

De desinentibus in bus vel cus.

**N bus** vel cus desinentia: a verbis b v l c a n̄ postremā vocalē vel vocales h̄ntibus deriuantur mutatiōe o. z si a n̄ eā alia sit vocalis eius quoq; in us: vt pbo pbus: turbo turbus: corbo corbus: supbio supbus: parco parcus: luceo lucus: arceo arcus. Inueniuntur pauca a noib; vel v̄bis in vlcus: vt a sus subulcus: a bos bubulcus: a pecus peculcus: a peto petulcus.

De desinentibus in dus.

**N dus** tres sūt forme. s. in idus: in būd; in andus vel endus. In idus seruat consonantē ex q̄ vltima vel penul. p̄mitiuū incipit syllaba: sed tunc penul. si nō intercitat consonans inter vltie z penl. syllabe v̄l syllabaz vocales: z reliquā eiusde; syllabe vel syllabaz p̄tē mutat in i correptā z assumit dus vt herba herbidus: turba turbidus: vna vuid;: rabies rabidus: timeo timidus: arceo aridus: squalleo squalid;: ferueo feruid;: tabo v̄l tabi tabid;: inuideo inuid;: frigeo frigid;: valeo valid;: caudeo candid;: soleo solid;. Et h̄ qdē in dus supradicte forme noia demōstrant h̄re ea in se ex quib; deriuantur: vt herbid; q̄ h̄z herbā: turbidus q̄ h̄z turbā: timid; q̄ h̄z timorē: rabid; q̄ h̄z rabiē: inuid; q̄ h̄z inuidiam.

De desinentibus in bundus.

**N bundus** v̄o desinentia similitudinē h̄re signat: vt vitabūd; filis vitanti: moribūd; filis morietis: furibundus filis fureti: z sūt p̄tē oia eiusmodi forme noia v̄balia. z si a verbis prime coniugatiōis deriuantur a h̄nt a n̄ penul. vt cauzor cauzar; cauzabūd;: vito vitas vitabūd;. Si autē ab alijs correptā i: vt ludo dis ludibūd;: morior morer; moribūd;. Excipiunt alternitatis cā rubicūd; qd̄ in penul. syllaba p̄ b̄ habuit c. ne sit absonū si rubicūdus dicamus.

In andus vel endus.

**N andus** vel in endus est forma p̄ticipialis. i. q̄ terminationez h̄z p̄ticipioz futuri t̄pis passiuoz sigt dignū esse aliquē eo qd̄ demōstrat: vt laudand;. i. laude dignus: curand;. i. dign; curari: ordinand;. i. dignus ordinari: legēd;. dignus legi: loquēdus dignus de quo loquantur hoies.

De desinentibus in ulus.

**N ulus** desinentiū forme filies sūt diminutiuis: z veniūt tā a noib; q̄ a verbis: vt auus auuncul;: ānus āmicul;: pateo patulus: credō credulus: pendo pendulus: bibo bibulus. Extremas p̄tes syllabarū finaliū siue extremas syllabas si sūt pure in ulus ouertit: excepto anniculus orie cā. Nā annulus dimi. est: z nouacula a nouo uas deriuat.

De desinentibus in rus.

**N rus** denotatiua siue v̄balia pauca inueniunt q̄ p̄. p̄ducūt: honor ho noris: odor odoris: cano canoris: sono sono;: quoz regla i. p̄mptū ē. Nā noia us. v̄ba v̄o rus assumūt.

De desinentibus in sus.

**N sus** duplicē h̄nt formā. v̄l enī p̄ticipialia sūt. i. p̄ticipijs p̄teriti t̄pis filiar; z res incorpales significāt: z sūt q̄rte declinatiōis vt vsus cursus. aut monasyllaba sūt z scōde declinatiōis: vt lassus cassus fessus. vel o. p̄ductā h̄nt a n̄ sus: z significāt plenū aliquem esse eius quod significat: vt saxogus plenus saxis: spumofus plenus spumis: ventofus plenus ventis: vimofus vino plenus. Sūt autē a primitiuis suis hoc mō: mutat extremā p̄tē syllabe vel syllabā si pura est in q̄ terminat ḡtus in o. p̄ductā z assumūt sus: vt saxū xi saxofus: curia rie curiosus: herba be herbofus: scelus leris scelerofus: numer; eri numerosus: onus oneris onerosus: p̄ fidiā die pfidiosus. Notandū q̄ a metu meticulosus sit.

De desinentibus in tus.

**N tus** si sūt p̄ticipialia aut denotatiua vel incorpalia z fixa sūt: z quarte declinatiōis. z sūt v̄balia: vt motus tumult; so-

ritus habitus cultus cōsult; tribunat;: vel mobilia z scōde declinatiōis sūt z nō verbalia: vt rogatus palliatus tūnicatus gratus letus mutus. Et sciendū q̄ si a p̄me declinatiōis noibus deriuantur a h̄nt penul. p̄ductā: vt barbatus stellat; trabeatus purpurat;. Si autē a scōde vel tertie declinatiōis noibus veniūt in q̄busdā a: in alijs i. p̄ducunt: vt palliū pallij palliatus: annul; annuli ānulat;. Excipiunt manuleatus q̄uis a penul. h̄at: tñ a quarta declinatiōe deriuat. s. manu manulus manuleat;: grates v̄l gratie grat; i. p̄ducūt: vt auid; maritus ceritus ab auo mare cerere. Excipiunt vetustus z libertus: in q̄bus n̄tī primitiuoz tus assūperūt. A q̄rte declinatiōis noib; deriuata u. p̄ductā h̄nt a n̄ tus: vt cornutus verutus astutus verlutus.

De desinentibus in ctus.

**N ctus** ptus: rus: p̄ticipialia siue v̄balia inueniunt: vt amictus accipit; assūptus aptus raptus laxus nexus. hec enī oia quā nō significant t̄ps noia sūt.

De desinentibus in stus.

**N stus** a noib; vel a verbis nascuntur ex tremā p̄tē ouertit; in stus e vel u. antecedentib;: vt honor honestus: memor mestus: mod; modestus: scelus scelestus: robur robust;: arango angustus. P̄terea venus venustus onus onustus: q̄ quō vetus vetustus: assūpta tus faciūt deriuatiua z oia vna vincūt syllabā primitiua absq; mestus.

De desinentibus in ax.

**N ax** plerūq; verbalia inueniunt ab oī cōiugatione: vt voro vorax: audeo audax: emo emis emax: pelliceo licis pellax: sagio gis sagax.

De desinentibus in ex.

**N ex** correptā filr a v̄bis: vt lateo te s̄tex: verto tis vertex: vomo mis mex. In ex p̄ductā filr: vt rego gis rex: lego gis lex.

De desinentibus in ix.

**N ix** feia inueniunt a masculinis v̄balib; siue denotatiuis in or desinentib; deriuata q̄ mutāt or i trix: vt victor victrix nutritor quoz nutritrix debuit facere: qd̄ euphoniē eā siue alternitatis mediā syllabā occidit. nutritrix enī dicimus.

De desinentibus in ox.

**N ox** verbalia vel denotatiua inueniunt vt voco vox: velum velox.

De desinentibus in ux.

**N ux** lucco lux: duco dux: in ux: z in rx: cōiugo iunx: arceo arx.

**N duas** consonates inueniunt p̄ticipialia vt sapiens amās quā sūt sine t̄pe. Multa alia q̄ p̄tinēt ad denotatiua z verbalia supra posui in scōda p̄tē vbi posui regulas de penul. syllabe accentu. h̄ dicta de speciebus noiu; sufficiant.

De genere nominū.

**Hinc de** genere videam;. Circa autē genus primo querit: a q̄bus causis genera noiu; iponant;. Ad h̄ intelligēdū nota q̄ genus or a genos qd̄ est nā. nullū autē accidēs magi respicit nām q̄ genus. Nā q̄nq; habet respectus ad sexum vt h̄ vir: hec mulier: hic petrus: h̄ maria: h̄ z h̄ hō. Q̄nq; ad imitationē sexus: vt hic ignis: hic aer: h̄ aqua: h̄ terra. Nam superiora elemēta sūt quasi mares: z inferiora q̄si femine. q̄n̄ illa agunt in inferiora: z hec patiuntur ab illis. Propter hanc imitationē noia arborū sūt fe. ge. qz naturā matris in suis fetibus imitantur vt pirus z vlmus. Hec enī est quasi obstetrix puerperarū bachi. vñ oleaster fuit mas. ge. qz nō cōcipit q̄ sit. p̄p̄riū siue gentis accipere i. oliuarū. Quā autē sit sermo de lignis: iam nō possūt cōcipere. vñ magis sūt neu. ge. vt cerusū prinū buxū. Hāc imitationē habes etiā in noibus fluuioz: quia sūt mas. ge. eo q̄ fortiter z cū impetu ruunt. Et in hoc quāndā naturā maritatis gerunt. Sed crustumū fuit neu. ge. p̄pter

qualitate vocis: maxime quum significaret infexatā. Si  
militer lapis petra saxū aliquid naturale in suis generi-  
bus representat. nam lapis quasi ledens pedē dicit: et in  
hoc imitat mare quod est fortior quam femina in ledendo: et ideo  
sunt mascul. ge. Petra autē dicitur quasi pedibus trita. et sic ostendit  
pati: et ob hoc est fe. ge. Saxū dicitur a sauciēdo. i. firmā-  
do: quia propter magnitudinē suā est firmū ita quod non mouetur  
Et in hoc differt a masculino et feio sexu: et sic est neu. ge. pro-  
prie. Propter hanc eandē similitudinē sunt multa nomina fe.  
ge. ut virtus: qualitas: et his similia: quia fecunditate quandā ha-  
bent ratione specierū quae in se stinēt. Salus autē propter dele-  
ctationē fuit ut femina. Morbus autē propter lesionem: ut  
mas: et ita potest sagaciter de similibus iudicari. Ea vero quae non pro-  
tinent ad rem sexatā nec ut sexata sunt ge. neu. ut hoc scānū.  
Aīal quod dicitur non tamen de sexatis: sed etiā infexatis: quia multe  
sunt species aīalium quae carēt sexu: eo quod nascuntur de putrefactioe  
vel africatione: ideo fuit neu. ge. Sal filius dicitur eē neu. ge. quod tamen  
ad rem: sed repugnat qualitas vocis neutrorū desinentiū  
in al: quia neutra desinentia in al. producit penul. gti: et termi-  
nant ablatiū in i: quorum neutrum facit hoc nomē sal: imo cor.  
penul. gti: et terminat ablatiū in e: sicut masculina desinen-  
tia in al. Et sic qualitas vocis tali adiuncta rōni cogit hoc no-  
men sal eē tamen mascul. ge. Non enim qualitas vocis sufficit nec vo-  
luntas alicui nisi rōne nature vel rei tali generi sit adiū-  
cta. Quia dicitur genus a cōparatione accidentis ad substā-  
tiā: ut hoc et hoc et hoc felix. Ut ergo causas a quibus genus imponit  
breuiter colligamur dicimus quod genus quicquid accidit habito  
respectu ad vnum sexū per se: ut vir et mulier: quicquid ad vtrumque  
ut homo. Quia ad imitationē generis nālis: ut lapis et petra  
quicquid ad rem infexatā: ut scānū. quicquid ad imitationē infexa-  
te rei: ut aīal pecus mancipiū et scortū. Nam scortū est rōnez  
nature peccat: et ideo nihil nascitur ab eo. vñ non fuit feminini  
generis: sed neutri. quicquid habet respectus ad qualitatem vocis  
rōni tamen adiuncta: ut hoc sal. quicquid ad cōparationē accidenti  
ut albus ba būs. Epichenū autē et dubiū diuersas prout hinc cas.

Questio de genere nominū.

**Veritur** etiā cur nullū nomē ante des-  
clinationis sit mascul. ge. prater  
dies et merides: sed oīa sūt fe. ge. nisi expers: quod  
est oīs ge. et caret obliquis. Ad hoc dico quod ideo nomina ante  
declinationis sunt magis fe. ge. quam mascul. quia qualitas vocis illius  
declinationis quādam nām feminini sexus importat  
propter diuisionē quā facit in gti et otō: quia gtius et otōus illius  
declinationis desinit in ei diuisas syllabas: ac diuisio fe-  
minino sexu conuenit propter fecunditatem. Expers autē non po-  
tuit obliquos habere: quia oporteret quod ablatiūs suus desineret i  
e et in i quod sit oīs ge. quod in ista declinatione esse non potuit.  
Sicut oporteret quod ablatiūs desineret i e cor. ut contingit in oī-  
bus his quae sūt oīs ge. ut felici vel felice: sed ablatiūs ante des-  
clinationis non potest desinere i e cor. g. et c. De dies autē inferius  
dicemus.

Questio

**Veri** etiā potest de illo verbo quod dicitur dicit  
in prim. v. li. Genera nomīnū principa-  
lia sunt duo quae solū nouit rō nature: masculinū  
et femininū. Genera enim dicuntur a generando proprie quae ge-  
nerare prout: quae sunt masculinū et femininū. Igitur non nouit  
epichenū: et hoc falsū est: quia sine dubio reperit in aliquo aīali.  
Itē si nouit illa quae sola nā ignorat neutrum genus: quod aliquid est  
ignotū nature: quod tamen est notū homini. Sed probō quod neutrum ge-  
nus sit notū nature: quia sicut nā nouit res sexatas: ita etiā  
infexatas: sicut illa duo pertinent ad res sexatas: ita neu-  
trū pertinet ad res infexatas: sicut rō nature nouit illa duo  
ita nouit et neutrum: non ergo nouit illa sola. Ad hoc dico quod dicitur.  
hoc appellauit nām quādam formā seruatiuā spēs. i. sexus  
quod potest videri ex eo quod ipse restrinxit hoc verbū generare tamen  
ad masculū et feminā: quia hoc sola sexū habet: quia generatio sit  
omniū rerū in veritate quae fuit ex aliquo precedenti cuius rō  
est creari: quia creari est ex nihilo aliquid fieri: ut in aīalibus  
contingit. Rō ergo nature. i. sexualis proprietatis ignorat epiche-  
nū: quia hoc aliquid aīal habeat vtrumque sexū: ut lepus: non tamen est

hoc de rōne nature: imo est quādam irregularitas. Et ideo dicitur nā  
ignorare hoc genus. Neutrū autē hoc notū sit apud illā nā: quae ge-  
neralitē est in rebus creatis: ignotū tamen est apud illā quae est in  
rebus sexatis: de quo ibi dicitur. Itē restringit nā  
in legibus ad illā quae est in aīalibus tamen habentibus vnum ge-  
nerandi et accipiendi: vbi dicitur: Jus nāle est quod nā oīa aīalia  
docuit. i. forma quādam nāliter aīalibus impressa. Hoc etiā  
modo potest nā restringi superius in verbo dicitur. ad illā quae est in  
aīalibus tamen: et sic cessat obiectio. Et nota quod generare pos-  
tius tractū est a genere quam genus a generādo: quia prout oportet  
teret genus esse in aīali quod ipsū generet. Sed dicitur. ibi cāz  
voluit per effectū probare quum dicitur: Venus dicitur a generando  
quod non intelligit tanquam a sua causa sed tanquam ab effectu. Al  
genere enim prouenit effectus generationis. Causatur autē  
et rōne effectus genus dicitur a genos quod est nā: et inde ge-  
nesis. i. generatio.

De neutro genere.

**Arca neutrum** genus querit an sit pu-  
ra negatio an aliqd  
ponat: Si est pura negatio: igitur non est dispositio  
entis: ergo neutrum genus nihil est. Si ergo ponat aliqd: ergo ab-  
stracta negatione aliqd dispositio relinquetur: querat ergo quod sit  
illa: Solutio. Dico quod neutrum prouat et ponit: prouat enim  
dispositionē masculini et fe. ge. et ponit dispositionē quā-  
dam rei carentis sexū: vel quasi carentis.

Questio de neutro genere.

**Veri** etiā potest quere neutrum semp eandē for-  
mā seruat in actō quā habet in notō: Ad  
hoc dico quod notus designat rem: ut agentem: actus  
autē ut patientē: sed masculinū genus est ab agente: femin-  
ninū a patiente. Quia itaq; neutrum prouat masculinū et femin-  
ninū genus non dicitur neutrum de se generare actum alterius: quia  
litis ne rōnem agentis et patientis generis imitari vi-  
deat. Vocatiuū autē habet silem notō: sicut habet fere oīa nomina  
quae notus et vtus intransitiui sunt.

Questio.

**Veri** etiā an sit dicendū pro proprio nomine: hoc  
ferrū: hoc desiderū: vel hoc desiderius  
et sic de cōsiliis. Hanc questionē mouet magis-  
ter et bñ: vel bonū querēs: an sit dicendū bonus: an bo-  
nū: an bene. Et dicit quod est dicendū hoc bone bonū: sicut hoc  
omne bonū: hoc gliceriū: quia nomē neutrum est: et impositū sicut  
formā neu. ge. et non sicut formā aduerbij velut quum dicitur:  
Deus det tibi bonū: vel deus est summū bonū. vñ sicut alius  
quod vocat omne bonū et non omne bene. Ita ego sū vocans  
dus bñ: et non bonū: ut magister bñ ita dicit. Tamen est sciendū  
quod grammatica quicquid praecedit vulgaritē: quicquid regularitē: vulga-  
riter quod tamen ad scripta plebeia: in quibus dicendū vel loquens  
dū est magis aperte: et tunc iuxta ideoma potest dici magis-  
ter bñ. Regularitē tamen erit in his quae periti sentiunt sicut rōnez  
artis. vñ nomina sicut diuersas vocis qualitates sortuntur: ut  
iesus hebraice: soter grece: saluator latine. Ergo aliter est  
loquendū apud vulgos: aliter apud peritos. Si quē ergo vi-  
deris vocari ferrū vel consiliū: vel desiderū: vel argumentū  
bene posses dicere: hic ferrū: hic consiliū: et hic desiderū: vel  
hic argumentū: quia qualitas vocis essentia rei non mutat.  
Concedimus tamen quod posset dici: hic ferrus: vel hic consilius:  
hic desiderius: et ita de consiliis. Similiter hic bonū est di-  
cendū: quia hoc nomen est datū sicut illā formā quā habet hoc  
adiectiuū bonus na bonū in neu. ge. quā ponit substantiue  
Nam quā ponit sicut respectū masculini: dicendū est hoc bonū.

Nunc de cōmuni genere questio.

**Arca** cōmune genus potest queri: Utrum cōe-  
genus sit aliqd in nā: Si enim est ali-  
quid: ergo aliquid genus participat vtrumque sexum  
ergo quum homo sit cōmunis ge. istud cōe prouenit ex ali-  
quo genere vtriusque sexus. Et sic aliquid esset mas et femina  
quod est impossibile. Si autē nihil est in natura: ergo nullū no-  
men nāliter est cōis ge. ergo homo vel ciuis non venit na-  
turaliter pro mare et femina quod falsum est: quia similiter

accipit pro utroque sexu: ut omnis civis. Solutio: dico quod nullū genus est cōe q̄tū ad nām: nec aliq̄s sexus est cōis ad masculinū et femininū. Et h̄ est q̄d ait Priscianus. Lōe gen̄ magis qualitate vocis dignoscit̄ q̄ nā. Cōitas ergo a q̄ dicit̄ genus cōe est forma aīe: nō nature: sicut affirmatio et negatio: qm̄ aīa posuit cōitatē in genere ppter opus generationis q̄d masculus et femina cōiter exercent.

Questio de cōmuni genere.

**Heritur** ergo q̄renō habeam̄ cōe ex masculino et neutro: vel ex feminino et neutro. Et videt̄ q̄ possit inueniri: ut vir et mancipiū diligūt se. Mulier et mancipiū vident se. Dico q̄ talis cōitas esse nō pōt: qz vnū est nāle: et alteruz innaturale. Itē vnū ē priuatiuū et alterū positiuū: et iō nō faciūt vnū esse. Quū vō dicit̄ vir et mancipiū diligūt se: hoc p̄nomen se: ibi est neu. ge. qz neutrū accipit masculinū. et s̄l̄r qū dicit̄: mulier et mancipiū vident se: h̄ p̄nomē se est ge. neu. qz neutrū accipit femininū. Et nō. q̄ solū masculinū q̄nq̄ gerit nām cōis rōne anthonomasie. i. excellentie ut ibi: Quicumq̄ vult saluus esse. hoc enī intelligit̄ ita bñ de femina sicut de mare. S̄l̄r: Diliges deū et primū. et h̄ sepe reperit̄. sed femininū nō habet eandē vim. vñ nūq̄ accipitur p̄ cōmuni.

De omni genere.

**Heritur** de oī genere q̄d adiectiuoz ē qm̄ significat rem cōparabilē mas. fe. et neu. Hec autē adiectiua in tres spēs diuidunt̄. Nā quedā sunt mobilia p tres terminationes: et h̄ tangunt primā et secūdā declinationē: et nō sūt oīs ge. cōiunctim: nisi in otō et ablatiuo plurali: ut albus ba bñ. Quedā tñ mobilia sunt oīs ge. in gtō et otō singulari que sunt secundi modi p̄nominū: ut vnus vna vnū: gtō vni: otō vni. Quedā vō adiectiua diuinctim sunt oīs ge. ut felix et prudens. Quedā in cōe et neutrū diuidunt̄: ut h̄ et h̄ fortis et h̄ forte. Pauca terminant masculinū in er: femininū in is: neutrū in e: ut h̄ acer h̄ acris hoc acre. Cur autē fiat talis diuisio patet: qm̄ adiectiua diuinctim predicata p diuisionē reddunt̄: ut vir et mulier et mancipiū sunt alba ergo mulier est alba et vir est albus: et mancipiū est albū. altera vō diuisio q̄ partim est cōposita: et partim simplex: nō pōt fieri nisi p cōe et neutrū: et sic est certū q̄ ternarius nō habet cōparationē nisi ad cōiuncta simul vel ad simplicia diuisim: vel partim ad cōposita: et partim ad simplicia diuisim. Et hec ratio est quare noīa adiectiua in tres species diuiduntur.

Questio de omni genere.

**Heri** etiā pōt: quare nullū nomē definit̄ in is pōt eē oīs ge. in ntō casu: ut dicit Priscianus. videt̄ enī falsū dicere: qz h̄ nomē semis in vno sensu est oīs ge. et indeclinabile: ut h̄ et h̄ et h̄ semis i. dimidius dia diū. dico q̄ Priscianus. de declinationibus intellexit: sed hec semis: huius semissis. i. medietas assis declinabile est. sed adhuc obijcit̄ de h̄ noīe tricuspis: qz videt̄ h̄e neutrū: quoniam dicat Qui. Positoq̄ tricuspide telo mulcet aquas. Ad h̄ dicit Priscianus. q̄ p figurā recipit neutrū et sic tricuspis est cōe diuū generū tñ. iō autē nullū nomen definit̄ in is potuit esse oīs ge. in ntō: qz ut dicit Priscianus. in vi. li. vbi determinat de definit̄ibus in is: nullū neutrū p se in is finiri pōt: qd̄ in alijs vocalibus nō cōtingit. Nā in as in es in os in us reperiunt̄ neutra: ut vas vasis: es eris os ossis. ius iuris: in is autē nullū neutrū definit̄: et h̄ a tenuitate huius vocalis i credimus puenire.

Questio de omni genere.

**Heri** etiā si h̄ cōgrua ē: Oīs civis ē alb̄ videt̄ q̄ sic: qz substantiuū cōis ge. pōt recipe adiectiuū in utroq̄ ge. ergo et h̄ nomē civis: et ita est cōgrua. Sed probō q̄ est incōgrua: qz hoc signū oīs cogit hunc terminū civis supponere p marib̄ et feminis cā sue distributionis: sed h̄ adiectiuū albus restringit ipsū tñ ad mares: ergo est ibi repugnantia: et sic

est incongrua. Dicimus q̄ h̄ adiectiuū albus etiā pōt ibi vagari ad femininū: et sic nō restringit. Pōt autē restringere tñ ad mares: p suppositionē huius termini civis. Et s̄m h̄ quidā iudicant eā incōgruā ppter repugnantia officioz. Nos vō cōgruā: qz nō fit distributio nisi p maribus. vñ nulla est ibi repugnantia. Nā talia sunt subiecta q̄lia p̄dicata p̄miserūt esse: ut ait Boetius in li. de trini.

Sequit̄ nunc alia questio de omni genere.

**Heritur** etiā de quibusdā noīb̄: an sint cōis ge. an oīs: ut diues paup̄ habes teres degener vber comes hospes et sospes pipes q̄drupes cōpos et memor. vident̄ enī eē oīs ge. qz cōparationē habēt ad masculinū et femininū et neutrū: qd̄ p eoz cōstructionē p̄: ut diues vir: diues mulier: diues regnū. vñ Qui. Addit externo marmore diues op̄ et Boetius. v. de sola. ait: Lōstat eternū bonū sui cōpos. Item Lucanus: Imperiūq̄ comes. Iuuenalis: Depositū tibi sospes erit. Et sic multa exempla h̄e possumus. Itē ea que cōparant̄ ex istis bene habent cōparatiuū neutrū ut h̄ paup̄ paup̄ior paup̄rimus: h̄ paup̄ rior rima: h̄ paup̄ paup̄ius rimū. Sed cōparatio neutrū nō pōt oriri nisi a positiuo neutro: q̄ positiua eoz h̄nt neutra. Ad h̄ dicit̄ q̄dā q̄ sunt cōi ge. sed p figurā q̄nq̄ adiūgunt̄ neutris: ut diues regnū. Quero q̄ si p eandē figurā pōt dici: habeo diuitē regnū. vel ista regna sunt diuites quū bñ d̄r: loquor de diuite regno. Propter h̄ cōcedūt q̄dā q̄ sunt oīs ge. Et Priscianus. q̄nq̄ dicit de quibusdā eoz: ut h̄ et h̄ et h̄ memor. h̄ et h̄ et h̄ paup̄. qd̄ si verū ē: q̄ terminat ablatiuū in e et in i: qz h̄ est nā oīs ge. ut h̄ et h̄ et h̄ felix: abltō ab h̄ et ab hac et ab h̄ felice vel felici: q̄ paup̄ facit paup̄e v̄l paup̄i: et diues diuite v̄l diuiti: q̄ neutrū plurale d̄z definirē in ia: et h̄ nūq̄ reperit̄: qz nō dicimus hi et he memores et h̄ memoria: nec dicimus diuites vel diuitia: hebetes v̄l hebetia. Inuenit̄ tñ hospita in plurali neutrū. vñ Statio: Accipias fessūq̄ libēs. Itē hospita pandas flumina: q̄ erit dicendū: h̄ et h̄ et h̄ hospes: q̄ hospite vel hospiti faceret abltm̄ qd̄ nihil ē. Nos dicimus q̄ predicta noīa sunt cōis generis in declinatione: sed oīs in cōstructione. et h̄ iō qz si in declinatione preponerent̄ eis tria articularia: de necessitate facerent abltm̄ in e et in i: et neutrū plurale in ia. sed qz significatio eoz est cōparabilis tribus generib̄: iō cōparant̄ qdā ex eis: et oīa possūt adijci masculino et fe. et neu. satis p̄prie: sed nō in qualibet sui terminatione: qz qualitas acti definit̄ in em: et forma pluralis in es nullo mō p̄nt neutro genere adaptari. vñ nihil est: habeo diuitē regnū: vel diuites regna. sed alie terminationes eoz p̄nt neutro ge. ad aptari. ut diues regnū: diuitis regni: diuitū regnoz: diuitib̄ regnis: h̄ q̄ sit oīs ge. in cōstructione: nō tñ oportet q̄ sint oīs ge. in declinatione: qz rōne legis q̄ in declinatione oīs ge. obseruat̄: inde p̄dicta incōueniētia puenirēt certe bene d̄r: Vir aduena: mulier aduena: mancipiū aduena. Nō tñ in declinatione dicā hic et h̄ et h̄ aduena. Et nō. q̄ ista tria memor: hebes: et teres q̄nis a Priscianus. q̄nq̄ tñ cōmuni ge. iudicent̄: recte p̄nt dici oīs ge. in declinatione. sed neutrū plurale ipsoz in a: nō reperit̄ vsualiter. De hospes dicimus qd̄ est cōe: ut h̄ et h̄ hospes: tam in singulari et in plurali. sed h̄ hospita huius hospite in singulari femininū in plurali est neutrū habēs tñ ntiā acti et vtrū: et sic est ethroclitū: ut ntō hec hospita: actō hec hospita: vtō o hospita. Idem est dicendū de sospita: qz h̄ et hec sospes dicimus: et hec sospita te: in plurali hec sospita. De vber et degener dicimus idem quod de pauper: h̄ p auctoritatē q̄nq̄ finiant ablatiuū i: sed memor tam in e q̄ in i teste Priscianus. De compos comes bipes quadrupes idem dicim̄ qd̄ de diues: et sic oīa predicta sunt cōis ge. et oīs diuersa consideratione: quedā tñ ex illis terminant ablatiuū in e tñ: quedā vō in e et in i.

Questio de plus et.

**Heritur** etiā de plus victrix vltrix cuius generi sunt: Ad h̄ dico q̄

plus in noīatiuo actō z vocatiuo est neu.ge. sed in alijs casibus hz tria genera. vñ facit ablatiuū tā in e q̄ in i: vt plurale vñ plurali. Hoc aut̄ uringit qz nullū monasyllabū fe.ge. nñ repit̄ definēs in us. vñ nullū monasyllabū i us potuit esse oīs ge. ac qz cōparatiuū erat huius noīs multus tā tū: oportuit qz in reliq̄s casibus esset cōe triū generū: vt sui positiui generib⁹ rñderet. Et ppter h̄ dicimus qz fuit h̄ nomē plus oīs ge. in cōparatiōe: sed neutri tñ in declina tione: qz erat cōparatiuū ad tria genera: vt iste panis est plus illo: z h̄ farina est plus illa: z h̄ frumētū est plus illo. Hoc de cā uringit qz in illis casibus q̄ hñt oē genus cōpo nit̄ cūcon: vt cōpluribus cōpluris: cōpluri cōplures: z nō in forma neutri. vñ nihil est cōplus. z h̄ iō qz h̄ ppositio cō importat collectionē: z ob h̄ potuit uenire cū oī gene re: sed nō cū neutro: qz multitudo recipit collectionē: simp licitas vō nō. De victrix z vltrix dixi supra in scōa parte vbi determinavi de accentu definentiū in trix.

De epicheno genere.

**Epichenu** genus. i. pmiscuū sub vna voce z vno articulo aīalia vtriusq; sexus signat: vt coru⁹ z aq̄la. z d̄r epiche nū. i. supra cōe: qz supra vtriusq; sexus aīalia cadit. videf̄ igit̄ qz h̄ nomē primus sit epichenu qū d̄r: Diliges deū z primū: qz sub vna voce z sub vno articulo venit p masculo z femina. dico qz h̄ bz ex improprietate. i. p figurā: z iō nō est epichenu. Itē demonstrato mare z femina bñ d̄r: Isti ciues currūt: ecce h̄ nomē ciues vna voce vnoq; artu culo sumit̄ p masculo z femia: z ita videf̄ qz sit epichenu. Dico qz h̄ uringit ex improprietate: qm̄ ibi est ̄ceptio ge nerū: z sic nō est epichenos̄is.

**Idemur** etiā qz hoc nomē substantia sit epichenu: qz sub vna voce z sub vno articulo cōprehendit aīalia vtriusq; sexus. Ad hoc dico qz in regula Prif. intelligit̄ tñ a substantia iō nō est epichenu: qz nō uenit tñ aīalib⁹ vtriusq; sexus imo etiā alijs rebus. Itē dicimus de oībus generalibus Itē videf̄ qz aīal sit epichenu: qz significat aīalia vtriusq; sexus vna voce z vno articulo. Ad h̄ dico qz nullū nomen neu. ge. est epichenu: quia nō signat rem vt sexatā: imo vt insexatā. aīal enī cōuenit etiā aīalib⁹ insexatis. mancipiū ḡ nō est epichenu qū sit neu. ge. q̄uis vna voce z vno arti culo significet aīalia vtriusq; sex⁹: qz neutriū ge. dictū est a priuatione vtriusq; sexus. Itē noīa pisciū nō sunt pmiscua: vt lucius z anguilla: qz nō generant̄ p coitū: sed p so lā cōfricatōz. z ita pprie nō hñt sexū: z h̄ vt in plurib⁹ in telligas. h̄ dico qz qdā pisces dicunt̄ sexū habere z coire: vt foce z murena.

Questio de epicheno.

**Veritur** etiā quare noīa rōnabiliū nō sint aliquo mō epichena. dico qz certa sexus discretio fuit in certa cā: sed tñ que dam rōnabilia vident̄ h̄re vtriusq; sexū sic hermaphrodi te. Nā vt dicit̄ Jsi. xi. ethimol. hermaphrodite appellati sunt eo vt in eis vterq; sexus appareat. herma q̄ppe apud grecos masculus: aphrodi femina nūcupat̄. hi dexteram mām illā virilē: sinistrā muliebzē habentes vicissim coeū do z gignūt z parunt. hoc etiā dicit̄ Aug. in. xvi. li. de ci. dei. Sed potest dici qz huiusmodi aīalia sūt quedā mon stra nature z irregularitas.

**Veri** etiā pōt in q̄bus aīalib⁹ epichenos̄is hēat locū: Ad h̄ dico qz in q̄busdam aīalibus est sexus multū incertus: nec erat vocis q̄taltas nisi vna: z in illis potuit h̄re locū epichenos̄is: vt dama talpa miluus z pica. Sed noīa q̄drupedū in a pñt esse tam mas. q̄ fe. ge. vt hic dama: z hec dama: h̄ talpa: z h̄ talpa. z in vtroq; ge. accipiunt̄ p aīalib⁹ vtriusq; sexus. Ac noīa bipedū in a tñ sunt fe. ge. De his aut̄ dico q̄ sunt epichena: vt h̄ aquila: hec pica: h̄ noctua. sed colūba non fuit epichenu: qz dicimus hic colūbus p mare: z h̄ colūba p femina. z h̄ ppter fecunditatē accidit: sicut etiā gal

lus z gallina. Palūbus ḡ recte fuit epichenu ppter indif cretionē sexus z ratā fecunditatē. Noīa aut̄ aīuū epiche na q̄ definūt in a: iō sunt feminini magis: qz aues eiusdē leuitatis sunt sicut femine: z terminatio vocis in a maior re ̄uenientiā hz cū feminino q̄ cū masculino. Nota etiā h̄ qz oē epichenu est mas. ge. vel fe. vt hic turtur: h̄ aquila. Et cōsili adiectiōe pōt eandē pmiscuitatē seruare: vt vn⁹ turtur volat: mō nō discernit sexū vt cōsuevit fieri in cōi qm̄ dicit̄ albus ciuis. Silr si dicā alba aquila: non fit mō restrictio ad feminā sic fit in cōi: vt alba ciuis. Pōt ḡ dici vnus turtur: z alba aq̄la tā p mare q̄ p femina. Tñ qm̄q; pmiscua ista recipiūt adiectiua z nām sui articuli cā dis cernendi sexū. vñ inuenit̄. Anser erat cuidā p̄cioso germi ne feta. Silr est dictū de turture. Sola volabit: sola sede bit. tñ nobiliores auctores his abusioib⁹ nō vtunt̄: sed etiā in alijs substantiuis adiiciunt̄ adiectiua z suū articu lū qm̄q; rōne suppositoꝝ: vt apud Salustii: Pars in cru ce positi sunt ps in bestiis obiecti sunt. Qm̄q; cā alterius substantiui qd̄ subintelligit̄: vt preneſte sub ipsa. Subau dit̄ enī vrbe. Qm̄q; cā exprimendi nāz rei: vt Triste lup⁹ stabilis. i. res nāliter tristis: h̄ est tristitiā inferens. Non enim mas. z fe. ita exprimit naturā: vt neutriū.

De genere incerto.

**Incertum** genus siue dubiū est ab aīa ppter diuersitatē vtē tiū opiniones: ḡ fm̄ h̄ nō sumus certi cuius gene ris sunt noīa q̄ dicunt̄ incerti generis: ḡ altera istarū lo cutionū est incōgrua. dies est serenus: dies est serena: sed nescimus vtrū modicū fermentū totā massā paste corruū pat: ḡ vtraq; repudianda est: dicit̄ qdā qz sine dubio alte ra illarū est incōgrua. sed qz p̄iores debemus esse ad sal uandū q̄ ad dāmandū: iō dicunt̄ vtraq; esse recipiendā. Nō enī sciūt cuius generis sint hm̄oī noīa: z silr nesciunt q̄ illarū locutionū sit incōgrua. Nos vō dicim⁹ qz nulla v̄z eē nobis dubitatio de genere istoz noīz ppter aucto ritatē veterū q̄ vtroq; genere vsi sunt. Auctas enī est snia imitatiōe digna. Dicimus itaq; qz oīa noīa incerti gene ris sūt ouū generū finerū sine dubio. Et h̄ sepe dicit̄ Prif. nō tñ sunt cōis ge. qz nulla est ibi cōitas quo ad aīam vel nām: nec cōtraxerūt illa duo genera ex vna aucte: sed ex di uersis. Qū ḡ d̄r h̄ nomē est dubij generis vel incerti: illa dubitatio nō est ad modernos referenda: sed ad primos inuentores: velut qū d̄r: Leci vident: claudū ambulāt: sur di audiūt. i. q̄ prius habuerūt cecitatē vel claudicationēz vñ surditatē: sed mō nō sunt tales: z forsitan aliq̄ rō traxit antiquos ad h̄ duo genera: qz dies qm̄q; sumit̄ pro certo tpe: qm̄q; p incerto. Qū venit p certo v̄z esse p mas. ge. qz certitudo est in maribus. qm̄ venit p incerto v̄z esse fe. ge. qz nihil incertius q̄ femina iuxta illud: Quid leuius flā ma: flāmē: qd̄ flamine: ventus: Quid vento: mulier: qd̄ muliere nihil. Siliter est finis cōsumans: z est finis cōsum mens: in eo qz cōsumat hz se ad modū maris: in eo qz cōsum mit hz se ad modū femine. Siliter cortex in eo qz munit arborē est q̄si mas: in eo qz ab arboze patit̄ est sicut femia z ita pōt de alijs iudicari. Et sciendū qz noīa ita sūt incerti ge. in plurali sic in singulari: preter dies qd̄ in plurali ē tñ mas. ge. qz nō hz se nisi ad certū tps i plurali numero.

Questio.

**Verobis** quā fm̄ auctem veterū que dā nomia qm̄q; sunt neutri ge. qm̄q; mas. vt hic punctus z hoc punctum: z h̄ stadius z hoc stadium: z hic catus z hoc catinū: quare non dicuntur incerti generis: Solutio: dicimus qz mas culinū taliū nominū iam cessauit: qz nō vtimur nisi neu tro ge. istoz nominū. Esto m̄ qz vteremur his noībus in vtroq; genere: nō tñ essent dicenda incerti generis: quia varias terminatiōes habent fm̄ diuersa genera quod in noībus dubijs nō contingit. Item querit̄ quare non ha beamus aliq̄ adiectiui incerti generis. Multa enī ad iectiua ponit̄ Prif. de quozum generibus videtur dubi

tare ut patet et dicitur. Ad hoc dico quod non potuit neutrum incertitudinem cum masculino vel feminino vel cum cōi b̄re quod requiritur quod ubi est incertitudo ibi sit una et eadem terminatio diuersorum generum per omnes casus. Hoc autem non habet neutrum cum alijs generibus. nam in quibusdam terminatiōib⁹ cōuenit cum alijs generibus: et in quibusdam discrepat. et ideo neutrum ad scertum generum nam non potuit puenire. Et hoc est ratio quare nullum adiectiuum est incertum generum: quod omne adiectiuum proprie habeat in se neutrum.

De ethroclitis.

**E**throclitorum nominum genere conuenit quod. Ad cuius euidentiā scias quod quādam nomina ethroclitum patiuntur generis. i. diuersitatem et irregularitatem quādam in genere: ut h̄ celū et hi celi: h̄ epulū et he epule: h̄ loc⁹ et hi loci vel h̄ loca: h̄ pelagus et hi pelagi: h̄ carbasus: et in plurali hec carbasus for⁹: et ita contingit in quibusdam alijs. Queritur ergo vñ ista irregularitas exorta fuerit in generibus: Ad hoc potest dici quod ab auctoritate diuersorum vsuū h̄ pcessit: et forsitan non sine ratione: quod videtur quod ethroclitum semper immutat significationem: ut h̄ celū p continentem: sed hi celi pro his quod continent in eo: ut celi enarrat gloriā dei. Et h̄ epulū p corporali: sed epule larū: p spūali. i. refectiōe scie vel virtutis. vñ plato in thy meo: Venistis ad epulas besternas. Et h̄ loc⁹ pprie quātitas est circūscribens corpus: sed h̄ loca pprie de his dicuntur in quibus possessiones habent hi loci p locis diuinitatis. Itē h̄ pelagus est alta nimis aquarū pfunditas. sed hi pelagi goz ad certitudinē pfunde aq̄te restringit et hic carbasus vestis sinuosa: quod tñ viro et mulieri conueniri potest. sed carbasus for⁹ ad vela nauium p̄tinent. h̄ infernus p loco generali omnium penarū. h̄ sibilus est hominum: sed sibilus sūt serpentē. hec topica ce p scia: sed topica coz p libro. Idē est dicendum de rhetorica et analetica. Itē h̄ menalus p totali monte. sed menala loz p appendicijs et collibus sibi adiacentibus. Dec pergamus huius pergami p ciuitate: sed h̄ pergama moz p edificijs suis. hoc porri p maioribus. hi porri p minoribus. hi freni per se: et hec frena noz cū suo apparatu. h̄ rastrū p vna spē ligonū. sed rastrū p oibus spēbus ligonū. et ita potest diligens pscrutator inuestigare differentiam in h̄mōi ethroclitis. Sepe tñ iste proprietates ab auctoribus non seruantur. videtur ergo quod h̄ nomina felix et cetera filia sunt ethroclita: quod h̄ nomē felix in nō est ois ge. sed in actō nō est ois ge. sed neutri: quod variat genus: et sic est ethroclitū. Illi quod dicunt omne genus esse quoddam accidens p se bñ cedunt: quod ibi est ethroclitum. Nos vō dicimus quod non: quod quā felix sit ois ge. dicim⁹ quod est neutri: et sic non variat genus.

**V**eritur etiam an sit dicendum vnus celoz aut vnū celoz. dicunt quidam quod vtrūque bñ dicitur diuersis respectibus: quod enim partiuū potest respicere genus quod illic est. i. genus gti: et sic est dicendum vnus celoz. et quod potest respicere id solū p quo partit singularit: et sic est dicendum vnū celoz: et sic est sensus: vnū celoz. i. vnū celū de numero celoz: et vnū epularū: sic vnū epulū de numero epularū. Nos vō dicimus quod partiuū dicitur respicere genus quod illic est: quod cōparationē h̄ ad res p gti suppositas fm genus quod accidit gti. Et sic est dicendum: vnus celoz: vna epularū: et nō vnū celoz: nec vnus epularū. Nō tñ sequitur: vnus celus: vna epula: quod genus pluralis est for⁹ singulari. In gti autem nois collectiuū potest fieri partitio ita quod genus a rebus suppositis strabat. vñ bñ dicitur: vnus istius gentis est fortes: et vna istius ppli ē maria. Et scias quod ethroclitum sit quatuor modis. i. genere quod dicitur est alterius generis in singulari quod in plurali: ut h̄ celū hi celi. Declinatiōe quod dicitur est alterius declinatiōis in singulari quod in plurali: ut vas vasis: pluralit̄ h̄ vasa vasoz. Numero: quod numer⁹ nō recte format a singulari: ut singularit̄ ego: pluralit̄ nos. Casu: quod gti nō recte formatur a suo nō: ut h̄ iupiter: gti huius iouis. Multa ad genus p̄tinentia infra ponā: vbi de declinatione nois agā et in quarta parte vbi agitur de silentio siue de ceptione.

Modo de numero videamus.

De numero.

**V**merus inter accidentia nois tertium locū de iure possidet. Naturā enim numeri distinxit genera: et ipsa multiplicetur numero: quoz generū multiplicatio retinenda est ad obseruandas spē in esse. Et certū est quod nō potest spē teneri in esse nisi p multiplicatē particulariū. Hoc autem nō potest fieri nisi prius existente generū multitudine. Bñ ergo post spē de genere: et post genus de numero est agendum.

**V**eri solet cui parti accidat numerus: Dico quod numerus accidit cuiusque accidit persona: et e converso: quod persona dicitur quod si per se vna: et sic vnitatis est perfectio ipsius persone quo ad quod. vñ gerūdia et supina carēt numero: quod carēt persona. Aduerbijs autem non accidit numerus nec persona: h̄ quādam aduerbia sunt numeralia ut bis ter. et quādam personalia: ut meatim et tuatim: non quod h̄nt numerū vel personā p accidenti: sed p significatiōe: et fm h̄ potest numerus diuidi a persona. videtur tñ quod age et agite habeant numerū p accidēte: quod age requirit verbū singulare: ut age lege. h̄ agite verbū plurale: ut agite legite: quod accidit ei numerus. Ad hoc dico quod indifferenti iunguntur cū verbo singulari numeri: et pluralis: ut age legite: et agite lege. vñ Statius: En age ab diuersis thalamos seruare maritū. Itē Prosop: Age iā pcor mearū comes remota rerū intepidā breuēq̄ vitā dno deo ducem. et h̄ vult Priscianus in v. l. vbi agit de numero dicit: Numeros autem hec h̄nt dictiones quod personas quoque h̄nt: vel finitas vel infinitas. i. nomina: vba: vel p̄cipia p̄nomina. vñ si deficiat in personis vbi: deficit etiā in numero quia sūt infinita: impersonalia: gerūdia vel supina. Aduerbiū enim quous sepe demonstrat numerū ad significatiōem nois numeraliū: nō tñ quod accidēt h̄c h̄. et sic p̄ quod numerus nullo modo accidit aduerbijs. vñ ille vsus est repudiandus: Pluribus est agite dicendum: sed age soli.

**V**merus autem putat h̄ sumis diuidit in singularē numerū et pluralē quod satis est in hac arte vnū a multo: vel multū ab vno discernere. At reliquā orie numeroz ad aliā p̄tinent facultatē. Iste vō sunt principales: quod vnitatis et binari⁹ sunt duo principia numeroz: tñ different: quod vnitatis ē primū principiu et simplex. Binari⁹ autem ē p̄cipiu scdm et cōpositū. ab vnitatis ē singularis. a binario autem ē pluralitas vñ sic binari⁹ geminat vnitatis: sic pluralis numer⁹ si est vere pluralis dicitur geminare suū singulare: ut hō et hoies.

**E**d queritur de quibusdam nois quoz pluralia nō geminant suū singulare: ut vter: alter: vterque. neuter et alteruter. ita enim dicuntur de duob⁹ in plurali sicut in singulari. Vñ Boetius: Inter vtrasque lras. i. inter ambas. Queritur ergo vnde h̄ contingit: Ad hoc dico quod hec nomina dicta sunt a dualitate quod principali significatiōe: vñ nō potest eā relinquere in singulari nec in plurali: sicut nec hō relinquit humanitatem siue dicat de vno siue pluribus. Dicim⁹ ergo quod nō geminant dualitatem: quod in vtroque numero distribuunt: siue partiuū respectu duoz: h̄ tñ geminat numerū apprehedendi dualitatem: quod potest dualitas apprehedi ut vnū: et h̄ faciūt p̄dicta nomina in singulari. et potest apprehedi ut plura: et h̄ faciunt eadem nomina in plurali: et sic geminat sine dubio singulare. Numerus enim apud naturā est plura: sed apud animā est vnū: et ideo potest duob⁹ recte modis apprehedi. Itē etiā dubitat de h̄ noie vnus: quod inuenit quod quod in plurali: ut vne et altere schale: filr vna moenia. Et illud Terentij: Ex vnis nuptijs fecistis geminas. Ad hoc dico quod nō geminat vnitatis: quod illa est principalis eius significatiō: sed vnitatis potest apprehedi ut vnū et ut plura: et hoc merito: quod est vnitatis pura et vnitatis impura. Sic ergo geminat singulare quod ad modū apprehedendi. et hoc fit ratio quoz quādam nominū quod tñ in plurali numero declinant: et quandoque signant vnū ut plura: quādoque plura ut plura. vñ bene dicitur Vna arma: vne nuptie. sed male dicitur Vni hoies:

vine mulieres. In masculino autem genere non intuenitur aptus auctores in plurali numero. Posset tamen dici: vni manes: vel vni penates: nisi usus resisteret. Et nota quod unus quicquid significat unitatem aiorum. vnde in Actibus apostolorum: Multitudinis credentium erat cor: vnus et anima vna: et sic huiusmodi posset dici: Iste mulieres sunt vine. i. vnanimes. et corda nostra sunt vna. i. vnanimia. Unde Lucanus: *Secere nephas in partibus vnis. i. vnus animi et voluntatis.*

Questio de utroque numero.

**U**nc de utroque numero videamus. Scias igitur quod singularis numerus est forma dictionis significantis vt vnus. Pluralis autem numerus est forma dictionis significantis vt plura. Isti utriusque modi notantur quoniam pueris dicitur: *Luius numeri: singularis.* Quare: quod singulariter profertur. i. vt vnus designans. profertur pluraliter. i. vt plura designans. Sed contra hoc ita obijciunt: Chimera est opinabilis: hoc nomen chimera significat rem suam vt vnus: sed ipsa non est vna: nec potest esse: ergo significat eam falso: et igitur hoc debet iudicari falsa chimera est opinabilis: quemadmodum chimera si iudicaretur vt alba quoniam ipsa non fit alba: sed iudicaretur falsa: chimera est alba. Queritur etiam cuius talis singularitas inest: Dico quod inest apprehendenti et non est forma nature sed rationis. et huiusmodi fit quod apprehendat: non tamen apprehendit falso: quod aliud est de albedine: aliud de modo apprehendendi. Albedo enim est forma naturalis. singularitas autem est forma rationis sive intellectus. vnde inest tamen anime: et ideo non surgit inde falsitas: quod bene inest cui debet inesse. Possunt etiam dicere quod talis singularitas inest chimere put ipsa est apud animam per intellectum solam: quod tale figmentum est vnus per apprehensionem quoniam nihil fit in natura: et hoc est quasi idem quod prius dictum est.

De discretionem numeri.

**V**eritur que noia discernant numerum et que non. Ad hoc dico quod substantiuum habet et homines: et adiectiuum substantiuum tenet: vt albus discretionem quantitatis in rebus suppositis facit: vt est homo: et sunt homines igitur plura: et albus currit ergo vna res alba. Sunt tamen quedam noia substantiuum que in eodem numero veniunt tam per vnum quam pluribus: vt vinum: et arma: et hec dicuntur noia complexiuum: quod quoddam vinum est vnus et quoddam vinum est plura. Similiter quedam arma sunt vnus: et quod quedam arma sunt plura. non tamen huiusmodi noia habent duos modos significandi. scilicet singulariter: et pluraliter: sed vel singulariter tamen: vt vinum: vel pluraliter tamen: vt arma. Adiectiuum autem sicut et verba carent numeri discretionem quantum ad proprietatem quam significant: quoniam attribuunt eam complexiuum. i. tam per vnum quam pluribus: vt albus. i. participans albedine vel albedinibus. vnde vere potest dici: populus est albus: quod tot imprimunt albedines hoc nomen albus quot sunt homines in populo. Similiter populus currit: tot enim cursus attribuuntur populo ex quot hominibus populus constat. Non tamen adiectiuum habent numerum complexiuum: sed vel significant singulariter tamen: vt albus: vel pluraliter tamen: vt albi. Non ignora tamen quod multa noia sunt singularis numeri et pluralis in eadem voce: vt dicitur Phil. in. v. li. vbi agit de numero: vtpote: albi sedes: manus et res illi et illa: sed hoc simul et eodem respectu nulla dicitio casualis habere potest. In verbis autem hoc ideo non contingit vt dicitur Phil. quod nullum verbum in eadem voce apud Latinos est vtriusque numeri. Si obijciatur de hoc verbo audire quod est pluralis numeri in preterito verbi actiuum: et est singularis numeri in futuro passiuum: et hoc habet in eadem voce passus. Dico quod aliud est verbum actiuum: et aliud passiuum: sicut alia est actio quam passio.

**V**eritur autem vnde istud contingat quod substantiuum ex maiori parte faciunt discretionem numeri: sed adiectiuum non. Ad hoc respondeo quod causa formalis hoc facit: quod forma substantialis agit ad numerum: quoniam ab ea fit perfectio et esse rei: et hanc designat noia substantiuum. Forma vero accidentalium non facit ad numerum quod non facit quod sed alterum: et ideo adiectiuum non habent numerum qui fit a rebus: sed a modo significandi tamen.

**Accipiuntur** autem numeralia: quoniam quis non dicantur proprie adiectiuum

Ea enim attribuunt rem suam cum discretionem numeri: vt isti sunt duo. i. vno binario participantes. Si enim careret numeri discretionem: iam sequeretur quod quattuor essent duo: quod quattuor participant binario vel binarijs. Eadem ratione mille possunt esse duo. Patet igitur quod numeralia copulantur cum discretionem numeri et merito: quod inuenta fuerunt ad discretionem numeri remouenda. Et sic quantum ad hoc imitantur naturam substantiuorum: quod semper numerus comitatur formam substantiualem. vnde Phil. numerum appellauit formam. Nec est ratio quare alterius nature adiectiuum non copulantur numeralibus: sicut nec substantiuum. vnde male dicitur: isti sunt duo et albi: sicut male dicitur: isti sunt albi et homines. Secundum hoc videtur quod omnia numeralia sunt dicenda singularis numeri: quod copulant rem suam cum discretionem singularitatis: quod si verum est: ergo sunt singularis numeri quo ad intellectum: et sic poterit dici: duo currit. Solutio: Dicimus quod omnia numeralia sunt pluralis numeri: etiam realiter preter vnus: quod numerus apud naturam est plura. Nam duo venire per binarium idem est quod venire pro duabus unitatibus quoniam significat ipsum in comparatione suppositorum: sed quoniam numerus significat adiectiuum: fit sermo de ipso tanquam de vno: vt binarius est discretus quantitas: quod est vnus apud animam: et sic nihil est dictum: duo currit.

De similibus numeralibus.

**Ant** autem quedam filia numeralibus quoniam tamen in singulari numero dicuntur de pluribus: vt geminus: duplex: multus: binus: et filia: vt iste habet geminum bouem. i. duos: et iste lahorat duplici morbo. i. duobus: et iste fertur bina ceruice. i. ceruice duorum: et sic substantiuum quod proprie dicuntur de vno virtute talium noiarum pertinet ad plura modo significandi generaliter seruato. Non enim bene dicitur: geminus bos currit. et videtur quod possit recte cedere: geminus bos est duo boues: non tamen bos est boues: quod cessante causa. i. adiectiuo cessat effectus.

De dubijs numerorum.

**V**ero hic an vigintiunus sit singularis numeri: an pluralis? Refert enim multum an sit dicendum: vigintiunus homo: an vigintiunus homines. Dicitur quodammodo quod vtriusque bene dicitur: quod tale nomen habet in se causam singularitatis et pluralitatis. Dicunt alij quod tale nomen est pluralis numeri tamen: quod maior numerus vincit minorem. vnde vigintiunus homines est dicendum: et non vigintiunus homo. Secundum istos contingit quod ablatiuus pluralis desinit in o: vt vigintiuno: et nomen pluralis in us: quoniam quis non sit quarte declinationis: vt vigintiunus: et genitius pluralis in ius: vt vigintiunius: quod totum est contra regulas artis. Nos vero dicimus quod recte dicendum est vigintiunus homo: et non vigintiunus homines: quod finis vincit principium: teste Phil. vnde probat quod homini debet esse nomen potius quam pronomen ratione nominis quod est in fine. sicut dicit in libro constructionum quod terminatio maxime obtinet partes orationis: et sic in compositione huius nominis vigintiunus magis est tenenda constructio huius nominis vnus propter finem. vnde Boetius in arithmetica sua tale ponit latinum: si septies tres addantur in vigintiunum numerum cadunt. non enim dixit in vigintiunum numeros. Si igitur vtriusque inueniatur constructio cum plurali: dicendum est quod hoc non est de arte: sed est abusus quedam: vt si diceretur: Iste habet vigintiunam marcam. Dicimus igitur quod hoc nomen homo ratione sue comitatur trahit ibi ad collectionem: et hoc habet ibi ex adiuncto. vnde vigintiunus homo non est vnus homo: sed plures homines: non tamen homo est homines. Potest etiam hoc nomen in plurali numero declinari sicut et vnus: et vigintiune schale: et vigintiuna moenia. Nolumus etiam preterire quod quidam ita ista distinguunt: Si substantiuum precedat tunc est pluraliter sumi vt habeo denarios vigintiunum. Si vero postponatur: debet singulariter sumi: vt habeo vigintiunum denarium: et certe ista sententia multum elegantie habet: quia respicit impressionem numeri proprio.

**E** propriis noib<sup>9</sup> locoz q̄ in plurali  
tr̄n declinant querit̄ an  
possint cōstrui cū verbo singularis numeri: vt di-  
catur *Pise est pulchra*: et videt̄ q̄ sic: qz huiusmodi noia  
sunt singularia intellectu: s; voce plura. Ad h̄ dico q̄ incō-  
grua est: quia modum significādi habet pluraliter. et hoc  
est quod dicit *Prisci*. q̄ huiusmodi noia sunt singularia  
intellectu. i. vnā rem singularē designāt intellectu: tr̄n voce  
pluralia. i. designant eā vt plura: et ideo nō p̄nt supponere  
verbis singularis numeri: nisi fiat alia institutio in singu-  
lari: vt ipsa est bona.

Sequit̄ nunc de propriozū nominū numero.

**E**d queritur q̄re propria noia lo-  
corum sepe in plura-  
li numero instituant̄ et inueniant̄: cū de iure sue  
significatiōis nomē propriū careat pluralitate. Ad hoc di-  
co q̄ locus pōt cōsiderari vt vnū et vt plura. Rōne continēs  
tis est vt vnū. Rōne contentoz est vt plura: quia est locus  
continēs et locus cōtētus. Et hac cōsideratione p̄nt noia lo-  
corū institui tā in singulari q̄ in plurali.

De singulariter declinatis tr̄n.

**Q**uia hic q̄ vt dicit *Pris.* q̄dā noia sunt  
semp singularia vel natura vl  
vsu. Natura: vt propria: qz non significāt q̄litate  
cōem: vt achilles: sol et luna. Usū vō sunt singularia: q̄ licz  
q̄litate cōem significant: vsus tr̄n p̄ferri ea singulariter tra-  
didit: vt sanguis et puluis. Et scias q̄ sol et luna sunt ppria  
s̄m opinionē platonis: q̄ putabat planetas habē spūs rō-  
nales. et illū sequit̄ *Pris.* dicēdo q̄ sunt propria. Sed con-  
siderata natura rerū put eas aīa specularē cōia sunt. et hoc  
vult *Aristo.* quē *Pris.* q̄nq; imitat̄ dicēdo q̄ sunt appella-  
tina. Cetera vō nomina planetarū: vt saturnus iuppiter  
mars ven<sup>9</sup> mercuri<sup>9</sup> propria sunt: qz sunt imposita stellis  
astrologica occasione sumpta a quibusdā peritis p̄sonis.

**Q**uinq; tamen modis ea q̄ semp  
sunt singularia na-  
tura vl vsu ad pluralitatē trahunt̄. *Euēt̄*: vt duo  
catones. *Participatione*: vt galliarū alia comata: alia to-  
gata. *Opinione*: vt duo soles. *Lucan<sup>9</sup>* in cōmento: *Euro-  
pāq; alios soles asiamq; videntes.* *Auctoritate veterū*: vt  
mella et vina. *Officio appellatiui*: vt apud *Quidiū*. *Illic et  
multos hectorēs eē puta.* i. multos fortes. Sūt tr̄n quedā  
propria q̄ rōnabiliter in vtroq; numero accipiunt̄: qz con-  
ueniūt cōiter o<sup>9</sup> de cognatiōe. s; hoc nō de natura cōis  
q̄litate p̄cessit: imo ex q̄dā accōmodatione: qz fungunt̄  
loco nominū patronomicoz apud latinos: vt *cornelij*: *me-  
telli*: *camilli*: *cesares*. *Uñ Quidi<sup>9</sup>*: *Cesarib<sup>9</sup> virt<sup>9</sup> etigit aī  
diē.* Sūt et alia q̄ singulari numero carēt: et sic sunt semper  
pluralia: vel natura vt pisces et gemini: vel vsu quēadmo-  
dū cōplexiua q̄ tā pro vno q̄ pro plurib<sup>9</sup> supponūt plura-  
liter: qz magis habēt se ad multitudinē q̄ ad vnitatē: vt  
manes moenia. S; ea q̄ semp sunt pluralia natura vel vsu  
rarissime ad singularitatē descēdūt. et hoc ideo qz plurali-  
tas est fortior singularitate. vel qz vnitās nō nascit̄ a mul-  
titudine: sed multitudo ab vnitatē. Quedā tr̄n ab illis q̄n-  
doq; accipiunt̄ in singulari: vel auctoritate: vt tenebra et  
schola. vel alia institutione facta: vt theba thebe. *Uñ Sta-  
tius*: *Uive superstes ait direq; ad moenia thebe: solus  
abi.* Et tr̄n pro eadē ciuitate dicim<sup>9</sup> et thebe thebarū. *Uñ  
Doza*. *Thebis nutritus an argis.* *Quiq; cōtingit ibi ethro-  
clisis: qz mutat significatiōē mutato numero: vt vespere  
vesperariū: et vespere in alio sensu. et he opes opū: sed ops  
opis in alio sensu.* *Predicta p̄nt cōfirmari p̄ *Pris.* in li. v.  
vbi determinat de numero sic dicētē: Sūt q̄dā noia semp  
singularia vel natura vel vsu. Natura: vt propria: q̄ natu-  
raliter indiuidua sunt: vt iuppiter: achilles: sol: luna: et ita-  
lia. Usū q̄ singulariter p̄ferri tradidit vsus: vt sanguis et  
puluis. In his tr̄n ip̄s est: q̄n vel euēt<sup>9</sup> vel partitio regio-  
nū: vel diuerse opiniones: vel auctoritates veterū cogunt̄:  
vel q̄n pro appellatiuis quoq; p̄ferunt̄: vel in plurali nu-*

mero p̄ferant̄. Sūt sunt quedā semp pluralia vel natura  
vl vsu. Natura vt gemini propriū in signo celesti: et pisces  
Usū: vt manes: arma: moenia: saturnalia: kalende none  
idus: et oia pene festozū dierū noia. Sunt quedam singu-  
laria voce: sed intellectu pluralia: que etiā cōprehēsiua di-  
cunt̄: vt *populus*: *exercitus*: *legio*. Alia circa intellectu sin-  
gularia: voce pluralia: vt *athene* *thebe*. Inueniunt̄ tamē  
in his quedam etiam singulariter prolata idem significā-  
tia. *Stati<sup>9</sup>* in. ii. *thebaidos*: *Uide supstes ait direq; moe-  
nia thebe.* *Dec *Pris*ianus.*

Quando sit dicendum vni vos.

**E** quadam vsuali locutiōe dubitat̄:  
vt cū dicimus vni cā bo-  
nois *Vos estis boni vel bon<sup>9</sup>*: pluralitas ista si-  
gnificat plures p̄sonas. i. plures p̄sonatus illi cui loq̄mur  
inesse. et p̄ hoc captat̄ q̄dā beniuolentia. *Dec* autē locutio  
prius introducta fuit a cesare qui solus oēs dignitates vt  
bis accepit. sed hoc in abusione maximā iam deuenit: qz  
cuilibet populari dicim<sup>9</sup> vos: et ita false loquimur vel in-  
congrue teste *Donato*: quia si vni dixerimus *Saluete*: so-  
leocismū facimus. *Uñ* quidā *trutānus*: vnū vosam<sup>9</sup> fab-  
so: vterq; tuamus. *Traxit* enī voso vosas ab h̄ plurali vos  
et tno tuas ab hoc singulari tu. *Dicit* ergo quidā q̄ debet  
adiectiuū in plurali numero poni: vt *Vos estis boni hu-  
miles et benigni*. *Nos* vō dicimus q̄ si quis loquatur in  
prima persona de se pluraliter omnia debēt sibi in nume-  
ro respondere: vt *nos sumus parati et proni ad honorem  
nostrum*. *Loquitur* enī qui sic loquitur potius concepti-  
ue: et sic aliquos alios sibi consociat: vt facit apostolic<sup>9</sup> vl  
alius dñs. *Nam* q̄n loquit̄ non conceptiue: tunc singula-  
ri sermone vtitur dicens cum propheta: *Ventrē meū do-  
leo*. *Num* ergo sermo dirigat̄ ad secūdā personā causa ho-  
nois si est adiectiuū nomen significatiōe tr̄n: dictio se-  
quens debet in singulari numero poni: vt *vos estis pater  
meus: dñs meus benefactor meus*. Si vō est adiectiuum  
voce et significatiōe: et est nomen: et imediate veniat cui  
substātiuū debet poni in plurali numero: vt *vos albi cur-  
ritis*. si mediate veniat debet potius in numero singulari  
sequi: vt *vos estis bon<sup>9</sup>: et vos estis pius*. Et hoc ideo vt p̄  
adiectiuū singulare ostendatur q̄ pronomen ibi sumitur  
pluraliter tr̄n causa honozis: non causa vere pluralitatis.  
*Preterea* cū adiectiuū sit tertie persone tr̄n: nō potest ad  
hanc improprietatez accedere: quia tertia persona causa  
talis honozis nunq; pluraliter sumitur eo q̄ caret discre-  
tione sermonis. *Est* ergo dicendū *Vos estis bonus: et nō  
boni*: sicut etiā ipsum idioma sonat. et minor improprie-  
tas est si dicā *Vos estis bonus: q̄ si dicam Vos estis bo-  
ni*. *De participio* autē dicimus q̄ potest in vtroq; nume-  
ro sequi eo q̄ habet naturā verbi: et naturā nois adiectiui  
*Nam* bene dicim<sup>9</sup> *Vos estis vocatus episcopus: vel estis  
vocati episcopi*. *Rectius* tr̄n est q̄ sumat̄ pluraliter sic ver-  
bū: quia maiorē conuenientiā habet cum verbo ex quo et  
nascit̄. vñ dicēdū est *Diligo vos benefaciētes mihi: et nō  
benefaciētē mihi*. *Ad hoc* dico: ad talem pluralitatē si se-  
quitur relatiuū substantie: in nominatiuo casu debet eiusdē  
numeri esse: quia tunc est eiusdē persone cū verbo antec-  
cedentis: vt *diligo vos qui benefacitis mihi*. at si sequat̄ in  
obliquo debet singulariter poni: qz tunc non amittit natu-  
ralem personā. i. tertiā: q̄ quidē nunq; istaz improprie-  
tatē recipit. *Et* q̄ relatiuū in obliquo teneatur in vi tertie  
p̄sone: q̄n̄s antecedēs sit secūde p̄sone: patet ex eo q̄ pōt  
recipere hoc relatiuū suus: quod nunq; refertur nisi ad an-  
tecedens tertie p̄sone. vñ bene dicim<sup>9</sup> *Tu quē diligit suus  
filius veni huc*. et ideo non potest fieri inde cōuersa locu-  
tio vt dicat̄ *Tu quē diligeris a suo filio veni huc*. qz rela-  
tiuū positū in nominatiuo casu esset vt suum antecedens  
secunde persone: vñ non posset recipere hoc relatiuū suo:  
relatiuū enī id refert̄ ad alterū relatiuū. *Dicendū* est ergo  
vt ex predictis patet: *Diligo vos ad cuius benignitatē re-  
curro: et non ad quozum.*

**Uero etiā hic** an causa honoris possit hoc nomen dño geminari in salutationibus: vt Patri & dño plurimū reuerēdo dño Petro archidiacono ianuesi. Ad hoc dicūt quidā qd est ibi tantologia propter inutile repetitionē hui⁹ dñi: & ideo fm eos nō est talis saluatio admittēda. Alij vō predictā salutationē recipiūt dicētes qd pmo dño preeminentiā figt: & alterū ponit cā vrbānitatis tm. Et h̄ recte pōt sustineri in lōbardia: qz lōbar di cā vrbānitatis fere oēs diuites v̄ nobiles dños appellāt indifferēter. & hoc intelligo si mediate iūganf. nā si imediate iūgerent: nō recte diceret: vt Patri q̄ plurimū reuerēdo & dño dño Petro archidiacono.

De figura nominis.

**E figura** apte agit post numerū: quia postq̄ res fuerunt distincte numero: figuratiōes rerū inuēte sunt cā determi nādi cōfusione: & causa habēdi certitudinē p ea q̄ p̄nt circa aliqd̄ deprehēdi. & ita figura sequit̄ numerū sicut ea q̄ sunt exteri⁹ sequunt̄ id qd̄ interius est.

**Uero quid** sit figura in grāmatica: Dico qd̄ figura est ex eodem vel diuerso pueniens qdā dispositio dictionis. Ex eodē. i. ex indiuiduo puenit simplex figura: qm̄ dicitio nō pōt diuidi in partes intelligibiles q̄rū sensū hēat: nec est a cōposito deriuata: vt magn⁹. Ex diuerso puenit figura cōposita: vt magnanim⁹: qz pōt diuidi in intelligibilia suo toti conueniētia. s. magn⁹ & anim⁹. Sifr̄ figura decōposita puenit ex diuerso: vt magnanimitas: qz h̄ p se nō posset diuidi in magna & animitas: qm̄ animitas nihil est: tm̄ traxit diuersitatē a cōposito qd̄ est magnanim⁹ a quo deriuat̄.

De figuris nominū.

**Res sunt** figure. s. simplex & cōposita & decōposita. Simplex figura vt tactū est dicit̄ q̄ nō pōt diuidi in duas intelligibiles partes prioris sensus capaces nec deriuat̄ a cōposito. Et scias qd̄ dicitio dicit̄ eē simplicis figure rōne intellect⁹ nō simplicis: s̄ cōpati ad vocē q̄ ipm̄ aīe rep̄ntat & sic talis simplicitas priuat diuisionē intelligibiliū. vñ figura simplex dicit̄ accidere dictioni. & licz oīs intellectus dictional̄ sit simplex: refert tm̄ inter intellectū simplicis dictionis & cōposite: qz simplex nō h̄ multitudinē in potentia: s̄ cōposita h̄ multitudinē in potētia intelligibiliū sic mixtū ex aq̄ & vino potētia liter habet vinū & aquā.

De figura composita questio.

**Uid sit** figura cōposita querit̄: Dico qd̄ quecūq̄ dicitio pōt diuidi p se i aliq̄ intelligibilia toti conuenientia: nec a cōposito deriuata: est figure cōposite. Ideo dici pōt qd̄ qdā dictiones sunt cōposite q̄ nō diuidunt̄ in intelligibilia propter vsum deficientē: p̄nt tm̄ diuidi: vt cōpleo: & offendo. nam pleo & fendo nō sunt in v̄su p se. Dico qd̄ qdā dictiones sunt q̄ p̄nt diuidi in intelligibilia: s̄ nō p se. vñ sunt figure decōposite: vt magnanimitas. h̄ enī diuidit̄ p aliud qd̄ est magnanimus. Toti conueniētia ideo dixi qz qdā p̄nt p se diuidi: sed nō in talia ex quib⁹ suā significatiōē pducant: vt vires: quod diuidi potest in vi & res. & iō nō est figure cōposite: qz totū non cōuenit cū significatiōe illarū partiū. Sunt & qdā alie dictiones q̄ bene p̄nt diuidi in duo intelligibilia toti conuenientia: vt edoctus. nec tm̄ sunt figure cōposite: qz trahūt suā cōpositiōē & cōpaginē aliunde: & iō sunt figure decōposite. Nā si cōpaginē non seruant: licz a verbo cōpositiōē trahāt: p se tm̄ cōponunt̄: vt cōfractus contractus: collatus: & cōpactus. Est enī cōpago iūctura principalis vocalis in ipso presenti vel p̄terito: q̄. s. nō remanet in participio p̄teriti t̄pis vel supino. Dicendū est ergo qd̄ in talibus est p se cōpositio faciēda. In verbo enī dicim⁹ cōfringo confregi. sed in supino contractū p se cōponit̄ ex cō & fractū: q̄uis habeat cōpositiōē a v̄bo. & sic de alijs est dicendum.

**X predictis** patet qd̄ qdā noīa sunt dubie figure: vt impietas & infidelitas: qz p̄nt p se diuidi in intelligibilia: & p̄nt h̄ ab ante cōpositi habere: vt impietas ab impi⁹ & infidelitas ab infidelis. Et nota qd̄ magis hec prepositio iū q̄ aliq̄ facit hanc ambiguitatē: qd̄ ideo cōtingit qz plures mutatiōes habet in q̄ aliq̄ alia prepositio. & fm qd̄ priuat magis cōuenit cū noīe q̄ cū v̄bo. habet enī exilem negationē sicut nomē habet exilem cōpositiōē. sed v̄bū habet vehementē: qz p̄ficat suā cōpositiōē noīs: vt hō albus currit. & sic albedo & cursus in hoīe conueniūt: s̄ p̄fectio cōpositiōis tota est a verbo. Nomē enī qd̄ est alb⁹ figt̄ cōpositū: s̄ v̄bū ostēdit formā cōpositi. & sic nomē habet se ad cōpositiōē debiliter: sed v̄bū vehementer. & ideo hec prepositio in raro venit ad cōpositiōē v̄bi qm̄ negat: qz exilis negatio non potest remouere fortē cōpositiōē. Inuenitur tm̄ in honore ras: vbi quidē in noīatiuo negat honore: sed magis ponit cōtrariū honore. i. dedecus. In alijs aut̄ significatiōib⁹ in sepe adiūgit̄ verbis: vt incolore: inferuio: inquirō: infundo: iniūcio. Noīb⁹ autē qm̄ priuat frequēter adiūgit̄: vt partim priuat & partim ponat: quia nō pōt noī auferre formā quin aliquā imp̄mat: cū omne nomē datū sit a forma: vt impius. priuat enī pietatē a subiecto: & ponit cōtrariū. Sifr̄ impietas priuat pietatē abstractiue: & ponit vitū sibi cōtrariū abstractiue. sicut autē se habet hec particula in oīb⁹: ita se habet in participijs: qz participiū p̄ntis t̄pis vel p̄teriti noīaliter positū: nullā aliam prepositiōē q̄ in pōt recipe p cōpositiōē: quā suū v̄bū recipit: vt impotens & indoct⁹. & hoc ideo qz in exiliē mutat vt dixi. Sed alie prepositiōes violenter: & ideo participiū trāficiens in vim noīs nullam prepositiōē p se recipit ad sui cōpositiōē p̄ter in: q̄ est noībus appropriata. vñ participiū futuri t̄pis noīaliter positū ea nō recipit: qz sapit naturā v̄bi cā infinitiui p quē exponit̄: vt docēdus. i. dign⁹ doceri. & ita nihil est dictū Iste est indocendus: sic nihil est indoceri. ergo incult⁹. i. nō cultus nomē est: s̄ incultus. i. habitatus participiū est ab incolore incoleris.

De his que non possunt componi.

**Ueritur** cur nō recipiam⁹ istas cōpositiōes imbon⁹: infortis: sicut impi⁹ & indign⁹: Ad h̄ dico qd̄ habem⁹ opposita istoz sine aliqua cōpositiōe: qz malus opponit̄ bono: & debilis forti. Nā cū dicit̄ malus: priuat bonitas & impi⁹ vitū. Sifr̄ cū dicit̄ Dic est debilis. Illis fortitudo & impi⁹ suū cōtrariū. Sed q̄uis nō sit dicēdū imbon⁹ vel imalus: tm̄ est dicēdū nō bon⁹: nō malus absq̄ vlla cōpositiōe: & tm̄ ibi sit priuatio sine vlla impressione sui cōtrarij: vt Loquor de hoīe nō bono: vel loquor de hoīe nō malo. Sciēdū tm̄ qd̄ bonū & malū sunt imediata circa rōnalē creaturā. vñ sequit̄ de hoīe qd̄ si est nō malus ergo ē bon⁹. Si autē est malus: ergo nō est bon⁹. Sed circa alias creaturas habet mediū quod est indifferēs: vt Iste lapis est nō bonus: & sifr̄ est nō malus. & ita nō sequit̄ qd̄ sit malus vel bonus: sed indifferens.

De compositis a non.

**E hac autē** negatione nō sciēdū est qd̄ preposita nomini per cōpositiōē priuat tm̄: vt nullus & nemo. Nō enī priuat rem sine qlitatē istoz nominū: sed attributionē sequētis verbi: vt nullus hō currit: nemo disputat. Sifr̄ nihil: vt nihil currit. Sed qm̄ p cōpositiōē adiūgit̄ verbis sine dubio priuat & ponit: vt nolo nequeo nescio. Nec enī sola verba cōponunt̄ cū nō vt ostendat̄ pena inflicta homini propter originale peccatū: quia punitus est bonitate sciētia & potētia. Si autē veniat p infinitatē: tunc habet exilē negationē: quia priuat & ponit: vt non homo. i. ens aliquod quod nō est homo. sed tale nomē dicit̄ infinitū a dialecticis. & nō est hec prepositio grāmaticoz sed logicorū tm̄: qz vtunt̄ ea ppter necessitatē ouersionū. In arte autē grāmatica dicim⁹ qd̄ nō qm̄ facit exilē cōpositiōē ne-



gatio est. et tunc sicut dicitur Priscianus potest etiam adtingi non  
 mini separatim: ut non bonus vir: non bona mulier: non bonum  
 macipium: quia non est dicendum quod non bonus sit hoc quoddam compositum  
 infinitum: quia si hoc esset corruptum accentus: et oporteret nos  
 dicere non bonus antepenultima. acuta. Ex predictis habemus quod  
 hoc est recipienda. Iste lapis est non pius: non tamen est impius:  
 quia cum dico non pius licet non venit per appositionem et priuat tamen:  
 sed impius priuat et ponit. Et nota quod quoniam licet non venit per infi  
 nitatem nullo modo potest infinitare dictionem quam in se habet  
 finitatem: et sic non infinitat verbum prime vel secunde persone:  
 quis infinitet verbum tertie persone: ut sortes non legit: hoc  
 est agit aliquid sed non legit. Hac etiam ratione non infinitat aliquid  
 pronome: unde nihil est dictum Sortes est non homo: quia si hoc esset: bene  
 diceret Lego non ego. id est aliquid quod non est ego: et hoc nihil est.  
 Ex dictis iam habemus quod magis hec negatio in compositis  
 cum nominibus quam cum verbis. et quod licet hec particula non quicquam faciat  
 vehementer negationem: ut nullus. quicquam tenuem: ut non bo  
 nus. quandoque infinitam: ut non homo.

De figura composita.

**Composita** figura ut ait Priscianus in v. li. ubi agit de figura: in  
 omnibus partibus orationis inuenitur: excepta interiectione que semper est figure simplicis. Participia vero sunt omnia  
 figure simplicis vel decomposita: preter pauca non seruata  
 copagine suorum verborum. unde sunt figure composita: ut contractus:  
 contractus: copactus: et cetera similia.

**Meritur hic** quid obesset si diceretur  
 mus Contractus est figura  
 re decomposita: Dicimus quod hoc foret contra naturam: quia  
 semper hoc integra et perfecta fluere a corruptis et imperfectis. Nam  
 contractus constat ex integris: sed contingit ex integro et cor  
 rupto: et ideo fuit copago seruanda. Nam minus perfecta veniunt a  
 magis perfectis: et non e conuerso.

**Ed queritur** hic de hoc participio  
 pertesum ubi improp  
 nalis: ut tedit tedeat pertesum est. et hoc dicit Priscianus.  
 ergo compositum descendit a simplici: quod esse non potest: Dico quod  
 sicut tollo accipit mutuo sustuli compositum: ita hoc simplex tes  
 det accipit mutuo suppletionem a composito participio: quod  
 ab hoc verbo preter proprie venire debet. Et certum est quod sepe  
 simplicia ponuntur pro compositis: et e conuerso.

**Idetur autem** quod interieccio quicquam fit  
 figure composita: ut  
 pro cholo: et heuo. Sicut est querendum que inter  
 iectio non potuit esse figure decomposita. Ad hoc dico quod ideo  
 non potest interieccio habere figuram compositam: quia proprium est  
 passionis destruere. unde cum interieccio affectum passionis  
 designet: naturam habet compositioni contrariam. et propter hoc con  
 suevit abscondita voce preferri: ergo pro cholo non potest esse  
 una pars: imo sunt due. sed heu et de sunt due interieccio  
 nes absque compositione sicut o vtina sunt duo aduerbia opta  
 di sine compositione venientia.

**Repositiones** autem apud grecos  
 omnes sunt figu  
 re simplicis. sed apud latinos quedam videntur esse figu  
 re composita: ut aduersum: et inter: que ex ad et versus: in et ter  
 componuntur: quia ternarium medium habet: unde inter meditationem  
 notat. sed considerata veritate omnes fere prepositiones sunt figu  
 re simplicis natura. Quedam numerantur inter prepositiones  
 que magis aduerbia sunt. et causam illorum dicit Priscianus quod figu  
 ra composita in prepositione inuenitur.

De compositis ex integris et corruptis.

**Sicut in** compositio rerum naturalium quedam  
 corruptum: ut farina et aqua in com  
 positione panis. et quedam integra manent: ut funda  
 mentum paries tectum in compositioe domus. ita in grammati  
 ca contingit: quia fit compositio quicquam ex integris: ut pulcher.  
 quicquam ex corruptis: ut patricida. quicquam ex integro et corrupto  
 ut maledic. quicquam ex corrupto et integro: ut impius. Corru  
 ptiones autem iste fiunt in huiusmodi compositis cum cuiusdam

elegantie atque venientie: quod in naturalibus etiam contingit ubi  
 supflua refecant: et enormia et aspera poliunt. Sed consue  
 nit obijci sophisticis Patricida componitur ex parte et a ce  
 dens. hec autem integra sunt: ergo componitur ex integris. Item  
 omnis dictio composita componitur ex his que sunt integra: ergo  
 omnis dictio composita componitur ex integris. Solutio: Dicimus  
 quod hec prepositio ex se habet causam materiale cum dico Nomen  
 componitur ex integris. id est integre sese habentibus in compositioe.  
 similiter ex corruptis. id est corrupte venientibus ad composi  
 tionem. unde non sequitur Hoc componitur ex his que sunt inte  
 gra: ergo ex integris.

**Verò de hoc quod** dicit  
 Priscianus

quod cuiuscumque modi est compositum ex quatuor. nam nulla  
 dictio potest ex pluribus componi quam ex quatuor. hoc vero non videtur  
 verum: quia ipse dicit in tractatu prepositionum quod hec preposi  
 tio cum non venit per compositionem: sed con. Ad hoc dicit quidam  
 quod Priscianus quicquam accipit cum prepositione large: quicquam stricte.  
 Large cum dicit syllabicam adiectionem per compositionem venire.  
 et hoc modo cuiuscumque modi est compositum ex quatuor. Nam  
 cuiusque proprie est syllabica adiectio. sed ipse accipit ibi cuiusque  
 pro duabus partibus. Stricte autem loquendo non dicit syllabi  
 cam adiectionem venire per compositionem: et sic non est contrarium  
 sibi. cum enim prepositio non venit per compositionem: sed quoniam est syl  
 labica adiectio sic: ita quod compositio large accipiat. Nos vero  
 dicimus quod cum potest per veram compositionem venire: non tamen per se sed  
 virtute huius coniunctionis que et hoc vult ipse Priscianus. cum dicit quod  
 cum non venit per compositionem. Illud enim quod dicit syllabicam ad  
 iectionem venire per compositionem: hoc nihil est: quia Priscianus ubique  
 dicit quod syllabica adiectio non accipit per compositionem. Dicimus  
 ergo quod quicquam componitur ex qui et cum et que. Ab hoc res  
 latiuo qui trahit vim relationis: quia requirit duo verba sicut  
 hoc relatiuum qui. A prepositione habet ut sit collectiuum. A  
 coniunctione habet ut sit distributiuum. Sicut cuiuscumque modi  
 habet vim relatiui a cuius. A prepositione vero habet colle  
 ctionem. A coniunctione distributionem. Ab hoc genitiuo modi  
 habet qualitatem adiectiuam: quia talis genitiuus regitur  
 ex vi accidentis: ut liber huiusmodi.

**Componuntur autem** nomina ex om  
 bus parti

bus orationis: excepta interiectione: quia ipsa est al  
 terius nature quam alie. Non enim est ad placitum simpliciter: nec  
 exit a ratione existente in sua potentia: sed ab irascibilitate vel con  
 cupiscibilitate preedit. et ob hoc nullum nomen cum interiectione  
 componitur. Sed potest nomen componi cum nomine: ut paterfamilias.  
 cum verbo: ut armiger. cum participio ut senatus decretum. cum  
 pronomine: ut huiusmodi. cum prepositione: ut impius.  
 cum aduerbis: ut maleficus. cum coniunctione: ut uterque  
 siquis nequis et cetera.

**Ed non videtur** nomen compo  
 ni posse cum

verbo: ita quod ex eis compositum sit nomen: ut armiger:  
 quoniam verbum trahit potius quam trahat: sicut patet in hoc verbo  
 edifico: quia verbum est in operatione: nomen in quiete. ergo ar  
 miger non debet componi a nomine et verbo. Non enim est armiger  
 idem quod arma gerit: imo armiger. id est arma gerens: et ergo ar  
 miger non est compositum a verbo. et hoc est contra Priscianum. Sicut non vi  
 detur posse componi cum participio retento in vi participij: nisi  
 ante componatur cum suo verbo: ut edificans ab edifico: quia parti  
 cipium sicut est in operatione: et nullam potest habere compositionem  
 retentum in vi participij: nisi contrahat illam a suo verbo: ergo cum  
 hoc genitio senatus non componitur in eo quod est participium: sed in eo quod est  
 nomen. et ita deberet dixisse Priscianus quod senatus decretum compo  
 nitur a nomine: et non a participio. Idem potest de silibus obijci: ut  
 homicidia: celicola: armipotens: quia non videntur hec posse com  
 poni a participijs in vi participioz positus: cum verba ipsorum  
 has compositiones non recipiant. Dicimus quod est compositio imed  
 diata: et compositio mediata. Immediata est que fit per proprie  
 ra. Mediata que fit per remotiora. Secundum hoc dicimus quod armis  
 ger quatuor ad immediatam compositionem componitur ex nominibus. scilicet ar  
 d 2

morū 7 gerens: sed q̄tū ad mediā reducī ad verbum: 7 ideo dicit cōponi a v̄bo: q̄ dicit armiger q̄ arma gerit. s̄l̄r senatus decretū q̄tū ad imediatā cōpositionē cōponit ex noib⁹. s̄. h̄ ḡtō senat⁹: 7 noie q̄d est decretū ti. s̄. q̄tū ad mediā cōpositionē cōponit a participio: q̄ senatus decretū est: illud ius q̄d est a senatu decretū. 7 ita Pr̄f. q̄nq̄ habet respectū ad imediatā cōpositionē: q̄nq̄ ad mediā tā. v̄n̄ ipse dicit q̄ armipotens cōponit q̄nq̄ ab h̄ ḡtō armozū: q̄nq̄ ab h̄ actō arma: q̄d s̄m̄ predictā distinctionē soluedū est: q̄ cōponit cū ḡtō imediate. i. p̄ se. cū actō autē imediate. i. p̄ gratiā ḡtī. 7 sic ē iudicādū de silib⁹. vt homicida: celicola. i. hoīs cedens 7 celi colens. 7 hec ad participia reducunt. s̄. hominē cedens 7 celū colens. Et nota q̄ q̄uis isto modo v̄ba vel participia cū aliquibus nominū cōponant: formatiōes t̄n̄ istarū cōpositionū q̄nq̄ sunt a ntis: vt homicida: armipotēs: nec t̄n̄ cōponunt ab his nominatiuis hō vel arma: s̄ ab obliq̄s eoz. q̄nq̄ formati a ḡtis: vt lucifer. 7 sic formatio semp̄ respicit maiorē habilitatē vocis. Cōpositio v̄o maiorē quēntiā intelligibiliū ex quib⁹ ipm̄ cōpositū est p̄ductū. Possumus etiā dicere q̄ participiū in vi participij retentū cōponit cū obliquo: 7 a tali cōpositione habet vt trāseat in nomen: vt si faciēs cōponat cū actō doctū: necesse est q̄ trāseat in nomē. v̄n̄ doctific⁹ cōponit a doctū 7 faciēs. 7 sic participiū trāsit in nomē cōpositione: vt indoct⁹: 7 doctific⁹: ita v̄bū trāsit in nomen compositione: vt armiger.

**Componunt** noīa fere per oēs casus. per noīatiuū: vt respublica. per genitiuū: vt legislator. p̄ datiuū: vt tribunus plebi vel plebis. p̄ accusatiuū: vt agricola. i. agrū colens. p̄ ablatiuū: vt menceps. i. mente captus. Fere dicit propter vocatiuū: q̄ per ipm̄ retentū in vi vocatiui nō fit cōpositio. nā mactē. i. magis apte accipit pro h̄ ntō mact⁹ q̄ apud antiquos fuit in vsu. S̄l̄r pluralia cū singularib⁹ cōponunt: vt orbis terrarū: 7 a secretis: a caliculis: a responfis: ab abatis: a comētarijs. hec enī cōponunt ab assistēs 7 illis datiuū: 7 sunt noīa officioꝝ indeclinabilia. S̄l̄r p̄ accusatiuū pluralē fit cōpositio: vt gemellipere. i. gemellos pariens. 7 p̄ ablatiuū pluralē vt quidā volūt de illis eisdē s̄. a secretis: a caliculis. ab a prepositiōe latina: 7 h̄ ablatiuo secretis: q̄n̄ ab ipsis decretis q̄ eis cōmittunt dicit aliq̄s a secretis. 7 idem pōt de alijs iudicari. Et hic est differentia notāda inter participiū 7 alias dictiōes casuales: quia nomē 7 p̄nomē cōponunt etiā p̄ obliq̄os: vt aliusmodi istiusmodi. s̄ participia non p̄nt cōponi teste Pr̄f. nisi p̄ noīatiuū: 7 h̄ habet a suis v̄bis: q̄n̄ verba vim noīatiuoꝝ h̄nt: 7 nō obliquoꝝ. ergo si aliq̄d participiū videat in obliquo casu ad cōpositionē venire: dicēdū est q̄ amittit naturam participij 7 compositione trāsit in nomen: vt doctificus. i. doctum faciens. Si obijciat de edificans: Dicitur q̄ faciens non habet hanc compositionē a se: imo a verbo: quia est figure decomposita.

**Im verbis** etiā cōponunt noīa per oēs casus excepto ntō 7 vocatiuo. cōponunt enī p̄ genitiuū: vt magnipēdo 7 floccifacio. p̄ datiuū: vt crucifigo. per actiū: vt edifico. i. edem facio. p̄ ablatiuū: vt vsucapio. Ntūs autē nō pōt venire ad cōpositionē v̄bi integre: q̄d dico prop̄ possum: q̄d cōponit ex h̄ ntō potis 7 sum: nec vocatiu⁹: 7 h̄ iō q̄ cōpositiōes fiunt cā p̄fectiōis: ac si ex ntō sine v̄tō 7 v̄bo p̄duceret v̄nū v̄bū cōpositū: talis cōpositio de p̄fecto faceret imp̄fectū: q̄ ntūs cū verbo v̄l etiā v̄tūs cū v̄bo generat p̄fectū sensum. s̄ oīs dictio simplex siue cōposita in eo q̄ dictio h̄ imperfectionē: 7 sic talis cōpositio stare nō possit. v̄n̄ siq̄s vellet ita ponere q̄ tantū valeret iste termin⁹ a quantū ista oratio Sortes currit: iniuste poneret: nec eēt illud possibile: q̄ p̄fectū 7 imp̄fectū nō cōpollent. s̄l̄r nec simplex 7 vere cōpositū. Ex p̄dictis habem⁹ q̄ cū dicitur mare? id est tullī? vel mare? h̄ est tullī? id est vel h̄ est nō pōt eē dictio cōposita: q̄ constat ex ntō 7 v̄bo: 7 ita

nō sunt cōiunctiones expositiue vt quidā dicūt: q̄ nec etiā talis spēs cōiunctionū inuēta est. 7 sic est dicēdū q̄ sunt orationes expositiue: 7 nō dictiones cōposite. 7 illud p̄nomē hoc venit demonstratiue: 7 h̄ p̄nomē id relatiue: 7 respicit intellectū p̄cedētis termini: 7 nō suppositū: 7 iō sumit in neutro genē: 7 in singulari numero. Et scias q̄ oīs dictio cōposita p̄ncipaliter resoluit in duas partes: s̄ ille p̄nt adhuc simplicitatē 7 cōpositionē habere: vt imperterrit⁹. p̄t enī cōpositū siue decōpositū fuit p̄territ⁹: 7 inde decōpositū fuit imp̄territ⁹. V̄n̄ Pr̄f. dicit q̄ quedā accipiunt secundam compositionē ex iam ante cōpositū: vt inexpugnabilis imperterritus 7 his similia.

De compositis ex duobus rectis.

**Compositio** autē integroz vt dicit Pr̄f. in. v. li. vbi agit de figura: q̄ si fiat compositio ex duob⁹ ntīs v̄terq̄ declinat: vt h̄ respublica hui⁹ respublice. Si autē ntīs cōponit ex duob⁹ obliq̄s v̄terq̄ obliquo manet indeclinabilis: vt huiusmodi. Si v̄o cōponat ex noīminatiuo 7 obliquo: vel ex obliquo 7 ntō: ntūs declinat 7 obliquus remanet indeclinabilis: vt h̄ tribunus plebis hui⁹ tribunus plebis: 7 sic senatus decretū hui⁹ senatus decreti. excipit alteruter: q̄d q̄uis cōponat ex duob⁹ integris ntīs: t̄n̄ declinat t̄n̄ in fine. Req̄rit v̄o p̄dicta regula q̄ h̄ masculinus alteruter faciat alterius utrius. S̄ alia regula vult q̄ sequat eūdē ḡtū cum suo feminino 7 neutro q̄ sequunt alterutri⁹. Ntūs ntūs desinēs in us debet eē cōis triū generū. Nec itaq̄ regula p̄dominat: q̄ duo sunt potētiores v̄no: 7 sic alteruter facit ḡtū alterutri⁹: sic suū femininū 7 neutruū. Et sciēdū q̄ femininū 7 neutruū nō declinat ex v̄traq̄ parte: nec componunt ex integris cā vitādi biatū si dicerem⁹ alterutra: vel cā vitādi metacisimū si dicerem⁹ alterumutruū. 7 sic maior elegātia fuit in cōpositione facta ex corrupto 7 integro. 7 sepe videm⁹ q̄ v̄nū cedit duob⁹. v̄n̄ v̄traq̄ acuit penul. 7 s̄l̄r pleraq̄ propter masculinū et neutruū suū q̄ idē faciūt. Pōt t̄n̄ enclitica cōiunctio eē cā in his: q̄ sepi⁹ iclinat accentū p̄cedētis syllabe in cōpositiōe integroz sic ex cōpositiōe: vt v̄traq̄: pleraq̄: v̄biq̄: q̄nq̄: vt dicit Pr̄f. in. v. li. in tractatu de figura.

Contra predicta obiectiones.

**Insuevit** t̄n̄ obijci de pluribus alijs contra p̄dictā regulā. V̄n̄ Pr̄f. insufficiēs eē dicit. Obijci enī de p̄nasus: leopardus: duoden⁹: capapellis: 7 de q̄: busdā proprijs noib⁹: vt omnebonū: os aureū: q̄ cōponunt ex duob⁹ integris ntīs: 7 t̄n̄ declinant t̄n̄ in fine. Ad h̄ dicim⁹ q̄ Pr̄f. satis sufficiētē dicit. Nā dicim⁹ q̄ p̄nasus nō cōponit: q̄ fuit cōpositū a grecis q̄ nunq̄ habuerūt respectū ad h̄ noīa latina par 7 nasus. Duoden⁹ autē nō cōponit ex duo 7 den⁹: s̄ deriuat a duodecim: 7 sic est figure decomposita. Si obijciat de duodecim in quo non declinat iste ntūs duo: dicim⁹ q̄ nō oportet: q̄ regula intelligēda est t̄n̄ de integris. duodecim autē componit ex integro 7 corrupto. Leopardus autē cōponit ex corrupto 7 integro. s̄. ex leena vel leena 7 pardo: q̄ nō dicit leopardus eo q̄ sit partim leo 7 partim pardus: s̄ q̄ natus est ex leena 7 pardo. Capapellis v̄o cōponit ex abltō 7 ntō: sic legei⁹ q̄d in rhetoricis inuenit: q̄ dicit capapellis q̄si pellis cū capa. In proprijs noib⁹ certe possum⁹ dicere q̄ regula Pr̄f. tenet: vt h̄ montispesulan⁹ hui⁹ montispesulan⁹. 7 h̄ montis leo hui⁹ montis leonis. q̄nq̄ t̄n̄ facim⁹ grecisimū: q̄ declinam⁹ nomē cōpositū sic in fine t̄n̄: vt h̄ omnebonū hui⁹ omnebonū. 7 videt h̄ eē de rōne: q̄ illa cōpositio nō est vera s̄ t̄n̄ ymaginaria. nō enī traxit aliquā significatiōē ab eo q̄d eē oē. Idē dicēdū ē de os aureū os aurei. greci at nō declinat aliq̄d nomē cōpositū in medio s̄ t̄n̄ in fine. Verbuū v̄o cōpositū q̄nq̄ declinat in medio 7 in fine: vt carthagraphe. i. scribo: 7 carthagraphe. i. scripsi. 7 quotiens h̄ apud eos cōtingit faciūt cōpositionē p̄ se in p̄nti: 7 p̄ se in p̄terito. 7 h̄ ideo sicut dixim⁹ superi⁹ ne corrupta ex integris: vel inte

gra ex corruptis componi videantur.

**Quid etiā** notandū est q̄ q̄liscūq; fue rit cōpositio in nō talis res manet in obliquis. Si enī sit ex integris integra remanet in obliq;: vt neutripassiuū neutripassiuī. Si autē sit ex corruptis eādē corruptionē retinet i obliq;: vt parricida parricide. Idem dico si fiat ex corrupto et integro: vt multimodus. vel ex integro et corrupto: vt pspicax pspicacis. Excipiunt ista quattuor: alteruter alterutri: tantū dē tantidē: quicq; cuiusq;: idē eiusdē. Nā alteruter cōponit ex integris: sed alterutri ex integro et corrupto. tantū dē ex corruptis: s; tantū dē ex integro et corrupto. quicq; ex corrupto et integro: sed cuiusq; ex integris. idē ex corruptis: sed eiusdem ex integro et corrupto sicut vult magister Bene.

Questio de eodem.

**Merendū est hic** vtrū verbū cū vbo pos sit cōponi sic nomē cū noīe: Dicit Prif. q; sic: sed nō nisi cū infinitiuo: vt tepefacio cis. i. tepere facio: q; infinitiuus est q̄si nomē vbale. S; alij modi inter se nō cōponunt. et h̄ iō q; vnaqueq; inclinatio habet suū finē et certū terminū. vñ nō p̄t ad vnū reduci sine medio. i. sine cōpositione. et ideo ex alijs modis nō potuit fieri vna cōpositio: q; diuersitas motus et finis impediēbat vñ intellectus simplicitatē. Inuenitur tñ in iure ciuili cōpositio facta ex duob; integris vbis q̄ declinant ex vtraq; parte sic duontī. i. vtozfruo: vterisfrueris: vsufructus sum: et talis cōpositio in nullis alijs vbis reperit. S; e vna mirabilis cōpositio orbiumueij qd̄ est cōpositū ex integris diuersoz generū et nūeroz. Et declinat orbiumueij: gto hoz orbiumueioz rū: dtō bis orbiumueis et. Ciuitas enī est q̄ vocat orbium: et vocat vei: s; corrupto noīe nūc dī vrbuet. et inde pprie dicebāt ciues orbium: siue vietani: vel diuictum orbiumueis tani: q̄ nūc dicunt vrbuetani. Questio.

**Meri nunc potest** vñ possit vtrū obliquus recto diuict; maneat indeclinabilis cū sui natura sit declinabilis: vt tribunus plebis: Dicimus q; h̄ trahit ex adiuncto: q; natura illa p̄ que rectus cōstruit cū obliquo vna est sibi et oib; suis obliq;: et ita ē simplex et indiuisibilis: et h̄ nā seruauit obliquū indeclinabilez in tali cōpositione. S; si fiat cōpositio ex duob; gtis debet vterq; gtis indeclinabilis pmanere: vt huiusmodi: qd̄ ēt ex nā obliq; tati: et tūc quē admodū si absq; cōpositione veniret. nā si isti gti huiusmodi adiūgerēt alicui nō ipm et oēs ei obliquos vni formit respicerēt. Et h̄ eadē est nā et causa que seruauit eos indeclinabiles in cōpositione.

Questio de eodem.

**Merio an** sicut ista cōpositio respublis ca possit fieri hec cōpositio mulieralba: Itē sic est vna cōpositio tribunus plebis: magister militū: argiletū: malefidus: malefan: possit eē vna cōpositio: potestas bononiensū: magister platonis: socratifasin: malecōcoris: malefort; et sic de filib; qri pōt. Ad p̄dicta n̄dem q; oīs cōpositio imutat et cōmutat et cōmoditatē h; alioq; ē inutilis: et nō ē tenēda. Dicim; q; q; iō respublica est vna cōpositio vt aliqd̄ imutat. Nā qñ res publica sunt due partes: idē est res publica qd̄ res notoria et manifesta. Vñ Dorati: Publica materies puati iuris erit. i. materies iā notificata. Cū autē ē vna dictio cōposita: idē est respublica qd̄ cōe. Nec imutatio nō tūc geret dicēdo mulieralba: q; siue eēt vna dictio cōposita siue nō: semp vna fieret suppositio p muliere alba: et sic nulla eēt vtilitas in tali cōpositione: vñ nō est faciēda. Ad secū dū dicim; q; aliud ē tribunus plebis in cōpositione: et aliud ē cōpositione: q; ex cōpositione pōt venire p tribuno cuiuscūq; plebis. s; in cōpositione venit pro illo solo q̄ habebat tribunatū i plebe romana. S; magister militū qñ est vna dictio notat dignitatē magnā quā q; habebat in vrbe romana: et is mō dicit marefalcus. S; qñ sunt due

partes pōt fieri suppositio pro quocūq; aliquos milites magistratē. Argiletū vō vna dictio est nomē loci vbi fuit argus iterfectus. s; qñ sunt due partes argiletū dicit mors argi. Malefidus vna dictio figt illū q̄ leuitatē h; et nō seruat fidē. s; qñ sunt due partes figt illū cui nō seruat fides: vt iste est fidus male inter hostes. Malefan; figt illū q̄ ē leprosus. s; qñ sunt due partes figt illū q̄ h; sanitatē impfctā. P̄familias vna dictio figt illū cui filius est oīs here ditatis de iure: etiā si nō eēt nat; oū eēt vius i vtero mris. s; qñ sunt due partes figt illū cui ples iā est vna familia. Tales autē imutatioēs nō pueniret si eēt cōposita illa q̄ obijciunt. Nā potestas bononiensū nō sumeret p alio in cōpositione q; ex cōpositione. nec magister platonis: vt socratifasin: nec malecōcoris: nec malefortis. iō tales cōpositiones recusant. s; miles iustitie nro tpe possum; dicit q; sit vna dictio cōposita: q; p̄tinet ad quoddā officiū reddē di iustitiā. s; qñ sunt due partes miles iustitie dicit q; cūq; est miles iustus. S; dominus legū. i. iuris p̄t est vna dictio. s; qñ sunt due partes dicit oīs legū solus impator: q; ipse solus habet potestatē condendi et destruēdi iura. Idē ē in vbis dicēdū: q; nō sic dicim; maledico: bñfacio malefacio: possum; dicit q; sit vna cōpositio malecurro vt benelego. nā aliud est maledico bñfacio malefacio qñ est ibi cōpositio: et aliud qñ nō est. s; in malecurro vt benelego non erat aliud: et iō inutilis fuisset ista cōpositio. S; aliud ē satisfacio et satisfacio qñ ibi ē cōpositio et aliud qñ nō ē. s; si vellē eodē mō cōponē satisfacio satisfacio nō possē q; nihil imutaret cōpositio. S; aliud ē vsucapio p cōpositione: et aliud sine cōpositione: q; p cōpositione p̄tinet ad quoddā ius: s; absq; cōpositione p̄tinet ad quēcūq; capiēdi vsum. et ita de filib; est dicēdū vel indicēdū.

De compositis ex duobus obliquis.

**Meritur etiā** q̄re sit cōpositio magis ex duob; gtis q; ex duob; alijs obliq;. sic enī dicim; huiusmodi possem; dicit huiusmodi: huiusmodi: vel assignet q̄re non; Ad h̄ dico q; ex nullis obliq; integris fit cōpositio noīa: tualis nisi ex gtis: q; tales gti qñ veniūt p appositionem regunt ex vi accidētis: q; demonstrat eētā rei sic adiectiua. nā gti cām formale designāt: vt equus albicoloris: et liber istiusmodi. vñ videm; q; talib; gtis. i. q; regunt ex vi accidēt; pōt accidēs copulari. i. adiectiuū: vt equus celer et albi coloris currit. Nulli autē alij casus regunt ex vi accidētis pprie et nālit; qd̄ dico ppter abltōs q̄ aliqñ affinitatē quā h̄nt cū gtis ex hac nā regunt: vt equus albo colore. soli gti h̄nt hāc nālit; cū adiectiuis conueniētā: et iō ex genitiuis sulis q; ex vi accidēt; regunt pōt fieri noīa: tualis cōpositio: que vice vni adiectiuū sumunt: vt huiusmodi: istiusmodi: alteriusmodi: aliusmodi: cuiusmodi. Patet q; quare nō fiat talis cōpositio ex alijs obliquis.

Questio de eodem.

**Merio hic** q̄ comoditas sit i his cōpositionib;: et q̄renūq; fiat sine h̄ gto modi: Ad h̄ dico q; siūt cā imutatiois: q; qñ nō est ibi cōpositio regunt duob; accētib;: et ille gtis modi sumit p mēsurā siue q̄ntitate: vt liber istiusmodi. i. istiusmodi. S; qñ ē ibi cōpositio statim regunt vno p̄cipali accētū: sic nā dictionis req̄rit: et tale cōpositū defigt tūc q̄litate et nō q̄ntitate: vt liber istiusmodi. i. tal. anpenl. enī modi acuit. Quare aut magis fit p hunc genitiuū modi h̄ est rō: q; sumptū sine cōpositione in tali respectu qñ regit ex vi accidētis accipit p q̄ntitate. s; modus p que regunt tales gti est q̄litas qd̄ respectiua: et iō iste gtis modi solus fuit vtriq; nature conueniens. i. ad q̄ntitatē qñ nō interuenit cōpositio: et ad q̄litate qñ ibi est cōpositio.

Questio de eodem.

**Ed querit** an talis cōpositio sit recipienda: bonimodi: sic alius cuiusmodi: vt cū dicat Liber bonimodi: Dico q; nō ē recipiēda: vt bonimodi sit vnū nomē oīs ge. inder

clinabile: sicut huiusmodi. Et dico qd speciale adiectiuu impedit: qz cōpositio p̄dicta ex talib⁹ ḡtis req̄rit gn̄alitatē. vñ faciēda est p̄ nomē gn̄ale: vt cuiusmodi vel p̄ p̄nomē qd̄ qdē p̄tinet ad oēs materiā: vt istiusmodi: eiusmodi. Sūt enī huiusmodi adiectiua gn̄alia: z ideo adiectiuū sp̄ale ad talē cōpositionē venire nō potuit: filis tñ cōpositio videt̄ posse fieri in his ḡtis vniūsmozis: vt sit vñ nomen ois ge. indecli. z erit sensus vniūsmozis. i. cōcorz: vt isti homines sunt vniūsmozis. i. cōcordes vel vnanimes. Vñ in psal. Qui habitare facit vniūsmozis in domo id ē vnanimes z cōcordes. nisi enī veniāt p̄ cōpositionē nō videt̄ latine dictū: qz nō habet a quo regat̄.

Questio de eodem.

**Ueritur insuper** q̄re i huiusmodi cōpositionib⁹ q̄nq; p̄cedat obliqu⁹: z q̄nq; postponatur: vt senatus decretū: z magister militū: Ad h̄ dicovet respōdeo qd̄ in ordine cōpositionis est magna vis faciēda. vñ enī sp̄ in cōpositione possidet finē: qz magis finit q̄ alie p̄tes. z inde fuit necesse qd̄ sp̄ vñ declinaref̄ in fine.

Idē facit z p̄cipiū: qz tenet naturā vbi. nō aut̄ in tali cōpositione q̄nq; tenet p̄ncipiū q̄nq; finē. p̄ncipiū dat̄ ei qd̄ est dignū. finis aut̄ indignior. Et hac rōne dicimus senatus decretū z magister militū: qz senat⁹ est dignior suo decreto: cū possit illud cōdere z destruere. z mgr̄ est dignior militib⁹ quib⁹ p̄fidet. Silt̄ in cōpositione facta p̄ hūc ḡtū modi: debet̄ ordo seruari: qz finis debet̄ noi. n̄ ad nomē reducant̄ adiectiua ita cōposita: vt huiusmodi: istiusmodi. z etiā alia rōne: qz iste ḡtū modi p̄ficit intellectū q̄l̄itatis in talib⁹ adiectiuis. z fm̄ h̄ illa q̄ magis p̄ficiūt z specificāt in cōpositōib⁹ debet̄ habere finē. z q̄tū ad h̄ finis dignior ē: cū sit p̄fectio rei. vñ nunq; ē aduer. t̄pis rōne finis: z nusq; aduer. loci rōne finis. ḡ n̄aq; videt̄ qd̄ deberet eē copulatiua: qd̄ tñ nō ē: imo ē cālis. Dicim⁹ qd̄ h̄ p̄ticula qz h̄ alia de cā postponit̄. s. qz est ordinis subiūctiui.

De geminatis per compositionem.

**Ueri potest hic** q̄re cōtingat qd̄ qdā geminata veniāt ad cōpositionē: z qdā nō: Nā de nō est vñ nomē cōpositū: nec fuit ē vñ vñ cōpositū. Ad h̄ dicim⁹ qd̄ si cōpositio sup̄addat aliqd̄ geminationi vñ ē cōpositio. si nihil sup̄addat: nulla tūc vñ cōpositio sup̄uenire. Dicimus ḡ gn̄alit̄ qd̄ oīa interrogatiua noīa vel aduerbia p̄nt̄ geminari: z de iure cōponi: qz cōpositio sup̄addit geminationi: vt q̄l̄q; q̄l̄isqual: q̄ntusquāt: quotquot: cuiuscūq;. Possessiui vt cuiuscūq;: vbiubi: vnde vnde: vt ut quicūq;. z ita de oib⁹ q̄ p̄nt̄ recipe cūq;: vt quātūcūq;. Nec enī absq; geminatiōe sup̄ta interrogatiua sunt z infinita: nec h̄nt̄ gn̄alē p̄nūciationē. i. nō sunt distributiua. s̄ si geminant̄ absq; cōpositione adhuc nihil imutant: vt q̄s faciet h̄: q̄s geminata est ibi interrogatio. Si vñ cōponant̄ amittūt interrogatiōē: z fiunt collectiua z distributiua: vt quisquis currit mouet̄. i. ois q̄. silt̄ q̄l̄isqualis. i. quasi bet qualis. z vbiubi est ignis est calor. i. vbiūq;. z vtut legit plato legit sortes. i. vtiūq;. z ita de alis vñlib⁹ dicēdū est: q̄re nō geminant̄ propter alterutrū cōponētū. s. hunc ablatiuū re. De cōstructione aut̄ hui⁹ noīa quisquis: z dictionū recipientū cūq; scias qd̄ dictio gemina vt quisq;: vel recipient̄ cūq;: vt quicūq; habet vim duoz casuū. s. antecedentis z relatiui. vñ requirit duo verba poni in cōstructione: z ponenda sunt in eo casu in quo ponitur relatiuū facta explicatione: siue in eo casu poni debet quem requirit verbū sequens imediate: vt video quicūq; homo currit id est video omnē hominē qui currit. z quēcūq; hominem video currit id est omnis homo currit quem video. similiter video quicquid est hic intus: id est video omne id quod est hic intus. z quicquid video est hic intus id est omne est hic intus quod video. vel video quisquis homo est albus id est video omnem hominem qui est albus.

De geminatione pronomini per compositionē.

**En autē hic est** ignozandum qd̄ tria p̄noīa

geminata cōpositionē h̄nt̄ in actō z abltō tñ: vt meme tete sese: z h̄ tñ in singulari faciūt p̄ter sese qd̄ geminat̄ tā in singulari q̄ in plurali. Si ergo dicat̄ nos nos ille ille nō est cōpositio s̄ geminatio tñ. Querit̄ vñ cōtingat illa cōpositio tñ in duob⁹ casib⁹: Ad h̄ dicit̄ P̄ris. qd̄ isti soli casus monasyllabi repunt̄ singulares in his trib⁹ bus p̄noīb⁹. z inde p̄cessit cōpositio: qz regunt̄ vno acuto accētū. Et scias qd̄ h̄ p̄dicta cōpositio ē utilis: qz vbi tal̄ geminatio repit̄ in actō z abltō istoz p̄nominū: statū habet respect⁹ ad cōpositionē q̄ in nobis ē. s. ad aīaz z corp⁹ vt diligo meme. i. diligo me fm̄ vtrāq; boīez. vñ in Salustio habet̄: Noīes q̄ studēt sese p̄stare ceteris aīalib⁹. sese dicit̄ q̄tū ad aīaz z corp⁹. Et videmur in hoc imitari grecos q̄ duob⁹ obliq; casib⁹ istoz p̄nominū vñ sunt in singulari nūero monasyllabas syllabicas adiectiōes addūt. Jam habemus qd̄ geminatio facit cōpositionē in interrogatiuis: z in his trib⁹ me te se vbiūq; fit alibi geminatio nulla est ibi cōpositio: qz nihil ibi cōpositio sup̄addat: vt deus deus. tantū enī valet ista geminatio si est cōpositio quantū si nō est cōpositio. z iō talis cōpositio tanq; proz fus inutilis recusanda est.

De prepositionibus que cum noīb⁹ componunt̄.

**Ueritur autē** multū de prepositionib⁹ q̄ cū noīb⁹

cōponunt̄: vt impius: qz videt̄ h̄ p̄ticula in habē naturā aduerbij negatiui in huiusmodi cōpositione. Negare enī magis ad aduerbiū pertinet q̄ ad prepositionē. Silt̄ si dicam remitto: videt̄ qd̄ huiusmodi prepositio sit censenda fieri magis ex aduerbio inseparabili z vbo q̄ ex p̄pōne inseparabili. Nā p̄ intellectū aduerbij exponit̄: z nō p̄ p̄pōne: vt remitto. i. iterū mitto. Lū ḡ vis significatiōis fit in oib⁹ partib⁹ cōtēplāda vt dicit̄ P̄ris. dicēdū est qd̄ remitto cōponit̄ ex aduerbio inseparabili z vbo. Itē p̄pō sp̄ est in trāsitōe vt dicit̄ P̄ris. vñ nō pōt̄ cōstrui cū nō p̄opt̄ intrāsitōne suā. nec cū vñ: ḡ repugat̄ nō. Nō ergo debz secū p̄ cōpositionē iungi: qz repugnātia nō bene conuenit nec in vna sede morant̄: ḡ in nō recte cōponit̄ cū pius: si ē ibi dicēda p̄pō. Ad p̄dicta dicim⁹ qd̄ impi⁹ cōponit̄ ex in p̄pōne z pius: qz s̄ in appositione nō neget: pōt̄ tñ in cōpositione negare: qz sepe facit̄ p̄pō in cōpositione qd̄ nō pōt̄ facere in appositione. Si dicat̄ negare p̄pō ē aduerbioz. Dico qd̄ sic q̄tū ad rem vbi: s̄ q̄tū ad rem noīa bene cōuenit p̄pōne: si cōponat̄ de p̄pōne inseparabili: vt remitto: qz dicit̄ Boe. qd̄ debet̄ dici aduerbiū inseparabile. Dico qd̄ nō est verū. Prepositiones enī inseparabiles bene cōstitiūt̄ intellectū explicabilē p̄ aduerbiū: s̄ nō debet̄ iō dici aduerbiū inseparabile: qz in h̄ sunt aduerbia exilis nature sic p̄pōnes q̄ ex adiūcto trabūt certitudinē intellect⁹. z ita intellectus quē inuūt̄ nō est aduerbialis s̄ affinis aduerbiali. Preterea imutāt̄ sic p̄pōnes: qz q̄nq; augēt̄: vt inseruio. i. valde seruio. q̄nq; p̄uāt̄: vt in bono. silt̄ recludo. i. iterum claudio. z sic vagā naturā h̄nt̄ sic p̄pōnes: qz magis in naturā p̄pōnū cedūt̄. Nō enī aduerbia sunt adeo debilis nature vt p̄pōnes: qz illa egent vno extremo: s̄ p̄pōnes duob⁹ extremis. Qd̄ aut̄ obijct̄ de trāsitōe nō obstat: qz p̄positio duas h̄z facies vt vñ trāsitiuū. Respicit enī sequētē casum trāsitue: z iō in eo fuit depēdētia suā. Id at̄ qd̄ antecedit siue sit vñ siue dictio casualis respicit intrāsitue: vt sum in domo. z ex pte ante vagat̄ ad oēs casus. ex pte aut̄ post finē suū terminat̄ in actō vñ abltō q̄ apud latinōs sunt p̄cipue trāsitui. s̄ apud grecos a trib⁹ casib⁹ eaz trāsitio z depēdētia terminat̄. s. ḡtō dō z actō. Dicim⁹ itaq; q̄tū ad intrāsitōne quā h̄nt̄ ex pte añ p̄pōnes sunt nate cōponi: qz intrāsitio magis est apta cōponi. i. vniūsmozitati cōpositoz: s̄ q̄tū ad trāsitōne quā h̄nt̄ a pte post veniūt̄ p̄ appositionē sequētis casus. i. p̄ regimē. vel iō dictū est p̄ appositionē. i. separationē: qz nō est de rōne vt cō

ponant cum accusatiuo vel ablatiue per se: cum incidat ibi magna transiōnis diuersitas. sed per cōpositionē dicitur prepositio venire quātū ad precedētia quib⁹ cōfert ipm quō designat: vt sum in domo. sic ostendit quod ego sum localis respectu dom⁹ mee et inētis. vñ vbi cōstruitur cū prepositiōe adiuncto suo casuali intrāsiue: s; cū ipso casuali trāsiue: sicut et prepositio. Ex predictis patet quod prepositio rectissime cōponit cū noīatiuo: cū sit intransitiua ex vna parte. et sic conuenit cū noīatiuo quod sicut intrāsiuus est eadē rōne debet cū verbo cōponi: quia intellectū noīatiui habet: nec per appositionē secū venire potest propter intellectū noīatiui. Cū participio autē iungit vtroque modo sicut cū noīe per cōpositionē ad modū sui vbi: vt plegēs. et per appositionē: vt vado ad legentē: et loquor de legēte.

De compositione aduerbij cum pronomine.

**Hic** quare magis aduerbiū veniat ad compositionē pnois: vt eccū et ellū quib⁹ ppo. Nulla enī ppo iungit pnoī per cōpositionē: quia mecū tecū secū nobiscū vobiscū nō sunt aduerbia cōposita: s; hñt hanc prepositionē cū per appositionē. i. per regimē iterueniēte astrophe. i. pposterioriōe sermōnis. Ad hō dico quod cū pnoīe iungit ppo per solā appositionē sicut cū proprio noīe: vt ad illū et de illo: sicut ad platonē et de platonē: quia nō inuenit quod imutet in proprio noīe vel pnoīe. Propriū enī nomē nō signat depēdent in eo quod propriū: sicut nec pnoīe: iō neutri eorū potest vni cū ppoīe quod propter suā infinitatē se applicat tñ ante: vt depēdēt ex pte intrāsiōnis sicut hō signū oīs propter suū officiū nō bene iungit proprio noīe vel pnoīe: vt oīs plato: vel oīs iste. Aduerbiū autē potest cū pnoīe cōponi cā demonstratiōis cuiusdā quod filis est finitati pnomini: vt eccū et ellū. i. ecce eū: et ecce illū. et quib⁹ trahit pnoīe aduerbiū ita quod cedit in partē ipsi⁹: vt pterea et interea. Nā preter et inter proprie sunt aduerbia quod adiuncta huic actō ea determinationē faciunt aduerbialē: quia cū ille actus definit in a cor. propter naturā aduerbialē trahit ad pdu.

De compositione prepositionis cum aduerbio.

**Idem tamen** quod prepositio per cōpositionē veniat cū sequēti casuali: vt iuicē: extēplo et nō extēplo: quia ppo nō corū. casū cui intrāsiue adiungit. i. actū vel ablatū sequēte: et ita nihil ē dictū extēplo. Sicut vidēt cōpositionē pfiles eē decetero defacili: eximproviso: eue stigio: eiture. Ad hō dicim⁹ quod oēs pdicte in veritate non sunt cōpositiones: s; irregulares vocū cōgeries. et hō ideo quia casus cū sua prepositiōe fungit loco aduerbij vel aduerbial determinationis. vñ pñt casualia cū suis prepositionib⁹ ad interrogatiōes aduerbioꝝ responderi: vt quo vadis: ad vrbē. quāliter fiet hō: defacili. quāliter intravit iste: eximproviso. quā venisti: extēplo. i. statim.

De syllabicis adiectionibus.

**Tunc de** syllabis adiectionib⁹ est vidēdū Dicit Prisci. quod syllabica adiectione imutat spēm nō figurā: quia syllabica adiectione nihil intelligibile aīe repñtat: sed imutat spēm nō figurā quib⁹ imutet aliquod officiū dictionis. Erit ergo dictione que recipit syllabicam adiectionē spēi deriuatiue: vt plerisque a pleris: egomet ab ego: nō tñ est figure cōposita: quia nō potest in plura intelligibilia diuidi.

**Insuevit dubitari** quia hec particula quod sit syllabica adiectione et quā veniat per cōpositionē. Ad hō dico quod quā hō particula quod nullā vim diuisionis retinere videt: nō venit per cōpositionē: s; est syllabica adiectione: vt plerisque itaque vti quod. Sed cū vim aliquā diuisionis exercet: per cōpositionē venit: vt vterque quisque vbi quod. In talibus enī quandā aggregationē importat ipsa diuisione: vt vterque. i. vnus et alter. quisque. i. quicūque: vel quisque. i. vnus et alter. et vbi quod id est vbi quod: vel vbi quod id est in vno et alio loco. et sic de singulis.

**Nota hic** quod syllabice adiectiones s; debent esse finales: vt quisnam: egomet: quā alterationē quādam faciūt circa officia precedētū dictionū. vñ sicut accidētia quod quidē alterāt solent aduenire post cōpositionē substantialiū: ita syllabice adiectiones debent vltimo aduenire et nunquā in principio poni. Et per hō etiā patet quod si quis neque et nunquā cōposita sunt et nō syllabica sicut aliis et eorū: eo quod nihil est additū fini eorū quod est propriū syllabice adiectionis. Prisci etiā probat alia rōne quod nō sunt syllabica. s. quia corruptis femininū eorū ae diphthongo mutata in a: vt si quis neque nunquā: sicut aliis et eorū. Et hō faciūt in singulari feminino: et neu. plurali. At syllabica adiectione nō corūpit dictionē cui syllabica: quia accidentia nō imutāt eē substantialē rei: et sic patet quod cōposita sunt et nō syllabica. Donat⁹ vō dicit quod in illis quib⁹ nō mutat ae diphthong⁹ in a: s; dicit antiquos dixisse quod vel quod sic mascul. et neu. in eodē noīe geminam⁹. vt quod vel quod quod vel quod. Et reperit illud femininū apud Virg. dicētē: Ecce tñ puero ē amisse cura parētis. nūc autē nō vtimur illo nisi in his cōpositis: sicut si quis neque vbi quod nunquā eorū. et ita sicut Donat⁹ venit quod integre ad cōpositionē illarū: s; corrupte sicut Prisci.

De compositione quis et qui.

**Insuevit** multū dubitari de cōpositionibus et syllabicis adiectionib⁹ hui⁹ noīis quod vel quod. vñ de illi aliis hō dicā. Scias quod quod vel quod est oīum nominū confusissimū: hñs se ad modū materie infinite. vñ propter multitudinē officioꝝ habuit multitudinē formarū et terminationū: vt per diuersas formas et cōpositiōes et syllabicas adiectiones explicata ipsi⁹ confusio et nā posset in aliquā certitudinē redigi et meli⁹ cōprehēdi. Habet itaque sedecim intercōpositiones et syllabicas adiectiones. Cōpositiōes enī sūt septē: vt si quis neque aliis nunquā eorū: et vnusquisque et quisque. Quis autē habet quib⁹ syllabicas adiectiones: vt quā quispiā quisputas quisque et quisque. s; quod recipit quatuor adiectiones. s. quidā quiuis quilibet et quicūque. vñ vsus: Cū quis piā sine quod cuius ge putas quod. Nā vis cuiusque libet quod sine quod retinebit. Letera autē noīa interrogatiua vel infinita nō recipiūt syllabicā adiectionē nisi vnā. s. cuiusque: vt quālisque quāntuscūque quocūque et filia. Dec enī geminant: vt quālisqualis. et cōponunt cum aliis: vt aliis: et recipiūt cuiusque sicut dixim⁹: nec vllā aliā habent compositionem vel adiectionē cōmunē: vt quis vel qui. vnde causa confusionis et infinitatis habet sedecim intercōpositiones et syllabicas adiectiones. Ad cetera noīa interrogatiua nō habēt nisi tres: vt cuiuscui⁹ alicui⁹ et cuiuscūque possessiua.

De compositione aduerbioꝝ.

**Aduerbiis autē** interrogatiuis vel infinitis dico quod vnū ex illis. s. vbi recipit vndecim intercōpositiones et adiectiones syllabicas: vt sicubi necubi alicubi nuncubi ecubi vbi quod vbiubi vbiuis vbilibet vbi cūque: vbi nā. S; alia aduerbia interrogatiua vel infinita non hñt tot varietates preter quo qua. vñ quia ista possunt vndecim intercōpositiones et syllabicas adiectiones habere: sicut et vbi: nisi vsus in quibusquidā eorū forsitan repugnaret: vt si quo nequo aliquo nūquo e quo quoque quouis quolibet quocūque quonā. Aduerbiū vō tpale recipit pauciores: quia nō est tāte confusionis vt locale. habet vō cōpositiones sex: vt siquādo: nequando: aliquā: quāque: quando: quandoque. Letera autē aduerbia interrogatiua vel infinita nō hñt aliā cōpositionē quod noīa interrogatiua a quib⁹ descendunt. Geminant enī: vt qualiter qualiter. recipiunt cuiusque: vt qualitercūque. et habēt eandē cōpositionem: vt aliquāliter. Idem est tenendū in aliis. Inter aduerbia siquidē confusissima sunt localia interrogatiua vt quo qua vnde vbi: quod vndecim cōpositiones et syllabicas adiectiones possunt habere. Tpale autē recipit quāque: quia min⁹ localib⁹ est confusum et infinitū: sed plus aliis. Alia vō interrogatiua aduerbia nō possunt recipere nisi

tres compositiones: sicut interrogatiua nomina a quib<sup>9</sup> descendunt.

Questio de eodem.

**Querit quare** interrogatiua siue infinita siue noia siue aduerbia substantia vel loci significatia recipiat syllabicam adiectionem: alia vno: vt quisna: vbuna: s; nihil est qlina z quanda. Ad h<sup>o</sup> dico q; alteraciones no adueniunt nisi rei etate vel etati: z sic nra substantie vel loco. Ex hac rone interrogatiua substantie vel loci recipit syllabicas adiectiones: z no alia interrogatiua. Tps eni lz videat alterari: q; mo e obscuru mo serenu: tñ h<sup>o</sup> no atigit rone ipsi<sup>9</sup> tps: s; aeris q; pprie seren<sup>9</sup> dr vel obscur<sup>9</sup>. Accidetib<sup>9</sup> aut adueniunt alteraciones: imo accidentia sunt illa q; alterat.

De illis coniunctionibus si z ne.

**Et si et ne querit** qre no coponant cu vbis sed pon<sup>9</sup> cu noib<sup>9</sup>. z qre magis cu interrogatiuo substantie vel loci vel tps: vt siqs sicubi siqn: q; cu alijs infinitis: q; nihil est dictu siqlis vel siqliter. z qre magis cu qs q; cu q; Ad h<sup>o</sup> dicim<sup>9</sup> q; sic vbu no potuit ee interrogatiua: ita no potuit p copositione recipe diuisiones: q; diuictio signu est diuersitat q; vniuersitati copositionis repugnat. Si tñ z ne habet vt possint coponi cu quibusda no minib<sup>9</sup> z aduerbijs infinitis. z h<sup>o</sup> io q; inueniunt gnale in finitate in eis: in vbis no. At si obijciat de sisto z nequeo quia vident coponi a copositionib<sup>9</sup>: Dicim<sup>9</sup> q; sisto est figure simplicis: s; nequeo coponit ex no z queo: z sic nulla diuictio pot cu vbo coponi: nec etia cu noie pter si z ne: q; propter sua infinitate sunt applicabilia noib<sup>9</sup> vel aduerbijs infinitis: q; sicut h<sup>o</sup> nome qs reqrit duo vba qñ ponitur infinite: ita ille due diuisiones si z ne. z ideo fuit apta copositio ex illis puenies. Lu alijs vo infinitis componi no pnt propter debilitate ipsoru. Si eni est acquisitiua: s; nerepulsua. Dis aut acquisitio vel repulsio est substantie loco vel tepori subiacens: z no est accidentiu q; quide acqruunt vel repulunt. Et hac rone ille due diuisiones no coponunt cu alijs infinitis. vñ nihil est siquatus nequant<sup>9</sup>: cu quis ideo magi coponunt q; cu qui: q; qs habet plus infinitatis q; qui. Et h<sup>o</sup> patet ex eo q; pncipiu sibi datur: z qui traxit origine sua ab eo. s; ex quis.

De hoc nomine aliquis z quis.

**Etne etia debes** q; aliqs ex alio z qs coponit: q; si ab alio qs. vñ no est dicendu Credo in aliquo deo: ne diuersitate ponere videamur. Hac compositione habet cetera infinita q; interrogatiua sunt: vt aliqlis alicubi aliqn aliquatus: z ita de silib<sup>9</sup>. Et h<sup>o</sup> ideo q; ois diuersitas a forma substantiali vt accidentali puenit: siue illa designet noialiter siue aduerbialiter: sed no recipit ea qui singulare: z h<sup>o</sup> facit ei<sup>9</sup> relatio q; duo vba reqrit. Siqs dicat q; qui est infinitu sicut z qs: z ideo potest coponi cu alio: vt dicat aliqs vel aliq; Dicim<sup>9</sup> q; alteru supflueret: q; nulla eet differetia inter vnum z reliquu. magis ergo debuit poni cu qs eo q; habuit infinitate sine vlla relatione. Nñ venit ad copositione qs: vel localis aduerbijs: vt nunquis nucubi nunq; Sz alia no inueni: z h<sup>o</sup> ideo q; no reqrit de inheretia: vt non fecisti h<sup>o</sup>: Dis aut inheretia dicit quida locus respectu substantie de q; fit sermo: z io coponit tñ cu interrogatiuo substantie vel loci. Lu q; autē no coponit q; minus se bz ad infinitate q; qs: nec ipso interrogatiuo vtimur adeo frequēter vt qs. En coponit cu qs: vt ecqs: mutata n in c. Nec cu alijs infinitis coponit nisi forsitan ecubi qd vides simpliciter posse dici. Dicimus q; infinitas materie magis excipit q; infinitas accidentis: q; aia plus laborat in apprehensione materie q; forme: z io interrogatiua substantie magis recipit ad h<sup>o</sup> aduerbiu ne q; interrogatiua accidentis vbi sili potest recipe: q; aduerbiu locale magis est infinitu alijs: z ob h<sup>o</sup> habuit plures differetias q; alia aduerbia. Lu itaq; aia plus in apprehensione tante

infinitatis laborat: merito aduerbijs locale recipit en: vt ecquo z ecqua: z ecubi: q; h<sup>o</sup> aduerbiu en animam excitat vehementer: z magis applicat huic interrogatiuo qs eo q; vehementiore habet infinitate. Nam qui est nomen articulare: quis aut non. Unusquisq; autē componit ex vn<sup>9</sup> z quisq; sed hec prepositio nulli alij conuenit infinito. Unitas enim est solius substantie per se: accidentis autē per aliud. Quisq; ergo colligit z distribuit sicut omnis: s; vn<sup>9</sup> quasi partitur: vt sit sensus: Unusquisq; id est quisq; per se. Quisquis geminatu componitur: z hoc faciunt reliqua infinita que sunt interrogatiua preter cur z quare: vt qualisqualis: vbiubi: quandoquando. Hoc autē ideo cōtingit quia infinitas addita infinitati auget confusio nem: z sic introducit cum distributione collectionez siue multitudinē: sed non debet geminare relatiuū in eo casu huius nominis vbi infinitu a relatiuo secernitur. Nihil ergo dictum est quiqui: queque: quodquod: ne includi relatio gemina videatur: at si relatiuo non secernitur infinitum potest per omnes casus geminari: sicut videmus in alijs infinitis. z ita potest dici cuiuscuius cuius: sicut dicimus qualisqualis qualiquali. Potest ergo quisquis in quolibet casu geminari tam in singulari q; in plurali: sicut qualisqualis quantusquantus si vsus haberet. vsus tñ no h<sup>o</sup> nisi quisqs quidquid z quoquo: z h<sup>o</sup> tenem<sup>9</sup> cōueniēter: nec ibi est fin ratiōe vis aliq; faciēda: nisi vbi infinitu a relatiuo secernitur.

**Epte predicte** copositiones adiungunt reliquis terminationib<sup>9</sup> huius nominis quis tam in singulari q; in plurali preter vnusquisq; quod non habet plurale causa huius nominis vnus. Credo tamen q; possz dici Unaqueq; moenia: z vnequeq; scale: z preter quisquis fin vsus. Nec ille ipsius compositiones vel syllabice adiectiones habet qui in ablatiuo singulari: nec quis in datiuo z ablatiuo pluralibus: quod contingit ex debilitate simplicis: quoniam iste ablatiuus qui est in rarissimo vsu. Eodem modo quis datiuus z ablatiuus pluralis. Debilitas enim simplicium sepe naturam impedit compositorum.

**Etne aut postponit** huic nomini qs vel qui magis videntur esse syllabice adiectiones vt supra dictu est: vt quisna quispiā zc.

De syllabicis met te pte ce.

**Etne etiam hic** q; sicut dicit Priscianus in. xij. li. bzo vbi agit de figura pnominis: quattuor sunt syllabice adiectiones que adiunguntur pronomibus. s; met te pte ce. Met addit huic pnomini ego per omnes casus excepto genitiuo plurali. Additur etiam huic pronomini tu p omnes casus excepto genitiuo plurali z nominatiuo z vocatiuo singularibus quibus non apponitur met simpliciter ad differentiam huius verbi. tumeo tumes tumet: s; interponitur hec syllabica adiectio te: z dicitur tutemet. Vel additur aliquando hec syllabica adiectio te sine met z dicitur tute. Lucre. primo: Accipe preterea que corpora tute necesse est. Idem in eodem: Tute met a nobis iam quouis tempore natum. Additur etiam huic pronomini sui per omnes casus: vt suimet: sibimet: semet. Pte quinq; additur ablatiuus femininis possessiuorum pronominum: vt meapte tuapte suapte nostrapte vestrapte. Sciendum tamen q; met z te adduntur supra dictis pronomibus: vel discretionis causa plurimum: vel significantie: vt Terentius in Adelphis: Egomet rapui. Intelligit eni ego z no ali<sup>9</sup>. Cicero p murena: Quid est q; tu moueris cu qñ tute nois: Ita z Salusti<sup>9</sup> tute dixit qñ tuipse pte z no p aliū. Le addebat huic pnomini hic z hec z hoc per omnes casus apud antiquos: z dicebatur hiccine heccine hoccine per duo c. Nñ vo addit eidem pnoi in h: s; casib<sup>9</sup> tñ qui in s; desinunt euphonic causa: vt

huiusce hifce hofce hafce: necnō illice dicebant antiq̄. vñ illic q̄fi apocapa facta in fine feruat accentū. Itē illiusce iftiufce illuce iftuce veteres dicebāt teste Papiniano: q̄ de orthographia h̄ ostendit. Et cludit Prif. Dec igit̄ h̄ est met te pte ce adiūctiōes effe ipse f̄nfus arguit q̄ nullus in his sepatis pōt inueniri: ḡ egomet tute fuapte huiufce minime dicenda sūt cōpofita: qz h̄ additio fi fepef̄ nihil fignificare poffet p fe. Scias et̄ qd̄ d̄r hiccine p i: qū debēt dici heccene p e: qz ce est fyllabica adiectio q̄ addit̄ ad h̄: fed mutat e in i: z ne est dicitio p se: z ponit̄ p an.

De declinatione nominū.

**Casu** amodo est dicēdū. fed qz declinat̄io p casum cognofcif. Jō priufq̄ de formatione casuū determinē aliq̄ de declinat̄ione dicā. Scias igit̄ qd̄ declinationes nominū sūt q̄nqz f. prima: fecūda: tertia: quarta: quinta. z cognofcunt̄ p casu. vñ nō oportuit qd̄ afignaret̄ declinat̄io p accidēte nominū. Cognofcif aut̄ declinat̄io maxie p gn̄ etiā p om̄n. Prima declinat̄io est cuius ḡtūs fingularis definit in ae diphongū z otūs in e: vt poeta poetae poete. Scda declinat̄io est cuius ḡtūs fingularis definit in i. pdu. vt dñs in no. Tertia declinat̄io est cui ḡtūs definit in is cor. z otūs in i: vt mater tris tri. Quarta est cuius ḡtūs definit in us pdu. z otūs in ui diuifas: vt hic vifus hui? vifus huic vifui. Quedā tñ neutra definūt in u: z sūt indeclinabilia in fingulari numero: vt hoc cornu huius cornu huic cornu. Quinta vō est cuius ḡtūs definit in ei diuifas: z otūs filr in ei: vt h̄ res hui? rei huic rei. Predicta poffunt comprehendī breuiter in h̄ verfu: ita qd̄ p qualibet fyllaba fuma tur vna declinat̄io fm̄ ordinē. Seminis us ei genitiuus definit omnis.

De prima z quinta declinatione Queftio.

**Hinc circa** declinat̄ōes p̄dictas aliq̄ dubia moueam? Quero igit̄ primo: cur in prima declinatione vñ quinta nullū nomen neu. ge. inueniat̄: ficut testat̄ Prif. in. vi. li. Ad h̄ dico qd̄ q̄litas vocis erat contraria: qz qū oia neutra q̄ irregularitatē feruat in plurali numero definat̄ in a opoztūiffet qd̄ ntūs fingularis z ntūs pluralis p̄me declinat̄ōis habuiffent eandē terminationē in neu. ge. qm̄ ambo defiffent in a: qd̄ tra rōnem fuiffet: qz neutru pluralē d̄z a q̄litate vocis fui fingularis differre: nec etiā ntūs pluralis prime declinat̄ōis potuiffet in a definere: qz fm̄ h̄ ḡtūs pluralis nō habuiffet a añ rū. Itē dico qd̄ prima declinat̄io est appropriata tñ masculino z fe. ge. vel cōi: z in hoc est principalior alijs declinat̄ionib? ficut masculinū z femininū principaliora funt alijs generib?. z h̄ p̄z in ḡtō fingulari prime declinat̄ōis q̄ definit in ae diphongū: qz ifte due vocales maris z femine nām demonftrant. Nam mares nascentes primo pferūt a: fed femine e: qd̄ a p̄mis parentib? traxerūt. Qm̄ a dat adā genitor: e parit eua parens. Si obijciat̄ de h̄ noie pafca: qz inuenit̄ h̄ pafca huius pafce. Dicimus qd̄ abufio est: nec vnq̄z inuenimus in plurali numero prime declinat̄ōis. Debet ḡ pprie declinari: h̄ pafca hui? pascatis. Idē dicimus in quinta declinat̄ōe: qz oportuiffet ntūs pluralē definere in a: qd̄ erat tra nām q̄nte declinat̄ōis. Preterea q̄nta declinat̄io nō h̄z nifi vnā terminationē. vñ nec pprie debuit nifi vnū genus h̄re z magis femininū ppter hanc vocalem e: que est fignū diuifionis.

De tertia declinatione Queftio.

**Heri etiam** pōt: qre non habemus adiectiuū ois ge. in ntō fingulari alicuius declinat̄ōis nifi tertiae. Itē q̄ rif: quare nullū adiectiuū fit q̄rte vel quinte declinat̄ōis Ad h̄ dicimus qd̄ iō nullū adiectiuū pōt effe in ntīs aliaz declinat̄ionū ois ge. qz nullā formā in eis poffes inuenire fup quā cadat maf. z fe. z neu. diuifim: qz nec fimul cōcurrere potuerūt. Et h̄ eadē est rō qre nullū nomē adiectiuū fit q̄rte vel q̄nte declinat̄ōis. Tertia vō aptiffima fuit

cuilibet generi ppter multitudinē terminationū q̄s habz iōqz cā fue dignitatis mediū locū inter declinat̄ōes poffidet. Quedā vō mobilia fequunt̄ regulā sc̄di modi p̄no minū: vt vnus totus folus vllus alius vter alter: qz vel faciūt discretionē: vel veniūt ad expositionē discretionis: z fic h̄nt cū p̄noibus quādā affinitatē: vñ in ḡtō sūt ois ge. z otō: ficut p̄noia sc̄di modi. Aliq̄ tñ adiectiua tertiae declinat̄ōis habuerūt mobilitatē triū generū: vt h̄ alacer h̄ cris h̄ cre: ne tertia declinat̄io videref̄ inufficiētā h̄re Et magis data fuit masculino h̄ terminatio er: z feminis no is: z neutro e: qz in adiectiuis mobilibus fepe masculina definunt in er: vt miser z sacer. vñ altera terminatio q̄ quondā fuit cōis in illis noib?: qz vt dicit Prif. in. vij. li. vbi agit de ablatiuo tertiae declinat̄ōis definēte in i: olim dicebat̄ h̄ z h̄ celer vñ celeris z h̄ celere: oportuit qd̄ remaneret fub feminio ge. tñ: qz fuit masculino genere fpoliat̄a: fed in e correptā neutru gen? definit: qz in is nullū nomē neutri ge. in ntō casu pōt effe: vt dicit Prif. Et iō oportuit neutru aliā formā h̄re: z magis in e: qz is correpta di recte nunq̄z tranfit nifi in e correptā testante Prif. vt fortis forte. Preterea in e correptā nullū nomen latinū definit nifi neu. ge. vt mare z p̄nefte. Et fic p̄z qre masculinū in er: z femi. in is: neutru in e definat̄. Nec aut̄ sūt noia q̄ faciunt masculinū in er: femininū in is: z neutru in e fm̄ h̄recifmū: vñ vñus grecifmi: Siluefter volucer alacer faluber equefter: Lampefter ceber acer celerqz pedester. Dorū bis quinqz tenet hic er hec is z h̄ e. Dilqz paluster addes: lociabif atqz fequefter.

De quinta declinatione.

**Infuevit** etiā multum dubitari: cur nullū nomē q̄nte declinat̄ōis maf. ge. p̄ter dies z meridies: fed potius funt fe. ge. fed hoc determinatū est fupra in ca. de genere. b.

De prima z fecunda declinatione Queftio.

**Heritur** etiā qre mobilia prime z sc̄de declinat̄ōis nō sūt ois ge. cōiuncti: nifi in otō z ablatiuo plurali: vt albis. Ad h̄ dico qd̄ prima declinat̄io nō potuit h̄re neutru vt fupra dictū est. Scda vō h̄z neutru in us vel in um: vt vulgus z tēplū. neutru vō sc̄de declinat̄ōis nō occurrit maf. z fe. fimul nifi in datiuo z ablatiuo plurali: vt albis: qz in his folis cafibus conueniētā habuerūt prima z scda declinat̄io: z ita in his folis cōicant̄ fua genera: z penitus ad ois tatē reducūt. In vtraqz enī datiuus z ablatiuus definunt in is pductā: vt poetis z afinis: exceptis paucis fe. ge. vt aia aiabus. Formant̄ etiā filiter ab ablatiuo pducto: vt ab h̄ poeta: inde poetis: z ab h̄ afino: inde afinus: z est h̄ de rōne: qz fic ars diuidit ita colligit: vñ oportuit qd̄ maf. z fe. z neu. q̄ in nulla alia forma prime vel sc̄de declinat̄ōis nifi fil cōcurrerant in hac terminatione is finalit̄ conueniret: q̄ forma ab h̄ fuit cōis prime z sc̄de declinat̄ōis. z magis tracta fuit a scda declinat̄ione ppter hanc vocalem i: q̄ pprie est fecunde declinat̄ōis. In illa enī forma occurūt masculinū z neutru ex parte sc̄de: z femininū ex parte prime. Rō aut̄ talis hominitatis inuenit̄ in donato qm̄ pueris d̄r: albus alba albū est prime declinat̄ōis ex pte feminini: sc̄de ex pte masculini z neutri.

De casu nominū.

**Afus** vt dicit Prif. in. v. li. Est declinat̄io nois vel aliarum casualiū dictionū: que fit maxime in fine. Ordo quoqz nālis casib?

datus est: quippe ntūs quē primū nā p̄tulit ipse primū fibi locū defendit. vñ verbis quoqz intrāfitiue ifte q̄fi egregius adheret: ḡtūs sc̄dm̄ locū fibi defendit: hic quoqz naturale vinculu? generis poffidet: z nascitur a ntō. generat aut̄ oēs obliquos casus fequentes. datiuus q̄ magis amicis conuenit tertiū locum tenet: eo z q̄ vel eandem habet vocē cū ḡtō: vel vnus adiectione vel mutatiōe littere ab eo fit. Qui vō magis ad inimicos p̄inet. i. actūs: quartū i. extremū locū quē apus grecos obtinuit. vñs quippe





gtus ntō. in er igit tñ desinentia ancipitē habent regulā  
gti. in alijs enī abundat: vt lucifer luciferi: armiger armig  
geri: prosper ri. in alijs nō abundat: sed pares h3 syllabas  
vt menander dri: sacer sacri: magister magistri.

De datiuo z ablatiuo secunde declinationis.

**Datiuus** z ablatiuus singulares scōe de/  
cli. fit a gtō mutatiōe extreme i  
in o pductā: vt huius luciferi: huic z ab hoc luci  
fero. Est tñ qñ etiā vtō greco in noībus in eus facientib⁹  
ntñ vti solebant antiq. Virgi. in buc. Orphi caliopalino  
formosus appollo. Et oportet scire in hac declinatiōe q  
oēs obliq casus tā singulares q̄ plurales eūdez numerū  
syllabarū seruant q̄ gtūs singularis absq̄ gtō plurali: qz  
vna syllaba vult supare nisi p scisionē pferat: vt deū pro  
deoz: ouū p duoz. vñ dij z dijs qum p monasyllabis po  
nunt p syneresim sunt accipienda e z i in vnā syllabā. ves  
teres enī i finalē q̄ ē longa p ei diphongū scribebāt. Lō  
gas aut vocales vetustissimi etiā geminare solebāt. Que  
vō fm analogiā pferunt. i. dei z deis dissyllaba sunt. Lu  
canus in. ij. O vtunā celiq̄ dies herebiq̄ liberet. Idē acci  
dit in pnoie ei z eis ij z ijs. Ex q̄bus illud apparet q̄ ves  
tustissimi vt supra diximus p vna longa vocali solebant  
duas breues scribere. Ecce enī vestigiū antiq̄tatis in his  
adhuc seruat: cū due ij p vna longa ponant tā in supras  
dicti noīs q̄ pnoīs trinis casibus: vt hi dij bis dijs z ab  
bis dijs: ij ijs z ab ijs. Nam si dicas dei deis a deis: ei eis  
ab eis dissyllaba sūt sicut ostendunt. Puto aut q̄ in his  
quoz differētie cā seruata est geminatio. i. ne si di z dis  
z i z is dicam⁹ dubitatio fiat significatiōis. Nā di z dis  
prepositiones sunt: z i z is sunt verba. itaq̄ in cōpositiōe  
idē z idē p vnū i scripsisse: qz nulla scisio fit significatio  
nis inueniunt p eadem z eisdem.

De actō secunde declinationis.

**Excusatiuus** quoq̄ a gtō fit mutatis  
one i in um: vt hui⁹ pri  
ami hunc priamū: thydei thydeū. In huiuscemo  
di tñ noīb⁹ i in eus desinentibus greco magis actō vtunt  
auctores. Virg. in. viij. Enei. Et amicū crethea musis cre  
thea mularū comitem. inuenit tñ in vsu etiā in um actūs  
huiuscemodi noīum. Lice. de nā deoz in theseū ipolitū.  
Et scias q̄ oēs obliq casus sequunt gtñ: vtūs tñ sequit  
ntñ suū.

De vtō scōe declinationis.

**Datiuus** secunde declinatiōis qñ in  
r vel in m sunt ntūs filis  
est ei: vt hic lucifer o lucifer. h templū o templū.  
Virg. tñ pauloante timber ntñ ptulit: mox vtñ timbre  
posuit in r. Daucia lartide timberq̄ simillima proles. Nā  
tibi timbre caput euandrius abstulit ensis. Sed nō est h  
vtūs a ntō in er desinente: sed in us accipiendus hic tim  
brus o timbre. Solent enī poete huiuscemodi noīa sepe  
tā in er q̄ in us pferre: teucer teucrus: euander euandr⁹.  
Virg. in. x. Pallas euander in ipsius oīa sūt oculis. Idēz  
in. ix. Tūc rex euadr⁹ romane cōditor arcis. Notādū tñ  
q̄ plaut⁹ a puer ntō: vtō puere dixit in mercatione. Ego  
met memor tu puere abi hinc intus otius. Idē in gurgu  
lione: Ledo puere sinū qd̄ facturū iā es. Jā scies q̄ qui  
busdā a ntō puerus rectius esse videt. Si vō in eus desin  
nit ntūs magis grecū seruamus vtñ. Hora. in primo ser  
monū: Pentheu rector thebarū. Probo tñ z alijs artiu⁹  
scriptoribus: z o penthee posse dici fm latinā analogiā  
placet: qd̄ in vsu non inueni. In us vō terminantia si sint  
ppria i ante us hntia abiecta us faciūt vtñ in i: vt hic vir  
gilius o virgili. Nec tñ eandē in e pferebant antiq̄ssimi  
o virgilie o mercurie dicentes. Juniores autez breuitate  
gaudentes p abscisionē extreme littere ptulerūt p virgil  
lie virgili: p mercurie mercuri. Hora. in primo carminū:  
Mercuri facunde nepos athlantis. vñ accent⁹ pfecti vtñ  
in his seruat. Si enī in his nō esset abscisio debuerūt in  
huiuscemodi vtīs. i. q̄ in i desinūt penul. corripe: z ante  
penul. acuire: vt virgili mercuri martyri qd̄ minime licet

nā penul. aciuimus. In abscisionib⁹ enī si ea vocalis in q̄  
est accētus integra manet: seruat z accentū integrū: vt aus  
dituit audit: nras nostratis: illice illic. De pompeii z vultei  
z gai z filibus vocatinis: q̄ i loco consonantis an us habet  
in ntō. dubitat vtrū i extrema p vocali an p consonante fit  
accipienda. Dico q̄ p consonante fit accipienda quō in alijs  
casibus: qd̄ magis more antiquo rōnabilis esse videt.  
nā solebant illi nō solū in principio: sed etiā in fine syllab  
be ponere i loco consonantis: idq̄ in vetustissimis inuenies  
scripturis quotiens inter duas vocales ponit i: vt eius  
pompeius vultei gaius: qd̄ etiā oēs q̄ de lra curiosius  
scripserunt affirmant. necnō etiā metra ostendunt qd̄ dici  
mus: z regule iph⁹ rō in supradicto vtō. Oīs enī vtūs in  
i desinens vna syllaba minor esse vtō: vt salustius sti.  
Ergo si pompeius z vultei trissyllaba sunt in ntō: z ne  
cessario dissyllaba esse debēt: qd̄ nō pōt fieri nisi in loco  
cōsonantis accipiat. vñ illud quoq̄ possum⁹ scire q̄ bñ  
qñq̄ cui p monasyllabo accipiūt metrici z huic. Oīs enī  
gtūs in ius desinēs vna syllaba vult separare suū datiuū:  
vt ille illius illi: alter alterius alteri. Alius quoq̄ p duas  
ij debuit esse gtūs cā datiuū qui est alij. Sed vel biat⁹ cā  
vel qz inter duas vocales i vocalis esse nō poterat vnū tñ  
i habuit. Dūs aut loco consonantis eā accipi. phibeat: qñ  
ipse duplicat vocalē z credo differentie cā ne ali verbum  
infinitū esse putaret. Vetustissimi tñ similitē gtñ ntō po  
suisse inueniunt: sed accentu differt: quippe circūflectit  
in gtō penul. Lecilius in quinto. Nullius alius rei nisi  
amicitie eoz cā. Ei quoq̄ qñ rōnabilē monasyllabū esse  
deberet qñ gtūs eius sit dissyllab⁹ per dieresim a poetis  
pferre inuenit differentie cā: ne si monasyllabū sit inters  
iectio esse putet. vñ Virg. in. ij. Enei. Ei mihi qualis erat  
quantū mutatus ab illo. i. hectorē: q̄ aut pompeii z vultei  
z gai z filia. i. finalē z ante eā vocalē p vna syllaba habet  
vsus quoq̄ scimat. Horati⁹ in primo eplaru. Dirus ait  
multei nimis attentusq̄ videris vultei dissyllabū accipit  
fm analogiā. Alia vō noīa in us desinētia masculina seu  
feminina ouersa us in e faciūt vocatiuū: vt h priamus o  
priame. hic pius o pie. Excipit vnū qd̄ tam in e q̄ in i fa  
cit vocatiuū: q̄uis sit appellatiuum o filie o fili. Est tñ qñ  
ntō quoq̄ in us terminante p vtō: siue metri siue eupho  
nie cā vtunt. Virg. in. viij. Lor niger z hesperidū fluiū  
regnator aquarū. Lucan⁹ in. ij. Degenero pplius vix secti  
la longa decoz: Sic meruisse viris. Quotidie etiā eccle  
sia cantat: Sanctus scūs scūs oīs deus sabaoth p san  
cte z dee z dñe. Item agnus dei p agne.

De ntō z vtō plurali.

**Dominatiuus** z vtūs pluralis scōe  
declinatiōis tā maf.  
q̄ se. ge. in i finit⁹ z est filis gtō singulari: vt hui⁹  
docti: hi z o docti. In neutris vō extremā i gtñ singularis  
mutantes in a breuē facimus ntñ z actñ z vtñ pluralē:  
vt huius tēpli h tēpla z o tēpla: huius muni h z o munia  
z sic de alijs. Alij vō casus plurales in tribus generibus  
cōmunē possident regulā.

De genitiuo plurali.

**Genitiuus** quidē pluralis fit i oī  
genere silr ab ablatio  
singulari assumente rū: vt ab hoc viro hoz viroz  
ab hac platano harū platanoz: z ab h templo hoz tēploz  
Inueniunt tñ p scisionē medie syllabe masculinor ple  
rūq̄ noīuz q̄ neutra nō hnt hunc casū. pferentes maxime  
poete. Est aut etiā apud veteres psam scribentes idem in  
uenire sed raro. Virg. in. j. Enei. It celo clamor virū stri  
dorq̄ rudētū. virū p viroz dixit. Inuenit etiā medumū  
p medumoz: deū p deoz: diuū p diuoz: diuū p duoz  
numū p numoz. liberū p liberoz. iugerū p iugeroz. or  
tñ h z bec iuger iugeris. vñ Iuuenalis in. ij. Iugeribus  
paucis lumbos donare clientis. Quod etiā in pnoibus  
quoq̄ fecerunt antiqui: meū p meoz: tuū p tuoz: nostrū  
pro nostrorum dicentes.

**Atiuus** z ablatiuus plurales scde decli- nationis fiunt filiter ab ablati- uo singulari mutatione o finalis in is longā: vt a viro: bis z ab bis viris. Inueniunt tñ pauca inaequalem habentia declinationē: vt vas in singulari numero tertie declinationis: h̄ vas hui⁹ vasis. in plurali vō scde: h̄ vasa hoz vasoz: bis z ab his vasis. Sextoz etiā noīa dierū in a desinentia semp pluralia gñ qdē tā fm formā scde des- clinationis q̄ tertie pferūt. om̄ vō z ablatiuū fm tertiaz declinationē: vt hec vulcanalia hoz vulcanalioz vel vul- canalū: bis z ab his vulcanarib⁹. n̄r saturnalia floralia cōpitalia quinq̄tria. Sūt tñ qdā noīa quoz aliqui casus in vīu deficiūt quos q̄tus fm analogiā possumus pfer- re: tñ qz apud auctores nō inuenimus recusandos puto: vt hui⁹ tabi ab h̄ tabo. Leteri vō casus in vsu facile inue- niunt. Maria: era: vina: mella ordea: gtōs z otōs plura- les in vsu raro h̄nt: nisi apud vetustissimos apud quos multa preter ea deficientia inuenies. Oportet igif scire q̄ dē analogie rōnē: vīu tñ auctoz magis emulari. Duo pre- terea z ambo gtōs qdē z actōs fm hanc declinationē p- ferūt duoz z amboz: duos z ambos q̄tus in neu. ge. dif- ferentie cā duū soleat dici pro duoz: otūs vō z ablatiuus in his terminant in oi ge. duobus duabus duobus: am- bobus ambabus ambobus. De actō plurali.

**Esculatiuus** pluralis scde declinatō- nis masc. z fe. ge. fit ab ablatō singulari addita s: vt a docto hos doctos a platano has platanos. Neutra enī semp actiū filēm h̄nt ntō z vtō. De desinentibus in us scde declina.

**Stabic** q̄ noīa scde declinationis des- inentia in us sūt mas. ge. vt oīs preter noīa ppria ciuitatū vel insularū: vt dama- scus z potus: z p̄ter noīa puinciarū: vt egyptus: z preter noīa arboz vel herbarū: vt quercus z ilopus: etiā metho- dus z athomus: q̄ oīa sūt fe. ge. De noībus arboz excipi- unt dumus z rubus: q̄ sūt noīa mas. ge. P̄bus z p̄biloz calus sūt cōis ge. Pelagus z vulg⁹ apud modernos in singulari numero sūt neu. ge. in plurali vō mas. ge. inue- niuntur etiam hic pelagus z hic vulgus in mas. gene. Pus z virus sūt neu. ge. z indecli. Paradisus z infernus sūt mas. ge. h̄ qdā dixerūt q̄ fe. Et preter illa q̄ continent in his vsib⁹ maḡalib⁹. Artus diphongus nard⁹ custusq̄ p̄ba- selus: Alnus cristallus synodus balanus quoq̄ vannus: Carbasus atq̄ colus abyssus humus quoq̄ botrus: Dis- berenus byssus iungat⁹ z ipsa papyrus: que sūt fe. ge.

In us tertie declinationis.

**Distquam** fecim⁹ mentionē de gene- re noīuz scde declinatōis desinētū in us: Nūc etiā dicam⁹ de genere noīuz desinētū in us tertie z q̄rte declinatōis. Scias q̄ noīa tertie declinationis desinentia in us sūt neu. ge. vt corp⁹ poris: z pectus ozis: preter mus z lepus: q̄ sūt mas. ge. vel dic q̄ lepus est pmiscui ge. sub articulo masculino. Et p̄- ter grus sus z ligus q̄ sūt cōis ge. vetus z intercus sūt oīs ge. z p̄ter diphongata: vt fraus z laus: z p̄ducentia penul. cresētis gñ: vt virtus tutis: z tellus uris: p̄ter ven⁹ veneris: z pecus cidis q̄ sūt fe. ge. sed pec⁹ pecoris ē neu. ge. Noīa vō q̄rte declinatōis in us desinētia sūt mas. ge. vt visus auditus: p̄ter noīa arboz: vt quercus z laurus q̄ sūt fe. ge. Et p̄ter illa q̄ continent in his vsib⁹: Porticus atq̄ tribus nurus manus aut enus idus: Sic acus atq̄ dom⁹ penus specus excipe soct⁹: q̄ sūt fe. ge. Specus tñ z pen⁹ sūt aliqñ mas. ge. in eadē declinatōe. In Er.

**Mer** sūt mas. ge. vt p̄r z maister: p̄ter mu- lier mater z linter: q̄ sūt fe. ge. Et p̄ter iter spinter ruder iuger vesper p̄ tpe: z cancer p̄ morbo fm veteres: z p̄ter h̄ntia u cōsonantē vel b añ r: vt ver ris: z tuber ris: nisi sint adiectiua: vt saluber: z preter noīa fetuū terre: vt pip⁹ z papauer: q̄ sūt neu. ge. De h̄nti- bus u cōsonantē vel b añ er. Excipiunt ista: puluer z h̄nt

ber cū suis cōpositis: vt septēber october: q̄ sūt mas. ge. De noībus fetuū terre excipiunt ista acer nomē arboris: qd̄ est fe. ge. cucumer oleaster z apiaster sūt mas. ge. de- gener z paup sūt cōis ge. declinatōe: sed cōstructione sūt oīs ge. Uber vō qñ stat p̄ abūdantia est oīs ge. cōstructione sed cōis decli. qñ autē ē p̄ mamilla ē neu. ge. In Jr.

**Mir** sūt mas. ge. vt vir z leuir: p̄ter ir pir z gadir q̄ sūt neu. ge. martyr ē cōis ge. In Ur.

**Mur** sūt neu. ge. vt murmur z guttur. h̄ murmur ris fuit olim mas. ge. Un̄ in euangelio Jo. Multus murmur erat in pp̄lo preter pp̄ria noīa viroz vel deoz vel gentilia seu auū ap- pellatiua z h̄ntia x vel f vel t añ ur: vt auxur nomen iouis astur vultur turtur z fursur: q̄ sūt mas. ge. Et preter verba- lia q̄ hoībus imponi p̄nt: vt fur z augur: que sūt cōis ge. Satur vō est mas. ge. In eus.

**Neus** diphongū desinētia: z maxie se- cūde declinationis sūt greca z mas. ge. vt orpheus p̄bei. In Um.

**Nun** sūt neu. ge. vt tēplū scānū: p̄ter cō- posita ab obliq̄s: vt paterfamilia- rū z maister militū: q̄ diuoscū ex suis principijs Lentū vō est oīs ge. numeri pluralis z indecli. Et p̄ter pp̄- pria noīa viroz: vt om̄ebonū: q̄ sūt mas. ge. Et p̄ter pp̄ria noīa mulierū: vt dozeiū z p̄bilozciū q̄ sūt femini generis. De tertia declinatione.

**Tertia declinatio** h̄z decem lras terminales. s. a e o l n r s x c z t. A vt poema: e vt sedile: o vt vir-

go: l vt mel: n vt carmen: r vt pater: s vt ciuitas: x vt felix: c vt lac: t vt caput. Terminaciones vō h̄z n̄r septuaginta z octo: vel circa h̄. Desinūt enī noīa tertie declinatōis in a correptā: vt h̄ poema tis: In e correptā: vt h̄ monile. In o correptā: vt virgo nis: dido nis. in al correptā vt hic tal: h̄ tribunal. in el cor. neu. vt h̄ mel huius mellis. in el produ. barbara: vt h̄ daniel. in il cor. vt h̄ pugil. in ol pdu. vt hic sol. in ul cor. vt hic z hec exul. in an pdu. vt hic pean nis. in en cor. vt h̄ flamen hui⁹ flaminis. in en pdu. vt h̄ firen- nis. in in pdu. vt h̄ delphin nis. in on pdu. greca mas. vel fe. vt h̄ mēnon onis: hec syndon hui⁹ syndonis. in ar cor. vt hoc calcar ris. in ar pdu. vt hic nar ris. in er cor. vt hoc tub r huius beris. in er pdu. vt hic ver huius veris. in ir cor. vnū neutriū: hoc gaddir hui⁹ gaddiris. Quidā addūt hic abbadir huius abbadiris: lapis est quē p̄ ioue deuo- raut saturnus: sed in vsu nō inuenit. in oz pdu. vt h̄ z h̄ auctor huius tozis. in ur cor. vt hic z h̄ augur guris. in ur pdu. vnū inuenit cōe duū generū: vt hic z h̄ fur hui⁹ fur- ris. in as cor. vt hic z hec archas huius archadis. gentile in as pdu. vt h̄ athlas huius athlantis. in es cor. vt hic z hec z hoc teres teretis. in es pdu. vt hic verres verris. in is cor. vt hic paris gtō huius paridis vl paris vl paridos: otō huic pari vel paridi: actō hunc parim paridē vel pari- da: vtō o paris: ablatiuo ab hoc pari paride vl parida. in is pdu. vt hic z hec vis appellatiuū hui⁹ vitis. in os cor. vnū latinū neutriū: hoc os hui⁹ ossis: qz etiā h̄ ossury anti- quissimi ptulerūt. in os pdu. vt hic heros herois. in us cor. vt hic lepus ozis: hic z hec ligus guris. in us pdu. vt hic z hec sus huius suis. in is greca h̄ hermis huius her- minis. in aes latinū vnū masculinū: vt praes hui⁹ praedis z vnū neutriū hoc aes huius eris. in aus latina duo femi- nina: hec laus hui⁹ laudis: h̄ fraus huius fraudis. in ans latina: vt hic quadrans q̄drantis: hec glans dis. in ens la- tina: vt hic z hec z hoc parens parētis. in ons latina: vt h̄ z h̄ z h̄ insons infontis. in vns latina masculina: hic aris huius arantis. in yens vnū grecū inuenit femininū: h̄ ty- tins huius tyntis. in ars latina: vt hec ars hui⁹ artis. in ers latina omnis generis: vt hic z hec z hoc iners inertis in ors latina: vt hic maioris huius maioris: hic z hec z hoc concors concordis. in urs latina communia trium

generu: vt hic & hec & hoc tiburs huius tiburtis gentile. in ems vnu latinu femininu: vt h byems huius byemis: in abs: vt hic arabs huius arabis: hec trabs huius trabis. Vetusissimi etiã trabs. pferbant p trabs. in ebs correpta: latina ois generis: vt h & h & h celebs bis. in ebs pro du. vnu femininu latinu: hec plebs huius plebis. Dicit tñ & hec plebes huius plebei. Lucanus in. iij. Nescit plebes ieiunia timere. in obs feminina latina hec scobs hui? sco bis. in ibs vnu latinu masculinu: hic calibs huius calibis in vrbis vnu femininu: hec vrbis hui? vrbis. in aps vnu femininu: hec daps huius dapis. Sed ntus in vsu frequẽti nō est. in eps vnu latinu masculinu & quedã ois ge. hic maniceps hui? mancipis. & h & h & h particeps hui? pti cipis. adeps vladipes in vtroq; genere iuenit. in ops vnu latinu inuenit femininu: vñ h ops hui? opis nomẽ matris deoz vel copia: cuius quoq; ntus in vsu frequẽti nō est. sed illius qd ex eo cõponit cõe ois ge. vt h & h & h in ops pis. Vetusissimi tñ h & h & h ops & cops p opulens tus & copiosos pferbant. in ips greca: vt cinips cinipis. in irps latinu vnu vt hic stirps & huius stirpis. in alx vnu femininu: vt h falx hui? falex. in ar cor. latina & greca: vt fax cis: hic abax abacis: qd tñ & h abacus hui? abaci frequẽti inuenit. in ar pdu. vt h pbeax hui? pbeaxis. in ex correpta vt hic lelex huius lelegis: & h ilex cis. in ex pdu. latina masculina vel feminina vel cõia triu generu: vt hic rex hui? regis: h lex hui? legis. h & h & h exlex gis. In ix correpta latina masculina & feminina: h calix huius calicis. hec pix hui? picis. hec nix huius niuis. in ix pductaz greca & latina masculina etiã feminina vel cõia triu generu: vt h phoenix hui? phoenixis: h cornix hui? cornicis. h & h & h felix hui? cis. in ox correpta femininu. hec nox huius noctis: & ex eo cõpositu cõe triu generu: h & h & h pnox hui? pnoctis. in ox pductã: hec vox hui? vocis. in ux cor. mas. & fe. ge. hic volux volucis: h nux cis: hic & hec dux huius ducis. In ux pdu. mas. vel fe. ge. vt hic pollux cis. In ix greca tã mas. q; fe. h sandix dicit: h stix gis. In aex fe. hec faex huius faecis. In aux vnu femininu: vt hec faux hui? faucis. In arx vnu: hec lanx huius lancis. In vnx vnu cõe: h & h diunx huius diungis. In arx vnu femininu: hec arx huius arcis. In ac vnu neutru inuenit: hoc lac hui? lactis. In ec vnu neutru: vt h allec allecis. In ut: vt h caput huius capitis.

De genere nominu.

Generibus

predictarũ terminatiõnũ aliqd nunc dicamus. Et gratia tertie declinationis etiã de generibus aliarũ declinationũ in predictis terminatiõnib? finientũ subiungamus.

De desinentibus in A.

Omnia nomina

desinentia in a in ntõ casu singulari sũt fe. ge. vt musa: preter ppria noia viroz vt catalina: & fluuiõ: vt tyria secana. Et noia officioz ad mares ptinẽtia: vt scriba lixa nauta collega. & noia pploz vt geta & sarmata que sũt mas. ge. preter dama talpa panthera que sũt incerti ge. cometa & planeta que sũt mas. ge. Et preter cõposita & deriuata a verbis vel participijs a masculinis nō transformata: vt aduena indigena. Et gentilia seu pãia: vt francigena & niniuita & imitatiua: vt pristianista q sũt cõis ge. De predictis cõpositis excipiunt a pario cõposita: vt vipera & puerpera que sũt tñ fe. ge. Et pter noia tertie declinatiõis: vt dogma tis: sophisma tis: q sũt neu. ge. Et pter greca seu barbara: vt mãna osã na alleluia. Et noia lfaz: vt a & k b: que sũt neu. ge. & indecli. Scias tñ q hmõi noia greca vel hebreã: vt mãna pasca declinant vt frequentius sm tertiã declinatiõẽ: vt h pasca tis: & hoc mãna tis. Inuenit etiã irregularit in pãia declinatiõẽ neu. ge. vt h pasca hui? pasce. Pluralia oia in a sũt neutra: vt arma & castra: preter numeralia desinentia in ginta: vt triginta & qdraginta q sũt ois ge.

& indecli. Nã numeralia a qtuor vsq; ad centũ inclusite vtrobicq; sũt numeri pluralis ois ge. & indeclinabilia: pter cõposita ex vnus duo & tres: vt vigintiunus: triginta duo qdragintatres &c. q sequunt nãm cõponentiũ i fine qũ ad genũs & declinatiõẽ: vt patet.

In E.

**Ne** desinentia sũt neu. ge. vt mare sedile preter in fine accentuata: vt libye & asgatbe q singularia sũt & fe. ge. Et preter cõposita vel syllabicata q dinoscunt a suis principijs: vt qsq; & ozbis terre. Pluralia in e sũt fe. ge. vt athene preter cepe & cete & q: plurale cuius gtũs est quoz: q sũt neu. ge. Nil le vō est ois ge. numeri pluralis & indeclinabile.

De desinentibus in J.

**Esinentia** in i sũt neu. ge. vt gũmi & sinapi: preter qui qd e mas. ge. & preter cõposita ab obliq;: vt hmõi & istius modi q sũt ois ge. & indecli. Frugi nibili cordi macipi & nemacipi sũt obliq; casus q figuratiue iungunt oib? casibus.

In O.

**Esinentia** in o sũt mas. ge. vt sermo onis: & ligo onis. preter ppria noia mulierũ: vt dido onis: vel locoz vt carthago: & vnu appellatiuũ qd est caro & verbalia desinẽtia in io: vt legio onis: lectio onis & hntia o vel gañ o mutãtia o in i in gtõ: vt dulcedo dinis & caligo inis que sũt ge. fe. De hntibus d vel gañ o excipiunt ordo & cupido p filio veneris q sũt mas. ge. Cupido aut p cupiditate est fe. ge. margo cardo bubo sũt incerti ge. Octo est numeri pluralis & indecli. pseudo e indeclinabile & ois ge. in vtroq; numero: vt pseudo aplũs: pseudo ppheta sicut dicit Du. & q inueniat in plurali numero p; Apocal. vi. vbi dicit: Uidi de ore pseudo prophete exisse spũs tres imundos. Duo & ambo qicq; sũt mas. ge. qicq; neutri. O nomẽ lre & pondo sũt neutri ge. & indecli. & preter nemo homo latro pãpilio & hmõi vbalia: vt bibo onis: & comedo onis: que sũt cõis ge.

In U.

**U** desinentia sũt neu. ge. vt cornu veru. Barbara si inueniant & sũt ppria noia viroz sũt mas. ge. vt esau.

In B.

**B** nullũ nomẽ latinũ inuenit. barbara si inueniant & sũt ppria noia viroz sũt mas. ge. vt iacob iob.

In L.

**L** duo neutra inueniunt vt lac lact alleccis. barbara si inueniant ppria noia sũt mas. ge. vt isaac & abacuch.

In D.

**D** duo neutra inueniunt: vt qd & aliud. barbara si inueniant ppria noia viroz sũt mas. ge. vt dauid.

In S.

**S** nullũ latinũ inuenit. & barbara si inueniant & sũt ppria noia viroz sũt mas. ge. vt gog & magog.

In T.

**T** sũt neutri ge. vt caput cũ suis cõpositis: vt synciput: preter cõposita & syllabicata q dinoscunt ex suis principijs: vt qlibet quot & tot cũ suis cõpositis: vt aliquot: que sũt ois ge. numeri pluralis & indeclinabilia.

In Al.

**Al** sũt neu. ge. vt aial: pter sal qd apud latinos fuit neu. ge. apud nos e mas. ge. barbara vō ppria noia sũt mas. ge. vt hanibal.

In El.

**El** sũt neu. ge. vt mel & fel. pter noia ppria viroz: vt michael gabriel raphael daniel vziel ioel: q sũt mas. ge.

In Il.

**Il** sũt mas. ge. vt pugil: pter vigil & pugil q sũt cõis ge. Nil & nihil sũt neu. ge. & indeclina. ppria noia mulierũ sũt fe. ge. vt tanaquil & abigail.

In Ol.

**Ol** desinẽtia sũt mas. ge. vt sol: pter noia mulierũ q sũt fe. ge. vt nichol.

**Mul** <sup>In Ul.</sup> sunt masculi generis. ut consul: preter ex  
ul et presul que sunt omnis generis.

**Nam** <sup>In Am.</sup> vnu inuenit quod est omnis generis. et inde  
clina. ut nequa: barbara propria no  
mina viroz sunt masculi generis. ut ada abra abraa syllabi  
cata dinoscuntur ex suis principiis: ut quisque quipia quina.

**Mem** <sup>In Em.</sup> duo neutra inueniuntur: ut tantum  
et m nome lre. Totidem vero est omnis generis.  
pluralis numeri et indeclinabilis. Dirlin vero et bethele sunt fe. ge. et  
indeclinabilis. numeralia quod sunt omnis generis. pluralis numeri et inde  
clinabilis. ut nouem decem et septem.

**Nim** <sup>In Im.</sup> desinentia sunt neutri generis. ut cym no  
me vici: barbara propria nomina viroz  
sunt masculi generis. ut ioachim: numeralia sunt omnis generis. et indeclinabilis. ut  
duodecim tredecim.

**Nan** <sup>In An.</sup> sunt masculini generis: ut titan et  
pean.

**Nen** <sup>In En.</sup> desinentia sunt neutri generis. ut nome nois:  
carmenis: preter composita a cano nis  
et noibus instroz: ut cornice tibice et fidicen: lien  
et rien ren splen pecten et flamen p sacerdote iouis et hys  
me p dea nuptiarum que sunt masculi generis. Siren vero est fe. ge.

**Nin** <sup>In In.</sup> duo inueniuntur. ut cherubin et seraphin  
que sunt neutri generis. et pluralis numeri et inde  
clinabilis. Delphin vero est masculi generis.

**Non** <sup>In On.</sup> sunt masculi generis. ut symeon: preter propria  
nomina locoz: ut sydon: vel vestui: ut  
sydon que sunt fe. ge. Et preter greca: ut ilion et pelion que sunt  
neutri generis. et indeclinabilis.

**Nar** <sup>In Ar.</sup> sunt neutri generis. ut calcar et torcular: preter  
nomina propria viroz: ut cesar: et flumioz  
ut nar: et preter lar et lucar que omnia sunt masculi generis. par cum suis compositis  
fatis est omnis generis. ut separ composita dispar impar.

**Nor** <sup>In Or.</sup> sunt masculi generis. ut amoz: preter vxoz soroz  
et arbor que sunt fe. ge. et preter adoz marz  
moz equoz et coz que sunt neutri generis. Adoz vero est neutri  
generis. et indeclinabilis. et preter composita a colore: ut bicolor. et a decore:  
ut dedecor: et a corpore ut bicorpor et tricorpor: et omnia composita  
tina excepto senioz: et preter auctor et memor cum suis compositis  
tis: ut imemor que sunt compositi generis. Quartuoz vero est omnis generis. nu  
meri pluralis et indeclinabilis.

**Nas** <sup>In As.</sup> sunt fe. ge. ut pietas: preter nomina propria  
viroz: ut mecenas: que sunt masculi generis. Et  
preter gentilia sed propria: ut rauenas et arpinas: et  
nomina que important dignitate: ut primas et optimas que sunt  
compositi generis. et preter as mas: et vas vadis: que sunt masculi generis. Vas va  
fis est neutri generis. et preter phas et nephas que sunt neutri generis. et inde  
clinabilis. nugas vero est omnis generis. et indeclinabilis. et preter composita et sylla  
bicata que dinoscuntur ex suis principiis: ut quisputas et pater  
familias.

**Nes** <sup>In Es.</sup> sunt fe. ge. ut res et spes: preter dies quod  
in singulari numero est incerti generis. in  
plurali vero est masculi generis. et preter propria nomina viroz: ut  
vlixes: et nomina proprioz: ut araxes: et patronomica ut priamis  
des: et preter verres: lebes: et meridies: et coz. penul. crescens  
tis gti: ut limes mitis: trames itis: que omnia sunt masculi generis. De  
coz. penul. crescens gti: excipiuntur ista abies: copes: teres:  
stipes veges: teges: et leges: que sunt fe. ge. Inuenit etiam composita  
pes in masculi generis. in trenis: Aggrauauit compositum meum. et preter  
conuenientia vtriusque sexui: ut miles que sunt compositi generis. et alijs rebz  
que sunt omnis generis. ut teres: et locuples. et eris est neutri generis.

**Nis** <sup>In Is.</sup> desinentia sunt fe. ge. ut anis: preter con  
uenientia vtriusque sexui: ut iuuenis et  
amabilis: que sunt compositi generis. et preter coz. penul. crescens  
tis gti: ut lapis dis: et bntia duas consonantes ante is: ut po

stis: et vestis: vel vna duplicem consonantem: ut axis. et preter illa  
quoz penul. syllaba terminat in vna ex liquidis: ut torqs  
et collis: et bntia ante is: ut panis et funis: que omnia sunt masculi generis.  
De coz. penul. crescens gti: excipiuntur patronomica: ut  
priamis priamidis: que sunt fe. ge. De bntibus ante is exci  
piuntur canis et iuuenis: que sunt compositi generis. Lunis et funis sunt  
incerti generis. et preter illa que continentur in his versibus: Diplois et  
cassis cuspis capis et clamis absis: Aspis glis febris et eris  
nis eumenis alpis. Lis neptis lactis pollis paxiqz para  
psis. Piramis et peluis pellis tussis mala pestis. Restis et  
orexis turris vallis quoque vestis. que sunt fe. ge. et preter edi  
lis et caulis: et que cum suis compositis: ut siqs neqs aliqs. et co  
posita ab h noie as assis: ut monossis: et tressis: que sunt masculi  
generis. Semetis vero est fe. ge. semis p dimidio est omnis generis. Se  
mis vero p semisse est masculi generis. et preter pugillaris: analis: au  
nualis auricularis: natalis: cardinalis: subtelaris: et nomina  
mensuraz: ut quintilis: sextilis: que omnia que sunt fixa sunt masculi generis.  
sz que sunt mobilia sunt compositi generis. Molaris p dente est masculi generis.

**Nos** <sup>In Os.</sup> desinentia sunt masculi generis. ut ros: et flos  
preter dos cos glos et arbos: et preter  
nomina insularum: ut rhodos: que sunt fe. ge. et preter bos  
sacerdos custos et copos: que sunt compositi generis. Os oris et os  
offis sunt neutri generis. et preter greca: ut melos et chaos ilios pe  
lios: que sunt neutri generis. et indeclinabilia.

**Desinentibus** <sup>In er ir ur us um.</sup> vo i er ir ur us  
eus um: que sunt  
terminatiões nti scde declinatōis dixi supra vbi  
determinaui de formatiōe casuū scde declinatōis. Bene  
ra aut supradictaz eminationū de qb? nō ē habitū sic bre  
uiter possit colligi. De desinentibus in x.

**Dmina** <sup>In Dm.</sup> desinentia in x sunt fe. ge. ut pag  
pacis: preter conuenientia vtriusque  
sexui: ut dux et iunx: que sunt compositi generis. et preter adie  
ctiua: ut felix: et capax: que sunt omnis generis. et preter poli syllaba ha  
bentia e ante x: ut vertex cis: cimex cis: polex licis: que sunt  
masculi generis. de quibus excipiuntur suppellex cilis: et vibex cis: sz  
quosda. Magister Bene. dicit quod dicendum est hec vibex  
eis p: sicut lodix: et preter pmentia solis mulieribus: ut  
pelex cis: et nomina fetuum terre: ut carex cis: et illex ilicis que sunt  
fe. ge. et preter cortex et silex: et linx cis: que sunt incerti generis. De  
noibz fetuum terre excipiuntur frutex cis quod est masculi generis. calx cis  
p pede est masculi generis. p cemento vero est fe. ge. natrix tricis: et  
fornix cis: et pmentia ad solos mares: ut rex et iudex: etiam  
grex: et propria nomina viroz: ut aiay: vel flumioz ut atax: que sunt  
masculi generis. victrix et vltrix in nō actō et vtō singulari sunt  
fe. ge. In alijs vero casibus sunt adiectiua. vñ vñus: Vicitrix  
vicitricē vicitrix dat femina sola. Sic vltrix reliqs dat ge  
nus oē schola. Letera vero hmoi verbalia sunt nri fe. ge. ut  
beca matrix huius amatrix.

**Dnasillaba** <sup>In s precedente consonante.</sup> desinentia in duas o  
nates sunt fe. ge. ut ars  
art: ps pris: preter mons pons fons: demes mars:  
et stirps p trunco que sunt masculi generis. stirps vero p pgenie est fe.  
ge. stips p obolo est fe. ge. sz tuc nō bz r: et preter adiectiua:  
ut sons insons: que sunt omnis generis. De eodem.

**Dlissillaba** <sup>In s precedente consonante.</sup> desinentia in duas o  
nates sunt masculi generis. ut auceps  
aucupis: et forceps cipis: que sunt antiquos fuerunt  
etiam fe. ge. De his excipiuntur hysms: et coboz tis que sunt fe.  
ge. et adiectiua: ut cocors: et insapiens: que sunt omnis generis. bi  
dens et serpens sunt fe. ge. incerti: vñ compositi ut quida volunt: et  
preter conuenientia vtriusque sexui: ut celebs bis: et gentilia seu  
patria: ut arabs bis: que sunt compositi generis.

**Enitiuus** <sup>De genitiuo tertie declinationis.</sup> tertie declinationis in is des  
init correptam: excepto vno  
monasillabo: hec vis hui? vis: quis alie omnes

declinationes produ. hanc terminationē eiusdem casus.

Oportet vō scire q̄ in quibusdā par. s. habet ḡt̄s ter. tie declinatiōis suo noīatiuo syllabas. In quibusdā vna in alijs duabus syllabis vincat: vt pares quidē h̄z in noī. bus in e desinentibus cor. vt h̄ mare huius maris: z in q̄. busdā in er vel in es vel in is: tā cor. q̄. pdu. exeuntib: vt h̄ p̄r huius p̄ris: h̄ verres huius verres: h̄ cedes huius cedis h̄ collis huius collis: h̄ vis huius vis: h̄ auis huius auis. In alijs aut oībus eiusdē declinationis noībus vna syllaba supat n̄t̄m ḡt̄s: vt scema scematis: c̄sul c̄sulis: pecten pec. ctinis: baccar caris: lis litis: apex apicis. Excipit h̄ caro huius carnis: in quo pares h̄nt syllabas ḡt̄s z n̄t̄s: z se. nex senis. suppellex suppellectilis: in quo duab: syllabis vincit ḡt̄s n̄t̄m. h̄mōi quoq; n̄t̄m q̄dā filēm ḡt̄o ptulerūt z oīa q̄ a capite cōposita sunt q̄ in ps desinūt: s̄l̄r h̄nt dua. bus syllabis minus in n̄t̄o q̄ in ḡt̄o: vt anceps ancipitis: biceps bicipitis: centiceps pitis: q̄ veteres in es p̄ferētēs: s̄m regulā declinabant: ancipes pitis: bicipes pitis: centi. pes pitis: sic hospes pitis: solpes pitis. Juniores vō gau. dentes breuiloquio p̄ cōcisionē eā ptulerūt: q̄ z in alijs dictionibus fecisse inueniunt: vt dic duc fac z fer: p̄ dice. duce face z fere. necnō etiā vtōs in us terminatiū pprioz nominū: vt virgili p̄ virgilie dicentes. De formatione aut z accētū ḡt̄i tertie declinatiōis multa vtilia supradixi in sc̄da parte vbi egi de accentu medie syllabe: siue pen. l. syllabe. Nota q̄ ḡt̄s tertie declinationis terminat in is correptā vt dixi: h̄ figurate aliq̄n terminet in i. vñ vsualis ter dicit: lex moȳn p̄ moȳsis. Itē achilli inuenit p̄ achil. lis: sicut p̄bat P̄ris. in. v. li. vbi agit de noībus desinentib: bus in es p̄ductam. z introducit istū versū Virgilij in. j. Enei. Troas reliquas danaū atq; imitis achilli. greca ēt quedā in i: quedā in oy: quedā in os termināt ḡt̄i: z pre. cipue patronomica feminina.

De datiuo tertie declinationis.

**Arius** tertie declinationis nascit a ḡt̄o abiecta s z pdu. i: vt h̄ mare ma. ris mari. Inueniūt poete rarissime in grecis noī. bus que apud grecos in i correptā terminant supradictū casū: ipsū quoq; eū corripientes. Statius in primo achil. laidos: Palladi litorē celebrabat schyros honorem.

De actō tertie declinationis.

**Excusatiuus** tertie declinationis fit is ḡt̄i mō in em mō in im cōuersa: vt huius solis: hunc solē: huius tiber. ris: hunc tiberim. Nā scire debes q̄ actūs singularis ter. tie declinationis q̄nq; in em t̄m: q̄nq; in im t̄m: q̄nq; in em z in im s̄l̄. Actūs desinens in em in mas. z in fe. z cōi. genere: format a ḡt̄o singulari is in em: vt patris patrem. Quedā t̄m greca faciūt actū in em z in a: vt aerē vel aera. Itē quedā greca desinentia in is h̄ntia pares syllabas in n̄t̄o z ḡt̄o casu singulari faciūt actū singularē in im t̄m: vt tigr̄ tigrim. Ista nouē noīa latina faciūt actū in im z in em: z cōtinent in istis duob: versiculis: Est clavis nauis puppis turrisq; secur̄. Vestis auis peluis facit em s̄l̄ in quoq; febris. Ista quinq; noīa latina faciunt actū in im t̄m: q̄ cōtinent in h̄ vsiculo: Im t̄m faciūt hec quartū noīa casū: Vim burim tussim maguderimq; sitim. Letera lati. na noīa faciūt actū in em t̄m. Scire ēt debes q̄ sicut dicit P̄ris. in. vij. li. vbi agit de actō tertie declinatiōis: nō pōt ab alio n̄t̄o nisi in is desinente in im actūs p̄ferri. z post pauca subdit P̄ris. In grecis aut noībus frequenē inue. nimus auctores tā in hac q̄ in alijs declinatiōib: grecos plerūq; seruātes actōs: vt titana syrena: tozaca: lāpada: p̄ titanē syrenē tozacē lāpadē: q̄uis plaut: h̄c lāpadē dix. it: Tene inq̄t hanc lampadē: imo ego hanc tenebo.

De vocatiuo tertie declinationis.

**Vocatiuus** in tertia declinatione filis est n̄t̄o suo: vt cicero: h̄ cō. sul: o cicero: o c̄sul. Inueniunt t̄m greca que vñ grecū seruāt: vt tibris: o tibris: pallas: o palla. Virgi. in. xi.

Quum ego nō alio digner te funere palla.

De ablatiuo tertie declinationis in i.

**Ablatiuus** tertie declinationis in alijs p̄ e cor. in alijs p̄ r i pdu. in alijs p̄ e z p̄ i p̄ferē. Sex regule assignant de noībus tertie declinationis facientib: ablatiuū in i t̄m.

Prima hec est: In i faciūt ablatiuū neutra: q̄ in e corre. desinūt: z sunt appellatiua: vt h̄ mare ab h̄ mari: z est filis huiusmodi ablatiuū suo d̄t̄o huic mari ab h̄ mari. Ue. tustissimi t̄m solebāt h̄mōi noīuz ablatiuū etiā in e p̄ferre Qui. in. v. vastoz: Lur tibi p̄ libit̄ claudū rhete leones. Rhete dixit p̄ rhete. Excipit gausape q̄ facit ablatiuū i e. Hora. in. ij. sermonū: Dis vt sublatis puer alte cinctus acernā. Gausape purpureo mensā p̄ferit z alter. vñ P̄er. sius: Quasi in e t̄m desinēte supradicti noīs ablatiuo gau. sapa dixit pluralē nō gausapia: Jā chlamydes regū: iam lutea gausapa captis. Antiquissimi t̄m z h̄ gausapes: z h̄ gausapa: z h̄ gausape: z plurale neutri h̄ gausapa: q̄si a no. minatiuo h̄ gausapū protulisse inueniunt. vñ Lassiū ad mecenatē: Gausapo purpureo salutat. Seneca Quidit̄z sequēs: Gausapa si s̄p̄sit gausapa s̄p̄ta probet. Propria desinētia in e: filēm h̄nt n̄t̄m ablatiuo: vt h̄ preneste: ab h̄ preneste: h̄ planitale: ablatiuo ab h̄ planitale. Virg. i. viij. Enei. Qualis erā q̄ primā aciē preneste sub ipsa. Figur. rate enī ad vrbē reddidit ipsa: q̄ ppriū opidi neutrum est.

Sc̄da regula h̄ est: q̄ illoz ablatiuus in i terminat neu. troz q̄ in al desinūt: vt hoc tribunal: ab h̄ tribunali: vt cer. uical: ab h̄ cervicali: si aut sūt mas. ge. faciūt in e ablatiuū vt h̄ hanibal ab hoc hambale: h̄ sal: ab hoc sale. Tertia regula est: In i s̄l̄r faciūt ablatiuū q̄ in ar desinūt neutra: z in obliq; casibus pdu. a penul. vt hoc calcar caris: ab h̄ calcari: lucar caris: a lucari. si aut sunt mas. ge. faciūt abla. tiuū in e t̄m: vt h̄ cesar: ab hoc cesare. Item si sunt neutra: z cor. a penl. faciūt ablatiuū in e s̄l̄r vt hoc nectar ctaris: ab hoc nectare: h̄ iubar baris: ab h̄ iubare. Quarta regula est: Masculina vel cōia in er vel in is desinentia si faciūt in e neutra: ablatiuū in i efferūt. vt hic pedester: hec pede. stris: h̄ pedestre: ab hoc z ab hac z ab h̄ pedestri: saluber salubris salubre: ab h̄ z ab hac z ab h̄ salubri. Virgi. in. j. geoz. Balātūq; gregē fluuio mersare salubri. h̄ z h̄ celer: hec celeris z h̄ celere: ab h̄ z ab hac z ab h̄ celeri. Marc: carō de re militari. Satis celeri si sint tpe. Lucan: in odif. sa: Sic celer hasta volās prumpit pectora ferro. Itē h̄ z h̄ vtilis z hoc vtile: ab hoc z ab hac z ab h̄ vtili. Sciēdū t̄m q̄ si inueniant ppria appellatiuis filia in i faciētibus ab. latiuū: illa p̄ e p̄ferūt eū: vt iuuenalis ppriū ablatiuū a iu. uenale: s̄l̄r martialis ablatiuo a martiale: z sic de alijs pp. prijs noībus in is desinentibus cōsilibus intelligas. si aut h̄mōi noīa filia adiectiuis sint appellatiua faciunt in i t̄m ablatiuū: siue sint adiectiua siue substatiua: vt cardinalis annalis: scholaris: vitalis: iuuenalis: vocalis z huiusmodi. Quinta regula est: Noīa greca seu latina facientia actū in im t̄m: termināt ablatiuū in i: vt tiberim a tiberi: parim a pari: caribdim a caribdi: tigrim a tigr̄: tussim a tussi: vim a vi. Iuuenalis in. v. Sena dignū feraq; carib. di. Sexta regula est: Noīa mensū in is v̄l in er desinēs. tia faciūt ablatiuū in i t̄m: vt quintilis a quintili: aprilis ap̄ili: septēber septēbri: october ab octobri: vel october p̄ o s̄m quosdā. Iuuenalis in. iij. Pallere z vinū toto nesci. re decēbri. P̄nt t̄m etiā z cōia esse. vñ kalendas septēbris dicimus preterea simplex eoz s̄l̄r inuenit: faciens ablati. uū in i: vt ab imber imbr̄. inuenit etiā in e. vñ Thobias: Setus vnda rigat: imbre madente genas. Patria etiā in is: vt ianuenis bononiensis in i desinunt: vt ianuenis eni: bononiensis eni. Sed s̄m Dug. h̄mōi noīa patria v̄l gentilia semp sunt adiectiua: hic z h̄ parientis z h̄ ense: h̄ substatiens in mas. z fe. genere: vt habes h̄ in dictis: z h̄z hoc faciūt ablatiuū in i t̄m: q̄z neutrum eoz in n̄t̄o desinūt i e: z h̄ teneas. Bipēnis cōe est: z h̄z etiā neutrum in e: z ideo ablatiuū bipēm facit.

De ablatiuo tertie declinationis in e z i.

**E**prem regule assignant de ablatiuo tertie declinationis in e desinente z in i. Prima est h: Dia cōia triū generū: vt hic z hec z hoc feror par vetus auidax triplex artifex duplex: supplex: inops: anceps: cōcoors: felix: faciūt ablatiuū in e z in i: vt feror feroce vl feroci. Scda regula est talis: Dia participia triū generū cōia faciūt etiā ablatiuū in e z in i: vt hic z hec z hoc legens: ablatiuo ab hoc z ab hac z ab h legente vel legenti. Tertia regula est: Dia cōparatiua faciūt ablatiuū in e z in i: vt hic z h melior z h melius: ablatiuo ab hoc z ab hac z ab hoc meliore vl meliori. excipit senior qd tñ est mas. ge. z facit ablatiuū tñ in e: vt hic senior: ab hoc seniore. Quarta regula est: Dia noia faciūt actiū in em vel in im: faciūt ablatiuū in e z in i: vt hec clauis actō hanc clauē vel clauim: ablatiuo ab hac cleue vel clauī. Non tñ ouertit regula: nō enī in e z i desinētia in ablatiuo: etiā actiū oimodo in em z in im termināt: vt dicit Prif. Quinta regula est: Verbalia desinentia in ix feminina q pnt esse cōia cū neutris: vt victrix z vltrix: vñ z vlticia tā in e qz in i faciūt ablatiuū Lucanus in. j. Tollite iam pridē victricia tollite signa. Itē Stati in. v. thebaidos: Vlticia graijs virginibus dare tela Donat pater. Alia aut verbalia in trix q sunt oīs ge. in ablatiuo casu faciunt ablatiuū in e tñ: vt hec amatrix: ab hac amatrice: z sic de oibus verbalib femininis in x: exceptis vltrix z vlticia. Sexta regula talis ē: In as circūflexa gētilia vl patria: vt rauēnas arpinas tā in e qz in i finiūt ablatiuū: vt h z h rauēnas: ablatiuo a rauēnate vl rauēnati z sūt apd nus cōis ge. z carēt neutro: s apud antiquos dicebat h z h arpinatis z hoc arpinate: vñ adhuc declinationē z accentū pfecti seruam: qz videlicet ablatiuus desinit in i: sicut arpinatis ab hoc arpinati faciebat: desinit nihilominus in e fm vsū sicut desinentia in as: vt pietas: z circūflectit vltima. s. as: sicut in integris circūflectebat eadē vocalis. s. a: que erat penul. vñ dicit Prif. in. vii. vbi agit de ablatiuo tertie declinationis desinente in e z in i in fine. In as quoqz circūflexa q apud veteres etiā in tis pferri docuimus. tam in e qz in i finiūt ablatiuū: vt hic z h nostratis: ab hoc nostrate vel nostrati fm hoc. Septima regula est: Polissyllaba desinentia in uis: vt auis: nisi crescant in gtō qd dico ppter puluis. z desinētia in ctis: vt vectis: z in gnis: vt ignis: vel in guis: vt anguis: nisi crescant in gtō qd dico ppter sanguis sanguinis: vel in nis: vt canis. Et alia fere oia quoqz extrema syllaba in is desinit: a duabus incipiens cōsonantibus: vt postis in e z in i faciūt ablatiuū. Fere dictū est ppter ista: vestis: pestis: neptis: restis: fustis: z hostis. Et habentia sc ante is: vt piscis: fascis: q faciūt ablatiuū in e tñ. Ista enī noia imber memor: teres: vigil: hebes: faciūt ablatiuū in e z in i. Alia vō oia tertie declinationis noia in e cor. p ablatiuos desinunt: qū oēs alie terminationes ablatiuū in oī declinatōe pducant: g siqua ex eis que debēt in e pferri p ablatiuū inueniamus p i plata: auctoritati ascribimus: q sepe etiā datus p ablatiuus necnō etiā p gtis est vsa. Virgili. in. vii. Aduectū eneā classī victosqz penates: p aduectū clasē: nisi dicamus bellemismo. i. moze greco. Hellenes enī qdam greci sunt: vsū esse poetā. Dtō enī casu illi hoc aduēgunt verbū. s. aduectū. dicunt enī adho tibi: aduectū tibi.

In grecis enī qñqz inuenim? e pdu. finire ablatiuū tā prime qz tertie declinationis nominū: qz magis est otis grecus p ablatiuo positus latino. Virgi. in. j. Enei. Ipse vno gradit comitat? achate. Lucan? in. vii. Signa que ab euphrate cū crassis capta sequentē.

De ntō plurali tertie declinationis.

**D**minatiuus pluralis tertie declinationis fit a gtō singulari mutata vltima is i es pdu. in mas. z in fe. ge. z cōi vt hui? cardinis bi cardines: hui? matris he matres: hui? vatis bi z be vates. Neutra vō ex ablatiuo sin-

gulari faciūt ntñ pluralē h mō: si in i: vel tā in i qz in e exeat ablatiu? correpta i: z addita a fit ntñ pluralis: vt ab hoc mari hec maria: ab hoc cervicali hec cervicalia: a patre vel pari paria: a felice vel felici hec felicia. excipit a veteri vel veteri: qd vetera z nō vetria facit. Necnō ad hoc ludicri: qd hec ludicra z nō ludicria dicimus. sicut excipiunt cōparatiua q ablatiuū tam in e qz in i termināt: q in ra nō in ria desinunt in ntō plurali. Maiora enim z minora z plura dicimus, qzuis antiqui etiā plura dixerunt: vñ cōpositū cōpluria. Terentius in phoz. Multa aduenienti vt sit noua hec cōpluria. In quibusdā tñ codicibus inuenit cōplura. Gausape quoqz sicut supra dicimus in ablatiuo tertie declinationis desinente in i: z ablatiuū in e facit: ablatiuo ab hoc gausape z ntñ pluralis in a desinit. gausapa enī z nō gausapia dicimus. Persi? Jā chlamydes regū iā lutea gausapa captis. lutea. i. rubicunda. Amplustre etiā qzuis facit ablatiuū singularē ab hoc amplustri: ntñ tñ pluralē nō solū in a: sed etiā in ia terminat. Et amplustra enī z amplustria antiqui ptulisse inueniuntur. Cicero in arato: Nauibus assūptis fluitātia querere amplustra. Cesar in arato: Fulgent argo e stellis amplustria puppis. Alia vō neutra que in e terminant ablatiuū mutata e in a: faciūt ntñ pluralem. vt ab hoc numine numina: z a tempore tempora.

De gtō plurali tertie declinationis.

**E**nitiuus pluralis tertie declinationis nascit ab ablatiuo singulari h modo: Dum ablatiuus in i solaz vel in e z in i desinit: cor. i: assumit um: vt a sedili hoz sediliū: ab equestri equestriū: ab vtīli vtīliū: a sapiente vel sapienti sapientiū. Multa tñ p syncopā solent pferri: vt sapientū p sapientiū: merentiū p merentiū: celestū p celestū. Virgi. in. vii. Celestū vis magna iubet. Sciendū tñ q rarissime hec que in solā i faciūt ablatiuū: syncopā patiunt i p gtn pluralē. Inuenit tñ marū p mariū: q tñ raro in vsu est gtis apud neuū in carmine belli punici: Senex fret? pietate deū allocutus sumi dei regis fratre neptunū regnatozem marū: p mariū. Cōparatiua quoqz que inueniunt tā in e qz in i exentia p ablatiuū carent i. penul. in gtō plurali vt a maiore vel minori hoz maiorū: Plus tñ facit pluriū. Memor etiā z vigil suppellex z artifex: qzuis ablatiuū faciunt in e z in i: faciūt tñ gtn pluralē in um: z nō in iū. vt memorū vigilū supplicū z artificū. Puto tñ h etiā ab oratoribus differētie cā sic pferri p syncopā: qz supplicū z artificū neutra singularia inueniunt. vetera insup ludicra z amplustra faciunt gtn pluralē in um: ludicrū veterū amplustrū. h z h parens: qū est nomen duū est generū: z gtn pluralē absqz i facit plerūqz hoz parentū. Virgi. in. ij. Enei. Decora alta parentū. q aut z parentiū nō irrationabiliter dicit: ondit actūs pluralis in is etiam terminans q ppius est in iū terminātis gtī. Terentius: Quid volo aut peto parētis meos vt cōmonstres mibi. In e enī solā finientia ablatiuū: si ntñ in duas terminat cōsonantes: mutant e in i breuē z assumūt um: vt hic mars a mare hoz mariū: hec frons a fronte harū frontū: h fons a fonte hoz fontū: hec vrbs ab vrbe harū vrbiū: hec ars ab arte harū artiū. Rarissime aut z hec supradicta: sicut illa q in i solā termināt ablatiuū p syncopā i pferunt gtn pluralē. Excipiunt ea que desinūt in ms vel ps: q si non sunt a capite cōposita: e ablatiuū in um ouertunt z faciūt gtn pluralē: vt hec hyems ab hyeme harū hyemū: princeps a principe hoz principū: municeps a municipe municipū: forceps a forcipe forcipū: manceps a mancipe mancipū. A capite enī cōposita z duabus syllabis abundāt in gtō: z triū sunt generū cōia: Itaqz z ablatiuū tam in e qz in i: z gtn pluralē rōnabiliter in iū terminant: vt h z h z h triiceps: a tricipite vel tricipiti tricipitū: nisi syncopa fiat: preceps tñ precipitū vsualiter facit. Et scias qz consores z cohors faciūt cohortū z cohortū: fm cōem vsū. Illa quoqz que habent pares syllabas tam in gtō qz in ntō: mutant e

in i z assumūt um: vt hic collis hui? collis: ab h colle horū  
 collū: h edes hui? edis ab hac ede ediū. hec cedes a cede  
 cediū: nisi h quoq; p syncopā i pferent. Frequētī? tñ in  
 es terminata absq; i inueniunt: vt vatū pro vatiū. Virgi.  
 in. iij. Enei. Multaq; p̄terea vatū p̄dicta p̄ziōz. Licero:  
 Vestarū sedū. tēplozūq; cā excipiunt iuuenis a iuvene iu  
 uenū: canis a cane canū: panis a pane panū. carēt enī i pe  
 nul. semp. vñ vsus: Is par prestat iū iuuenis canis excipe  
 panis. In as quoq; latina mutāt e ablatiu in i z assumūt  
 um: vt ciuitas a ciuitate ciuitatiū: p̄bitas a p̄bitate p̄bita  
 tiū. In his tñ frequēter imo semp apud modernos solet  
 fieri cōcisio in ḡtō plurali: a ciuitate ciuitatum: a p̄bitate  
 p̄bitatū. Silr desinētia in is lōgā mutāt e ablatiu in i et  
 assumūt tū: z faciunt ḡtū pluralē: vt quiris a quirite hoz  
 quiritiū: samnis a samnite samnitiū: ois a dite ditiū. s; h  
 qñq; p̄ferunt p̄ syncopā: vt a quirite quiritiū. Noīa semp  
 pluralia q̄ in es desinūt. i. q̄ ex se nō habēt singularia: ḡtū  
 pluralē in iū faciūt: vt h vires harū viriū: h penates hoz  
 penatiū: h quinq̄tres hoz qñq̄triū: h z he tres hoz z has  
 rū z hoz triū. Penatū tñ sepi? p̄ syncopā p̄ferē. Letera vō  
 oīa ablatiū in e solā terminātia mutāt eā i um z faciūt ḡtū  
 pluralē: vt poema poemate poematiū: a duce ducū: ab ali  
 te alitiū. nā alitiū p̄ interpositionē addita u ptulit Virgi.  
 in. viij. Alitiū pecudūq; gen? sopoz altus habebat. A bo  
 ue quoq; bouū debet fieri. S; h nomē notādū est in quo  
 u consonantē assumūt obliq; casus singulares hiat? cā: ab ijs  
 ciūt aut u qñ plurales sunt. Vir. in. iij. Leta boum passim  
 cāpis armēta videm?. Dūs aut z abltūs plurales eiusdez  
 noīs p̄ syncopā semp medie p̄ferē syllabe: bobus pro bo  
 uib?. Ntūs vō plural z actūs z vtūs q̄ files sunt raro ab ijs  
 ciūt u consonantis loco positū. Excipiūt a mḡris ista: cor cor  
 de cordiū: caro carne carniū: lar lare larium: nox nocte no  
 ctiū: nix niue niuiū: os osse ossiū: vter vtre vtriū. Naz oīa  
 ista faciūt genitiuū pluralē in ium.

De datiuo z ablatiuo tertie declinationis.

**Datiuus** z abltūs tertie declinatiōis plu  
 rales nascuntur a ḡtō singulari  
 interiecta bu: vt hō hui? hoīs: his z ab his hoīb?  
 tozetuma mat̄ his z ab his tozetumatib?. In hmoi tñ noi  
 bus neutris in a finitis q̄ sunt greca semp inuenim? anti  
 quos datiuū z abltū pluralē in is p̄dā. p̄ferētes s; regu  
 lā tertie declinatiōis quā seruāt in ceteris casib? supradis  
 ctōzū nominū: vt Licero in verrinis tozetumatis dixit: z  
 peripetasmatis z emblematis: in libro de signis. Nūc de  
 peripetasmatis quemadmodū te expedias nō habes. In  
 eodē: Scapha cū emblematis. Idē ad herēniū tertio: De  
 ofonib? aut z poematis q̄uis neutro genē h vbiq; p̄ferē  
 Si enī sic plaur? z alij vetustissimi se. ge. h ptulisset pares  
 syllabas oī casui seruasset absq; ḡtō plurali fm analogiā  
 p̄me declinatiōis. Est igit magis apud Liceronē z eos q̄  
 silr hmoi p̄ferūt ethrocliton. i. diuersicliniū: qz videlic; in  
 singulari numero sunt tertie declinatiōis: s; in plurali se  
 cūde. vt pōt declinari h peripetasmati ti: h emblemati ti  
 vt dicit Lelsus. excipit bobus vt dixi euphonie cā p̄ bo  
 uibus. Est enī ḡtūs singularis bouis: z inde bobus p̄du.  
 p̄mā: s; in alijs casib? eā cor. Qui. epi. Nō p̄fecturis litto  
 ra bob? erat. Virgi. in buē. Ille meas errare boues vt cer  
 nis z ipm. z h fit vt recuperet in tpib? qd̄ amittit in syllabis.

De accusatiuo plurali tertie declinationis.

**Accusatiuus** pluralis tertie declina  
 tionis filis ē ppzio ntō  
 sic z vtūs. In illis vō q̄ ḡtū pluralē in um finiūt  
 plerūq; p̄ s longā p̄ferē actūs: vt hi latrones latronū: hos  
 latrones o latrones. Inueniunt tñ qdā in is solā p̄du. ter  
 minātia actū pluralē greca q̄ etiā i ntō singulari silr in is  
 desinūt: vt h sardis has sardis: h firtis has firtis. Sic ḡ fa  
 ciūt actū pluralē noīa tertie declinatiōis faciētia ḡtū in  
 um. Quedā etiā greca faciūt actū pluralē in es z in as: vt  
 pixides vt̄ pixidas. Quidi?: Pixidas inuenias z rerū mil  
 le figuras. Crater ris crateres vel ras. Vir. in. ix. Enei. In

dulgēt vino z vertūt cratera oenos. Et panis dis priami  
 des vel das. Vide infra in. v. pte i crater i suo loco. Quoz  
 aut in ium terminatiū ḡtū frequētī? in is: z quoz rarius  
 exeat in es actūs vt potero breuif colligā. Quiz q̄ tā ntūm  
 q̄ ḡtū singulari numeri files hnt eoz actōs plurales raro  
 in es: frequēter in is solebant terminare: apud antiquos  
 itelligas. Apud aut modernos sepi? in es: vt pinguis: dul  
 cis: nauis: h z h oīs hui? oīs: hos z has oēs vel oīs. Salu  
 stius in chatalina: Oīs hoīs q̄ sese p̄stare student ceteris  
 aīalibus. Terētī?: Oīs vos gaudere oportet. Virgi. in. v.  
 Enei. Quoz magis fessas optē dimittere nauis. Silr in  
 es z in is faciūt actū pluralē noīa in es desinētia semp  
 pluralia. vt hi manes hoz manuū: hos manes vel nis: tres  
 triū: hos z has tres vel tris. vires tñ in es facit actūm. In  
 er quoq; desinentia q̄ in i termināt ablatiuū singularē fa  
 ciunt actū pluralē in es z in is: vt acer ab acri: bos acres.  
 vel acris. Silr saluber vel salubris a salubri: hos z has sa  
 lubres vel bzis: imber ab imbri: hos imbres vt̄ bzis. h oēs  
 cēber ab h decēbri: hos decēbres vel bzis. Hora. in. j. epi.  
 Me q̄ter vndenos sciat ipluisse decēbris. Silr actū fa  
 ciūt pluralem in es z in is z in ns vel in rs terminātia: vt  
 h fons hos fontes vt̄ fontis. h z hec iners hos z has iner  
 tes vel tis. h pars has partes vel tis. Virg. in. ij. Geoz. Ag  
 gredior santos ausus recludere fontis. Virgil. in. vj. Dic  
 locus est partis vbi se via findit in ambas. Alia aut q̄uis  
 ḡtū pluralē in ium faciūt raro inuenies z in paucis in is  
 finietia actū pluralē in iū faciūt fm analogiā: tñ in es ac  
 cusatiuū pluralē faciūt tñ. vñ ciuitas ciuitatū has ciuita  
 tes. fere vbiq; legim?: In ix terminantia triū generū cōia  
 q̄uis in paucissimis ḡtū pluralē absq; i penul. p̄ferāt.  
 difficile enī inuenies audaciū pro audaciū: felicū p̄ felicū  
 Supplicū tñ magis differētie cā p̄ferē: ne si supplicū di  
 cas aliud significare videaris quēadmodū artificū pro ar  
 tificiū: z iudiciū pro iudiciū: tñ actū plerūq; p̄ es efferunt  
 raro p̄ is. Vir. in. iij. Geoz. Deinde tenaq; suspēdūt ceras  
 Plus pluriū qd̄ solū in us terminās i riu habuit ḡtū plu  
 ralē tā in es q̄ in is fuit actūm. Horati? in. j. epi. Cū tibi  
 sol tepid? pluris admouerit auras. silr cōpluris inuenit.  
 Itē h lis harū litiū: has lites vel litis. Licero in frumētis  
 ria: Sedasti etiā litis illoz. Et scias q̄vt dicit Prif. ppziū  
 est ḡtū pluralis terminātis in iū: facē actūm pluralē in is z  
 in es vt dixi supra vbi egi de ḡtō plurali tertie declinatio  
 nis. z itelligas propriū qd̄ soli dūenit s; nō oī: qz videlic;  
 sola noīa tertie declinatiōis q̄ faciūt ḡtū pluralē in iū fa  
 ciūt actū pluralē in is z i es. vñ p̄z q̄ panis canis iuuenis  
 h ntūs z ḡtūs singulares desināt in is z habeāt pares syl  
 labas in ntō z ḡtō: tñ qz ḡtūs plural eoz nō desinit in iū s;  
 in um tñ: faciūt actū pluralē i es nō in is. Nō tñ oīa q̄ fa  
 ciūt ḡtū pluralē in iū faciūt actū pluralē in is: qz desinē  
 tia in as z in ar: vt ciuitas z audax: h faciūt ḡtū in iū: vt ci  
 uitatiū audaciū: nō tñ faciūt accusatiuū pluralem in is: s;  
 tñ in es maxime apud modernos: vt has ciuitates: hos z  
 has audaces: vt p̄ predicta patuit.

De casibus quarte declinationis.

**Quarta declinatio** h; termina  
 tiones i no  
 minatiuo duas. in us cor. z in u produ. In us  
 masculinoz z fe. tñmō latinoz: vt hic senat? hui? senatus  
 hec man? hui? man?. In u neutrozū q̄ oīa indeclinabilia  
 sunt in singulari numero: vt hoc genu hui? genu: h cornu  
 huius cornu: h veru hui? veru huic veru. Duas vō habet  
 lras terminales. s. s z u. Genitiuus q̄rte declinationis  
 est filis suo ntō: z desinit in us p̄du. vel in u: vt man? vi  
 sus cornu. Datiu? q̄rte declinatiōis singularis numeri  
 fit a ḡtō abiecta s z addita i: sed cor. penul. vt huic senatū  
 manui. Actūs q̄rte declinatiōis a ntō fit mutata s in m  
 hic senatus hūc senatū: h manus hanc manū. Vocatiu?  
 filis est ntō: vt hic senatus o senatus. Ablatiu? singulari  
 a genitiuo fit abiecta s: p̄du. enī u sicut in genitiuo huius  
 manus ab hac manu.

Denominatio quarte declinationis.

**Nominatiuus** actus et usus pluralis in hac declinatione filies sunt genitio singulari: ut huius senatus hi et bos et o senatus. be idus harum iduum semper pluralis. Et usus pluralis a nominatiuo singulari abiecta s et assumpta um. corripit enim in utraque syllaba tam in nominatiuo quam in genitio plurali: ut hec manus harum manuum. Et oportet scire quod in hac declinatione omnes casus pares habent syllabas nominatiui: excepto datiuo singulari: et genitiuo et datiuo et ablatiuo pluralibus qui vna syllaba superant nominatiuum singularem.

De datiuo quarte declinationis.

**Datiuus et** ablatiuus plurales quarte declinationis sunt a nominatiuo singulari mutata u in i interposita huic: ut huius manus hi et ab his manibus. Quedam tamen seruant u vel ca differetie vel solo usu: quod continentur in his verbis: Est specus et partus portus lacus et tribus artus: Arcus acus ficus quercus specusque verusque. Quedam autem ex his faciunt in ubus datiuum et ablatiuum cum oratione: ut artus artibus: arcus arcibus: partus partibus. Artibus enim et partibus: et arcibus ab arte parte: et arcibus arce nascuntur: quod sunt tertie declinationis: cuius omnes et ablatiuus plurales penultimam aliam nisi i cor. habere non possunt. vnde excipit huius et ab his bobus in quo penultimam pdu. Alia vero seruant u in penultimam solo usu nulla causa differetie cogente. Neutra vero singularia in u desinentia et indeclinabilia assumunt a et faciunt nominatiuum actuum et utrumque pluralis: ut cornu cornua: genu genua. Et usus vero omnes et ablatiuus ad similitudinem sunt tam masculinorum quam femininorum: ut cornuum omnes huius et ab his cornibus. Et scias quod in hac declinatione us cor. in nominatiuo et utroque singulari: sed in aliis casibus sicut in genitio singulari: ut huius visus: in nominatiuo actus et utroque pluralibus: ut hi bos et o visus pdu.us.

De casibus quinte declinationis.

**Quinta declinatio** terminatio ne habet nomen vna: es pdu. et vna littera terminalem. s. s. et sunt omnia nomina quante declinationis se. ge. et latina. excipit vnum nomen quod est dies: quod in singulari numero tam masculinum quam se. ge. inuenit: in plurali numero semper masculinum. ge. inuenit: ut hi dies. Sicut etiam ab eo compositum semper masculinum. ge. est: ut huius meridies. Lam huius dixi supra in ca. de genere quasi in principio. Genitiuus et datiuus eiusdem declinationis sunt similes. sunt enim extrema s nominatiui abiecta et assumpta i: ut huius dies huius diei huic diei. hec fides huius fidei huic fidei. et seruant productionem genitiui si i habeant penultimam in nominatiuo: ut acies aciei. Si autem consonantem habeant ante s: cor. e tam in genitiuo quam in datiuo: ut hec fides huius et huic fidei. hec plebes huius et huic plebei. Actus a nominatiuo fit s in m mutata: et necessario cor. e. Nunquam enim ante m terminali longa inuenit vocalis: ut huic meridiem. Utus filis est nominatiuo singulari: ut hec res be et has res et o res. Genitiuus pluralis addita ablatiuo singulari ru fit ab hac re harum rerum. Datiuus quoque et ablatiuus pluralis sunt ab ablatiuo singulari adiecta bus ut ab hac re his et ab his rebus. Et nota quod nomina quante declinationis non sunt in usu in genitiuo datiuo et ablatiuo pluralibus: preter ista septem que in his verbis continentur. Nomina sunt quante que dant pluralia septem. Est res atque dies acies facies speciesque: His quoque maneries addat materiesque. Inueniunt etiam quedam alia nomina quante declinationis aliquam in predictis casibus apud veteres. Vnde Macha. ca. vii. Noli frustra extolli vanis speciebus. Sic posset quare nullum neutrum inueniatur in quinta declinatione: nec etiam aliquod adiectiuum: sed hoc supra in ca. de declinatione solutum est.

Tractatus de nomine explicat. De verbo incipit.

**Verbum est pars** orationis cum temporibus et modis et formis sine casu agendi vel patiendi significatiuum: sic dicit Priscianus in principio. viii. li. Verbo quod accidunt: octo. generum: temporis: modus: species: figura: coniugatio: et persona cum numero: quod quedam verba non profertur natura vel usu impediente.

**Sciendum autem** quodam inueniri defectiuum quorundam super predictorum accidentium: et hoc vel nature necessitate fieri: vel fortune casu. Ergo necessitas nature bipartita est in significatioue et in comoditate. i. in consonantia elementorum. Sunt enim quedam que non solum in verbis: sed etiam in aliis partibus orationis que significatiouis causa dici non debet: vel si velim dicere masculinum ab eo quod est nupta nuptus: vel a puera puerperus: oppugnat ipsa rerum natura propter significationem que solis accidit feminis: nisi figura vel auctoritas intercidat. Figura: ut si dicam bonum animus uxoris mihi nuptus est. i. bonum huius animus cucurrero penultimam cor. Secunda format a sua prima o mutata in mu: uxor mihi nupta est. Auctoritas: ut Plautus in Cassia Libet carnium quod agat scire nouum nuptum pro maritum. Necnon in pronominibus primitiuis que sunt tertie persone: si velim proferre vocatiuum casus que non potest accidere nisi secunde persone habet eadem naturalis necessitas vetat. In comoditate vero vel in consonantia deficiunt quedam: ut si velim ab eo quod est cursor et risor femina facere secundum analogiam mutatione or in rix: absonum fit et incongruum nature litterarum. vnde Licero volens ab eo quod est expulso proferre femininum mutauit s in t: et expultrix dixit Tuscularum. v. O vita philosophia dux: o virtutis indagatrix epultrixque vitiorum. Idem in eodem: Regie virgines que ut tonstricule tonderebant barbaram ab eo quod est tonsor tonstrix femininum facit addita t: et ex eo diminutiuum tonstricula formauit: quod a nutritor nutritrix: etiam a nutritrix nutricula dicitur pro natura. Per fortunam quoque duobus modis prohibemur quedam proferre: vel quod inusitata sunt: vel quod inconcinna et turpia vel aspera. plata videntur esse. Inusitata sunt quibus non inueniuntur vbi auctores: quibus pro portione potestate faciente dicitur: ut preter: nix: for: dor: positiuum faris debet esse for passiuum: do debet esse dor. Ea enim queuis ratione regule bene dicatur: tamen quod in usu auctorum non inueniuntur: recusamus dicere. In concinna vero vel turpia vel aspera platea esse videtur metuiturus: vel metuitur: nutritrix: quod queuis secundum analogiam debuisse dici: in toto enim terminata masculinum. quod ex verbis nascuntur mutant or in rix et faciunt se. ut doctor doctrix: victor victrix. Luigitur masculinum sit nutritor: ex eo secundum analogiam nascebatur nutritrix: euphonie tamen causa concisio facta est medie syllabe et dicitur nutritrix: sic bobus pro bouibus. Necnon etiam in contextu diuersarum dictionum hoc solet fieri: ut cum nobis turpe est dicere: itaque nobiscum posterum proferat. Vnde ergo ex his plerumque quattuor modis inuenit: que facit tam verba quam etiam alias partes orationis esse defectiuas. Differetie tamen causa multa solent vel taceri vel contra regulam proferri: ut fas gratum non habet: nam vel facis siue faris vel vasis dicam aliud potest significare. Coniugium coniugis secundum analogiam debuit proferri. sed ne verbum esse putetur absque non proferat coniugis. Vnde veneris cum omnia in us cor. propria secunde sunt de declinationis: solum hoc tertie inuenit: ne si veni dicam verbum esse putetur. Et far farum solum in r desinit geminavit r in obliquis: ne si faris dicam aliud mostret. Sicut repugnantibus regulam solent quedam taceri: ut ador: cuius genitius in usu frequenti non inuenit: quod due tria pugnant in eo regule. cum enim sit neutrum debet penultimam o genitio cor. ut equor equoris. sed cum habeat verbum adoro penultimam pdu. o. pdu. vnde et derivatiuum eius. s. adorea o pdu. cum marmorea equoria o cor. ergo repugnantibus regulis masit ador in frequenti usu indeclinabile. In verbis quoque cum omnia in eo desinentia secunde coniugationis in ui faciunt preteritum perfectum: ut teneo tenui: differetie causa maneo mansi



facit: ne manui otus manus puteus. et neo neuui: ne si nui dicemus a nuo esse videtur. Audeo ausus sum: quia hausi ab haurio fit quis aspires. Fac: dic: duc: ser magi placuit per apocopa perferri differentie causa: ne si face dice duce fere dices rem? aliud significare videremur: quis h non in consimilibus oibus vel vniuocis soleat fieri.

De generibus verborum.

## Genera verborum

sunt septem  
s. actiuus:  
passiuus: neutrius: neutropassiuus: neutrumpassiuus:  
coe et depones. Actiuus generis dicitur illud verbum quod desinit in o: et potest facere transitionem ad aliquod rationale animal unde possit fieri conuersa locutio in prima vel secunda persona per assumptionem r. Passiuus generis est verbum quod in o desinit descendit ab actiuo per adiectionem r. Neutri generis est illud verbum quod in o desinit non potest facere transitionem ad aliquod rationale unde possit fieri conuersa locutio in prima vel secunda persona per assumptionem r. In tertia autem persona sepe passiuus solet inueniri: sicut ad muta et caritia animalia pertinet. Dicimus enim condit olus: arat terra: inserit arborum: currit spaciū. Quis enim dicit aro: infero: nisi poetica confirmatio. i. prosopoeia inducat: ergo imprope illa prout habere prima et secunda personarum passiuorum: in quibus et fieri prout de dicte persone quod in se fit: ut est Amo te: sequitur quod ille ad quem dixi confitendo id quod a me audiuit dicat Amora te. Quedam tamen sunt absoluta: ut dicesco: viuo: ferueo: sedeo: quae non egent casu ad complendam sententiam: nisi passiuus quoque caret. Neutropassiuus generis est illud verbum quod in preteritis perfectis et plusquamperfectis: et in his quae formantur ab eis retinet litteraturam passiuorum: in ceteris vero neutrorum. et sunt quinque. vni versus: Quinque puer numero neutropassiuus tibi do: Gaudeo cum fio soleo si audeo fido. Neutropassiuus generis est verbum quod habet litteraturam neutrorum: et significationem passiuorum: et signum passionem alium de illa lata. et sunt quattuor: quae continentur in his versus. Exulo vapulo veno nubo quattuor ista: Sensum passiuus sub voce gerunt aliena. Vide in quinta parte in exulo. Locus est illud verbum quod in passiuo litteratura retinet significationem. s. actiuam et passiuam: ut criminoz te: criminoz a te. tamen in unica platione non potest habere utraque constructionem. nisi incongrue dicitur Criminoz te et a te. Verba autem coia secundum modernos sunt ista quae in his versus continentur: Largioz expioz venero: moro: osculoz hortoz: Criminoz amplector tibi sunt coia lector. Hoc etiam verbum interpretatur in frequenti vsu in utraque significatione inuenitur. et ut dicitur Prout. in. xij. li. verbis plurimis quae nunc in vsu deponetia sunt veteres sicut communibus versus sunt. Depones verbum est illud quod in passiuo litteratura retinet tamen significationem actiuam: ut loquor.

De tempore verborum.

## Tempus accidit

verbo ad diuersam actionem significacionem accommodatum. Tria sunt tempora: praesens praeteritum et futurum. Sed praeteritum rursus diuiditur in tria. s. in praeteritum imperfectum: praeteritum perfectum: et praeteritum plusquamperfectum. Et iuste praeteritum in tres differentias partimur. Nihil enim certi ad notitiam nostram potest venire quae gesta per diuersum tempus spaciū praeteriti. Facile enim dinoscitur verum multo an nuper sunt facta an ceperunt quaedam necdum tamen sunt perfecta. Itaque secundum quod accidit tempus rebus quae aguntur: nomen ipsi tempore imponitur praeteritum imperfectum tempus noiantes in quo res aliqua cepit geri necdum tamen est perfecta. Praeteritum vero perfectum est illud in quo res perfecta monstratur. Praeteritum plusquamperfectum est in quo res iam pridem perfecta ostenditur. Instans autem indiuiduum est quod vix stare potest. nisi merito a quibusdam instans imperfectum noiat. nisi enim sit imperfectum in eo adhuc esse actum intelligi non potest. Futurum quoque cum incertum sit et infinitum: et verum paulo post an multo erit non potuit discretis quibusdam finibus declinationis uti: itaque vna voce contentum fuit.

De modis verborum.

## Modi verborum

sunt quinque: indicatiuus: imperatiuus: optatiuus: subiunctiuus: et infinitiuus. Et in dicatiuus quaedam modus omnia habet tempora diuisa: quippe eo modo omnia

quae aguntur vel aguntur vel acturi sumus: absque villo impedimento indicamus. Imperatiuus vero praesens et futurum nali quaedam necessitate videtur posse accipere. Ea enim imperatiuus quae vel statim in praesenti volumus fieri sine aliqua dilatione: vel in futuro. Optatiuus autem quis quoque ipse videatur ad futurum pertinere: Ea enim optamus quae volumus nobis vel in praesenti vel in futuro dari: tamen etiam habet praeteritum tempus: quia euenit sepe de absentibus et ignotis rebus precari: ut facta nobis possunt in notitiam venire: ut si filio meo rome in praesenti degente optans dicam Utinam rome fili? me? legisset auctores: propter quos nunc ibi moratur. Possimus tamen habere vti modo etiam ostendentes quae optamus non euenisse: ut utinam non iuissem ad tale locum. In habet autem modo et in infinitiuo tempore coniuncta habent latini praesens cum praeterito imperfecto: et praeteritum perfectum cum plusquamperfecto ad imitationem grecorum. Subiunctiuus cum apud grecos coniuncta habeat tempore: apud nos diuisa habet omnia quod indicatiuus. Infinitiuus modus coniuncta habet tempore quod optatiuus praesens et praeteritum imperfectum: praeteritum perfectum et plusquamperfectum quod apud grecos. Cum enim dicimus legere signamus rem imperfectam quae ad praesens vel ad praeteritum imperfectum attinet. Cum vero legisse dicimus: rem perfectam demonstramus quae sua est: tamen praeteritum perfectum quod plusquamperfectum. Nota etiam quod vniuocis rei ipsi habet verbum infinitiuum. vni quaedam nomen vbi habet esse dicebant. Dico enim Bonum est legere: ac si dicam Bona est lectio. Itaque omnis modus finitus potest per hunc modum interpretari: ut si dicam lego: quod indicaui: legere me. Lege quod imperatiuus: legere te. Utinam legerem: quod optaui: legere me. Cum legam venio: quod iuxta: prius legere: post venire. Modi autem sunt diuersi in declinationes animi varios eius affectus demonstrantes. A modo de formatione praeteriti perfecti videamus.

De praeteritis perfectis primo regule generales.

## Præteriti perfecti

multiplis ces et varie sunt regule. Itaque commodum putauimus primo quod in eo sunt generalia dicere: Postea vero per singulas syllabas tractare de eo. Omne igitur praeteritum perfectum primam personam in i terminat ut dicitur Prout. in. ix. li. ut amauit: et assumpta fit facit secundam: ut amauisti. Tunc vero assumpta cor. i. tertia facit: ut amauit. Nus vero assumpta facit primam pluralem: ut amauimus: i. tamen penult. cor. Secunda persona pluralis a secunda singulari fit addita s: ut amauistis. Tertia autem pluralis ex prima singulari nascitur: i. finali conuersa i e. pdu. et addita runc vel re: ut amauerunt vel amauere: comparuerunt vel comparuere. Et nascitur habet quaedam tempus a praesenti: et vel pares cum eo habet syllabas: ut iuuu iuuui. vel muniui vna syllaba: ut facio feci. vel vincit vna syllaba: ut oro orauit: curro cucurri. Item omne praeteritum perfectum dissyllabum pdu. primam: ut emi: praeter quaedam de quibus supra dixi in secunda parte vbi posui regulas ad cognoscendum accetum prae syllabe. Item sic dicitur Prout. in. ix. li. vbi agit de vbiis secunde coniugationis: obseruandum est in omnibus vbiis quod si minuat praesentis syllabas praeteritum: necessario primam pdu. in praeterito: siue pdu. siue cor. fit in praesenti nisi syncopam patiat: ut cieo ciui: et per syncopam cui: rideo risi moueo moui: Ergo laqueo gui: liqueo liq. pares habent in praesenti et in praeterito syllabas: cor. enim penult. praeteriti. Repperi reperiui apocopa patiat. Scias etiam quod forme generales praeteriti perfecti sunt octo s. in ui syllaba: in ij: vel in ui diuisas: in xi: et si: et in i antedente consonante quae in praesenti tempore ante o vel eo vel io inuenitur: et quae in principio geminat consonantem: et quae in fine. Et in ui syllaba quattuor coniuga. sunt verba quae terminant praeteritum. prae ut amo amas amauit. secunde ut fleo fles fleui. tertie ut cupio cupis cupiui. quarte ut manio munis muniui. In ij vero tertie et quarte quae in ui syllaba desinetia intercepta u consonante cor. i. penult. ut cupiui cupij: arcessiui arcessij: audiui audij. In ui diuisas omnes coniugationum verba inueniuntur terminantia. prae ut tono tonas tonui. secunde: ut teneo tenes tenui. tertie: ut annuo annuis annui. quarte: ut aperio aperis aperui: psilio psilis psilui. In si vero secunde et tertie et quarte coniugationis inueniuntur praeterita. secunde ut ardeo ardes arsi. tertie: ut ludo ludis lusi. quarte: ut haurio hauris hauri. In xi sicut secunde et tertie et quarte inueniuntur praeterita. secunde ut augeo auxi: mul-

# Tertia pars de preteritis et supinis prime coniugationis.

geo mulxi fm antiquos: s; mulsi fm modernos. tertie: vt pūgo pūxi. q̄rte: vt sancio sanxi. 3 hñt post consonāte posita ante o vel eo vel io p̄sentis t̄pis in omni cōiugatione p̄terita. in prima q̄dē vt iuuio iuuui. in secūda vt p̄adeo p̄adi. in tertia: vt bibo bibi: fodio fodi. 2 in q̄rta: reperio reperiri: comperio comperi.

De geminatione preteritorū.

**Eminant** consonante prime q̄dē coniugationis. duo monasyllaba: vt

do dedi: sto steti. Et ex his cōposita: vt reddo reddidi: v̄do vendidi: 2 resto restiti hñt antepenult. breues. Secūde v̄o coniugatiōis in principio repetūt siue gemināt q̄dā: 2 hñt penul. positiōe longas: sic 2 antepenul. in p̄nti: vt tōdeo totōdi. Tertie autē coniugatiōis q̄dā in p̄ncipio repetūt: q̄dā in fine. In principio repetētia si in p̄nti penul. breuē habuerint: in p̄terito quoq; cor. eā: vt cado cecidi: pario peperī. Si longa sit in p̄nti penul. nāliter in p̄terito quoq; pdu. vt cedo cecidi: pedo pepedi. Sin positiōe sit ī p̄nti penl. lōga: est qñ seruat in p̄terito: est qñ abiecta cōsonante cor. Seruat in his: posco poposci: parco pepci: fallo fefelli: tēdo tetēdi: pēdo pepēdi: curro cucurri. 2 abiecta consonante cor. in his: disco didici: pello pepuli: tāgo tetigi: pāgo pepigi: pūgo pupugi: tūdo tutudi. Et attendendū est q̄ oīa ea q̄ gemināt p̄ncipalē syllabā: seruat nō solū consonantē: veruetiā vocalē p̄me syllabe p̄nti t̄pis tā in p̄ma q̄ in secūda syllaba nisi sit a: ipsa eadē in e conuertit: vt posco poposci: tēdo tetēdi: pēdo pepēdi: disco didici: tūdo tutudi: pūgo pupugi. excipit pello pepuli. 2 v̄o ī e conuertit: vt fallo fefelli: parco pepci: tāgo tetigi: pango pepigi: cano cecini: cado cecidi. Et vide q̄ si penul. p̄sentis lōga sit: ea quoq; seruat e: vt parco pepci: fallo fefelli: Si breuis ē in i conuertit: vt tetigi pepigi cecidi cecimi. In hac enī cōiugatione. i. tertia etiā in fine fit repetitio eiusdem syllabe vbiq; penul. cor. vt v̄endo v̄edidi: credo credidi. Et sciēdū q̄ vna syllaba abundat p̄teritū in quo fit repetitio p̄ncipalis vel finalis tā in p̄ma q̄ in tertia coniugatione nisi i sit ante o: vt do dedi: sto steti: parco pepci: credo credidi: cedo cecidi. Pario v̄o q̄ i hz ante o pares habuit syllabas tā in p̄nti q̄ in p̄terito p̄fecto: pario peperī. Scias etiā q̄ nunq; pōt geminari syllaba nec in p̄ncipio nec in fine in p̄terito nisi q̄ a muta incipit: vt tūdo tutudi: pēdeo v̄l pendo pependi: disco didici: posco poposci: cedo cecidi: fallo fefelli: prodo pdidi: v̄do v̄edidi. Ex h̄ apparet vim mutae obtinere: a q̄ incipiēs geminata est syllaba. Sān mutā posita inuenit nō geminari: cū s amittat vim suā plerūq; posita ante mutā. vñ nec in secūda syllaba reperit: vt sto steti: q̄ s nō reputat h̄ p̄ncipalis cū sepe liquecat s. vñ qñ p̄teritū incipit ab hac muta t. 2 h̄ p̄z q̄ geminatio ē ibi q̄tū ad t: nō q̄tū ad s: geminat enī ibi t 2 nō s. Ad quoq; geminat: vt mordeo momordi: q̄ loco mute in multis locis fungit: nā 2 ante n posita cōem facit syllabā: vt rānes rāneris: ita dicit Prif. in. j. li. Si obijciat de v̄do di: dico q̄ h̄ geminatio h̄ in fine est: nō in principio. vñ syllaba q̄ geminat ibi bene incipiat a muta. s. a d: sic pōt solui fm illos q̄ dicūt q̄ u 2 i posite in p̄ncipio dictiōis ante vocalē sunt semiuocales. Si autē velim dicere q̄ sint mute tunc cessat obiectio. 2 h̄ credim⁹ veri⁹. De v̄bis q̄ geminat dicitur Ter septē verba dic p̄terito gemināda: Spōdeo tēdo cano pello posco pario do: Mordeo cedo cado pedo curro tōdeo fallo: Sto tāgo pāgo pūgo tūdo quoq; condo: Dis addas disco s; cetera nullav̄ pauca memēto. Et vide q̄ pedo pedis pdu. p̄mā: s; in p̄dictis v̄sib⁹ cor. Et nota q̄ in cōpositiōe nō gemināt p̄dicta p̄teritū nisi q̄dā q̄ notat in his v̄sib⁹: Si cōponant geminātia nō geminant: Lex erit hec cūctis po sto do disq; remotis. Addūt etiā quidā Sic curro cū p̄e gemines pūgo quoq; cū re. Tñ fm Prif. scia. a curro vtroq; modo inueniunt plata: vt decurri vel decucurri. Abscōdo etiam facit abscōdi vel abscōdidi absconsum vel abscōditū. Nota insup q̄ sic dicit Prif. in. j. maio. in p̄teritū p̄fectis v̄boz solent oēs consonantes mō mu

tari mō manere: exceptis q̄ttuor. s. l. p. s. x. De hoc supra i prima parte in ca. de b littera.

De preteritis perfectis in speciali.

**Gloniam de** generalib⁹ p̄teriti p̄fecti t̄pis v̄bozū formis collectim docuim⁹: Nūc sepatim p̄ singulas coniugationes de varijs eiusdē t̄pis specieb⁹: cui⁹ difficillima ē tractatio oīs verbi questionē differere conemur.

De preteritis prime coniugationis 2 supinis.

**Kine** coniugatiōis v̄ba a secūda p̄sona in dicatiui modi q̄ in as definit tam

in actiua q̄ in neutrali significatione abiecta s 2 addita in faciūt p̄teritū p̄fectū: vt amo as aui: no nas nau. Excipiunt h̄ q̄ in ui diuisas faciūt p̄teritū subtracta as vt domo domas domui: crepo pas pui: frico as cui: mico cas cui: seco cas secui: sono nas nui: tono nas nui: neco as cui: plico cas cui v̄l cau: qd maxime in cōpositū dinoscit. Nā cūz p̄pōne magis p̄ ui diuisas: cū noīe cōpositū p̄ aui terminat p̄teritū p̄fectū: vt implico cui: replico cui: applico cui: cōplico cui. duplico v̄o caui: triplico caui: multiplico caui. Inuenit etiā cū p̄pōne in aui faciēs p̄teritū: s; in raro vsu. Licero rhetoricoz. ij. Qui ī itinere tā familiaritē se applicauit. Verbalia tñ se. q̄ ab eo descendūt cūcta retinent a: vt implicatio: supplicatio explicatio. Crepo autē in cōpōne inuenit facere p̄teritū increpui 2 increpauī. Vñ p̄pha Increpasti supbos. Idē. increpuerūt me renes mei. Dimico etiā dimicauī 2 dimicui facit supple cubo quoq; cubui facit: a quo cōposita tā p̄me q̄ tertie coniugatiōis inueniunt. Idē tñ hñt p̄teritū p̄fectū: vt incubo bas bui: 2 adiecta m incubo bis incubui. Nexo quoq; nexas v̄l nexis: vt Probo placet nexus. Virg. tñ in. v. Enei. Nexantē no dis seq; in sua mēbra plicatē. fm p̄mā coniugationē ptulit. necto ctis tñ ei⁹ ē p̄mitiuū. Nā quō a p̄ncipio amplexus qd ex v̄bo nascit amplector fit v̄bū frequē. amplexor aris sic a p̄ncipio nexus qd nascit a v̄bo necto fit frequē. nexo ras. vñ manifestū est q̄ rōnabili⁹ h̄ fm p̄mā coniugationē ptulit Virgi. A necto tñ filr nexui. ptulerūt pleriq;. Quiddam tñ etiā necto xi dicētes 2 nexus: vt flecto xi 2 flexus. Supradictū addūt qdā neco caui v̄l cui: iōq; p̄ncipiū p̄teritū passiuū 2 necat⁹ a necauī 2 nectus a necui facit. s; p̄pe necat⁹ ferro: nect⁹ v̄o alia vi p̄empt⁹ oī. Excipiunt p̄terea h̄ q̄ttuor: sto steti: do dedi: iuuio iuuui: lauo as ui: qd antiq̄ tertie coniugatiōis quoq; p̄ferebāt lauo as uit. i. as p̄go: s; lauo as. i. abluis. 2 do quoq; cōposita 2 monasyllabis p̄pōnib⁹ tertie sunt coniugatiōis: vt addo dis: trado dis: p̄do dis. nā circūdo das facit: qz circū dissyllabū ē: 2 magis aduer. q̄ p̄pō. Et h̄ solū v̄bū p̄me coniugatiōis a penul. in p̄nti 2 in p̄terito imp̄fecto 2 in futuro 2 in infinitiuo: 2 p̄ncipio p̄teriti 2 futuri cor. dam⁹ davis daf: dabā dabo: dare: dat⁹ datur⁹: 2 q̄ ex h̄ solent fieri: vt dabimini. Da enī vbiq; an̄ finē cor. in h̄ v̄bo simplici: vt datur⁹ datū dator. Virg. in. j. Enei. O passi grauiora dabit de⁹ his quoq; finē. Idē in. vj. Lui dat⁹ herebā custos cursusq; regebā. A sto quoq; cōposita seruat quoq; duplicationē in p̄terito vt resto sti: cōsto stiti: p̄sto stiti. Quidi⁹ tñ abst̄it p̄ abst̄it ptulit in. vj. methamor. Alitōne lachrymas: 2 q̄ ps admonet abst̄it. Abs̄isto enī 2 ab̄sto abst̄iti facit. Ueto tñ vt dixi vetui facit. Inuenit etiam vetui. Vñ in actib⁹. xvj. Uetati sunt a spūscō. P̄dicta q̄ faciūt in ui diuisas cōtinēt in h̄ vsu: ita q̄ p̄ q̄libet syllaba accipiat vñ v̄bū. 2 sūt. xvj. Le dodo. le. ne. iu. sto. la. mi. ne. co. fri. pli. ve. cu. so. Composita v̄o ab his de quib⁹ nō fit mētio fere oīa faciunt p̄teritū sicut eoz p̄mitiuā: vt adiuuo adiuui.

**Lupinum vel** p̄ncipiale in um definit oīa p̄me

coniugatiōis v̄ba q̄ in aui p̄teritū termināt: ui in tñ conuertētia faciūt: vt amam amatū. Que v̄o in ui diuisas syllabas definit: si c ante o habuerint in in tñ mutāt: vt frico cui ctū: necui ctū: s; necauī facit necatū. Mico quoq; micui ctū deberet facē: s; dubitatiōis cā: qz mingo quoq;

# Tertia pars de preteritis et supinis secunde coniugationis.

mictū facit in vsu nō inuenit̄ q̄uis ab eo v̄bo cōpositū di-  
mico caui facit z catū: q̄q̄ emico cui faciat emictū. Plis-  
co etiā z plicatū z plicitū sup. facit: qz z plicam̄ z plicui hz  
p̄teritū. Ex eo igit̄ cōposita penul. a vel i h̄nt in sup. dupli-  
caui catū: explicui citū: implicui vel caui qd̄ raro in vsu ē  
implicitū vl̄ catū. Un̄ Lucan⁹ in. iij. Simplicitas magno  
cesar corpore cohortes. Salusti⁹ in. iij. historiā: Simpli-  
cite rates mīsteria phibebāt. Alia v̄o in ui diuisas p̄teris-  
tū definitia ui in itū ouertūt in sup. z penl. cor. vt domui  
domitū: intonui nitū. Hora. tñ in epodo. intonata ptulit  
fm̄ analogiā pro intonita. vetuiueritū facit. Inuenit̄ etiā  
vetatū. Un̄ in actibus aploz ca. xvj. Uetati sunt a sp̄scō.  
Steti v̄o statū sup. z a dedi datum: z a filr̄ cor. z eadē filr̄  
cor. in cōpositione: vt circūdatū z prestatū. vel mutat̄ in i  
breuē: vt redditū z p̄stitū: qz cōposita a sto varie vetustis-  
simi ptulerūt astitū z astatū: p̄sto p̄stitū z p̄statū. u v̄o lon-  
gā ante tū vnū hz iurū: z ab eo cōpositū adiutū. Inuenit̄  
etiā adiuuat⁹ apud antiquos. Au quoqz vnū lautū: z fm̄  
antiquos lauātū. Un̄ i Eccl. Quid p̄dest lauatio ei⁹: Qui.  
in. iij. vastozū: Sacra lauaturas mane petebat aq̄s. fm̄ tñ  
modernos in vsu cōi est laui lotū. potō facit potatū: z per  
synopā potū. Sciēdū aut̄ qz in um̄ definit̄ sup. accepto  
v̄bo infinito qd̄ est ire: facit infinitū futurū: vt oratū ire.  
Frequēter tñ antiq̄ssimi neutrali participio futuri adde-  
bant eē z infinitū futuri siḡbāt vt oraturū eē pro oratū ire  
dicētes: z facturū eē pro factū ire. Item scias qz nullum  
verbū prime coniugatiōis facit sup. in sum. Nota etiā qz sit  
pinū bisyllabū pdu. primā: p̄ter quedā de quib⁹ supra  
dixi in secūda parte vbi egi de regulis valētib⁹ ad cognos-  
cendū prime syllabe accentū.

De preteritis secunde coniugationis z supinis.

## Secunda

coniugatio in eo definit: z ea ter-  
minatio proprie est secunde cō-  
iugatiōis: exceptis paucis prime coniugatiōis z  
q̄rte duob⁹: vt eo is: queo q̄s. z ex his q̄ cōponūt: vt adeo  
redeo: pereō: veneo: nequeo. In eo ī antecedēte vnū inue-  
nit̄: vt cieo cies. Un̄ Virgi. in. j. Enei. Bella cient̄ p̄ma q̄  
vetāt cōsistere terra. Inuenit̄ tñ cio cis in io definit̄ q̄rte  
coniugatiōis. Lucan⁹ in. ij. Nūc vrbes excite feras date gē-  
tibus arma. P̄teritū ei⁹ tā in ui q̄ in ij definit: vt ciui vl̄  
cij. Dic attende qz v̄ba secunde coniugationis definitia in eo  
antecedēte vocali faciūt p̄teritū eo mutata in ui syllabā. z  
sup. mutata in ingū: vt cieo ciui citū penl. cor. in sup. secū-  
de coniugatiōis. in sup. v̄o q̄rte pdu. vñ cito tas frequē. ei⁹  
cū oib⁹ suis cōpositis cor. penul. z pdu. vt excito vel exci-  
to: p̄ter sollicito: recito: suscito: z oscito: q̄ cor. tñ ci. De p̄di-  
cta regula excipit̄ v̄deo. i. ligo: qd̄ ē defectiuū: z nō hz p̄ter-  
ritū z sup. T̄ueo deponēs facit tutus. hz qñ est tertie tuoz  
tueris facit tuit⁹: inde intuit⁹. U loco consonātis ante eo  
habētia: eo in i cōuersa faciūt p̄teritū: z pdu. penul. neces-  
sario: cū p̄teritū minuat̄ a p̄nti: vt moueo moui: caueo ca-  
ui. z supina faciūt mutata ui in tū: vt moui motū: foui fo-  
tū: p̄ter caueo caui qd̄ facit cautū ad differētiā hui⁹ nois  
catus cati ca tū: z faueo faues faui fautū ad differētiā hui⁹  
uis nois fatū. z p̄ter cōnuo qd̄ facit cōnuui vel cōnuxi cō-  
nuxi: hz istud supinū nō est in vsu. cōnuo fm̄ tertiā iuga-  
tionē etiā ptulerūt veteres. Laliuus etiā cōnuere infini-  
tū fm̄ tertiā coniugationē cor. penul. protulit. Lū grauis  
ingēti cōnuere pupula somno. i. popilla. vñ cōnuo tā in  
ui q̄ in xi p̄teritū habuit. Ferueo quoqz etiā feruo inue-  
nit̄: ab vtroqz tñ p̄teritū ferui dicūt a ferueo. Virg. in. j.  
Enei. Feruet opus redolētqz tbimo fragrātia mella. Idē  
in. viij. a feruo: Feruere leucaten auroqz efflueret fluctus.  
h̄nūc tñ vtimur in secūda coniugatiōe. vñ feruesco scis. Df̄  
aut̄ etiā p̄ ferbeo: ex quo ferbui. vnde etiā ferbesco. Nec  
solū ea diuersarū coniugationū v̄ba inueniūt̄: h̄ multa p̄ter  
ea: vt strideo des z strido dis: fulgeo ges z fulgo gis: den-  
seo ses z denso sas: oleo les olo olis. z p̄ter neutra eiusdē  
terminationis q̄ carēt sup. vt paueo ui: ferueo ui: luno ni.  
Inueniunt̄ aut̄ auctores q̄ quib⁹ in p̄terito p̄me iuga. in

ui syl. termināte faciūt ī secūda p̄sona tā singularis q̄z plur-  
ralis: z in tertia plural̄ in unt̄ definitē p̄sona penul. p̄ syn-  
copā syl. sic etiā in secūda iuga. qñ p̄teritū in ui syl. defi-  
nit: vt admouit̄ pro admouerūt: z sumosses p̄ sumouisses  
Itē gnāl̄ in oī iuga. qñ p̄teritū facit in ui: sup. facit in  
tū mutato ui in tum: vt amauit̄ amatū: adiun̄ adiutū: foui  
fotū: fleui fletū: cupiui pitū: accersui fitū: audim̄ ditū. Ex-  
cipiunt̄ laui lautū p̄ quo nūc dicim⁹ lotū. caui cautū: faui  
fautū: q̄ differētie cā pro a lōga au diphthongū habuerūt  
propter latū catū fatū q̄ alias habent significaciones.

De definitibus in deo.

## In deo

exeuntia lōga vocali nāl̄ ante  
cedēte vel ar syl. deo in si ouersa  
faciūt p̄teritū p̄fectū: vt suadeo suasi: rideo risi: ar-  
deo arsi. p̄ter strideo des z strido dis: qz est tertie vel secū-  
de iug. z facit stridi in p̄terito p̄fecto: z caret sup. z pdu.  
i tā in p̄nti q̄z in p̄terito: vt strido vl̄ strideo di. Lucan⁹ in  
vj. Aurib⁹ incertū feralis strideat vmbra. Tedet aut̄ accis-  
pit p̄tesum est. E v̄o vel i breuib⁹ ante deo positis p̄ducūt  
eadē vocales: z eo in i mutata faciūt p̄teritū sedeo scdi: z  
ex eo cōposita infideo infedi: subfideo subsedi: video vidi  
iūideo inuidi. Et notādū qz a sedeo cōposita q̄ntis i p̄nti  
e in i ouertāt: in p̄terito tñ eadē e pdu. seruāt: vt possideo  
sedi. Nam e lōga q̄ est in p̄terito nunqz mutat̄: vt inficio  
feci: eligo gi. Si aut̄ p̄ma syl. i deo terminatoz post mutā  
aliquā vel in semivocalē e vel o cor. habuerint in aliquā  
liq̄dā definites duplicat̄: sic tñ vt prior̄i geminatoz extre-  
ma p̄sonas subtrahat̄: z sic eo in i ouersa fit p̄teritū p̄fectū:  
vt p̄deō pep̄edi: tondeo totondi: mordeo momordi:  
sp̄deō sp̄sp̄odi. A quo etiā i in secūda p̄sona demit̄ syl.  
euphonia cā: z dicūt p̄sp̄odi. In cōpositiōe tñ hec eadēz  
v̄ba nō geminat̄ supradictā syl. vt resp̄deō di dep̄deō di  
demordeo di det̄deō di. vetustissimi tñ etiā det̄odi p̄-  
tulerūt. Ennī⁹ in annalib⁹: Et det̄odit̄ agros letos atqz  
opida cepit. Excipiunt̄ qdā q̄ in cōpositione geminat̄ p̄te-  
ritū. de quibus supra dixi in regulis gnāl̄ib⁹ siue formis  
p̄teritoz. Au ante deo habētia p̄cipiū in p̄terito declinā-  
tur nūc: vt audeo ausus sum: gaudeo gauisus sum. Vetus-  
tissimi tñ ausi pro ausus sum: z gauis pro gauisus sū ptu-  
lerūt. In h̄ v̄bo audeo etiā illud aīaduertēdū est qz ausim̄  
sis fit pro subiūctiuo audeā deas deat inuenim⁹. Virg. in  
iij. Beoz. Ausim̄ vel tenui vitē cōmittere sulco. Qui. in. vj  
metha. Et nihil est qz nō inopinō capt⁹ amore Ausit̄: nec  
cupiūt̄ inclusas pectora flamas. Dia autē supradicta v̄ba  
in deo exeuntia deo in sum ouertētia faciūt sup. vt rideo  
sum: ardeo sum: video sum: mordeo sum: respondeo sum:  
audeo sum. Gaudeo v̄o etiāz i post u assumptis euphonia  
cā: gauisum enī facit. Sedeo p̄terea geminauit̄ s vt sedeo  
sessum: z fortasse differētie cā ne si sesum diceret̄ due esse  
ptes videret̄. Alia v̄o oīa in deo definitia de quib⁹ nō ha-  
buim⁹ in ui diuisas p̄ferunt p̄teritū: vt cādeo dui: strideo  
dui: z eo mutata in ui diuisas faciūt p̄teritū. Et mutatiōe  
eo in i z assumptiōe tū debēt fieri supina: vt cāditiū stridi  
tuz. Rarissime tñ ab oib⁹ neutris scōe iuga. q̄ in ui diui-  
sas faciūt p̄te. inuenit̄ huiuscemodi sup. vl̄ p̄cipiū futuri  
ri t̄pis: vt caleo lui: tepeo pui: palleo lui. siq̄ tñ inueniant̄ i  
breuē ante tuz h̄nt. Hoc tñ attēde qz fm̄ vsu modernoz  
inueniunt̄ ex neutris in ui diuisas definitib⁹ h̄ habē sup.  
q̄ h̄ continent̄ in h̄ vsu: ita qz p̄ qlibet syl. accipiat̄ vnū v̄bū  
Pla. ta. no. pa. la. me. sunt o. li. va. ca. do. Et formāt̄ sup. a  
p̄nti eo mutata in i breuē z assumpta tū: vt placeo ces cui  
cituz: taceo ces cui cituz: noceo ces cui cituz: pateo tes tui  
passum: lateo tes tui tituz. inde latito tas: mereo res rui ri  
tuz. Mereō autē. i. fleo nō hz p̄terituz nec sup. Dē enī ver-  
buz qd̄ caret p̄terito caret etiā sup. z p̄cipio p̄teriti t̄pis  
z futuri in rus: h̄ nō ouertit̄. Illa enī ex eis nō ista ex illis  
nascunt̄. Itē oleo oles olui olitū z oleui oletuz. Lareo ca-  
res carui cassum: libeo bes bui bituz: valeo les lui lituz: do-  
leo les lui lituz. Attineo autē z p̄tineo nes h̄nt sup. sic suū  
p̄mitiuz: vt attentuz z p̄tētuz. Leo nō est in vsu in simpli

citare sicut nec pleo. Itē p̄adeo excipit: q̄ nō facit in t̄i s̄ in di: vt p̄adeo eo in i ouersa p̄adi. Id t̄i i s̄i facit sup̄. quō sup̄iora vt p̄ansum. Qd̄ t̄i q̄uis neutrū sit h̄z p̄ici p̄ium p̄teriti p̄icipij p̄asus sic q̄dā alia neutra: vt ceno ce natus: iuro iurat: careo cassus: qd̄ z nomē est: pateo pas sus: titubo titubat: placeo placit: mereo merit: quiesco quiet: suesco suet. Lepi aut̄ ceptus facit v̄bū defectiuū: nubo nupt. A neutropassiuis q̄nq; sūt: Gaudeo gauisus audeo ausus: soleo solit: z solui fm̄ Salust. fio fact: fido fisus. vetustit: sumi t̄i z ab alijs plurimis neutr̄is inue niunt̄ ptulisse p̄icipia p̄teriti t̄pis q̄ nunc in vsu nō sunt. Sic attende q̄ sicut dicit̄ Hug. p̄ansus z huiusmodi pre terita neutroz accipiūt̄ actiue z passiue. Et etiā fm̄ P̄ris. actiue: vt p̄asus. i. q̄ p̄andit: z tūc descēdit a p̄adeo. Itē accipit̄ passiue p̄ansus. i. comestus: z tūc descēdit a passi uo hui⁹ verbi: qd̄ inuenit̄ in tertia p̄sona. s. p̄adeo p̄ades bas p̄ansus est vel fuit. Quidā aut̄ dicunt q̄ huiusmodi participia in p̄ima z secūda p̄sona signit̄ actionē: vt sum cenatus piscem: tu es cenatus piscē: sicut cenauit̄ z cenasti piscē. In tertia autē p̄sona signit̄ actionē z passionē: vt petrus cenatus est piscē. i. cenauit̄ piscem: z piscis cenat⁹ est a petro: sicut piscis cenat⁹ a petro dicit̄. Uide in it̄ra tus. Itē scias q̄ medeor̄ eris caret̄ preterito: pro quo dicit̄ cimus medicatus sum.

De desinentibus in geo.

**In geo desinētia** l vel r antes cedentibus  
 geo in si ouersa faciūt̄ p̄teritū p̄fectū: vt indul geo indulsi: algeo alsi: turgeo turfi: tergeo terfi z tergo ter si: quod z Probus z Lharisius z Lelsus z Diomedes cō probāt: z ipe oib⁹ validior vsus. Mulgeo etiā facit mulsi q̄uis differētie causa qd̄ etiā mulxi ptulerūt: qz mulceo quoq; mulci facit. Syllaba vō naturaliter lōga ante geo posita mutāt̄ geo in xi z faciunt̄ p̄teritū p̄fectū: vt lugeo luxi: augeo auxi: frigeo frixi. Alia vō oīa in geo desinētia eo in ui diuisas mutant̄ in p̄terito: vt egeo egui rigeo ri gui: vigeo vigui.

De supinis in tum vel in sum.

**Supina quedam** in si terminā tia p̄teritū  
 i in um conuertētia faciunt̄ siue secūde siue tertie sint coniugationis. Nā q̄rte in tū faciunt̄ supina: vt indul si indulsum vel indultū: z mulceo si mulsum vl̄ mulctū: tor queo torfi torsum z tortū. Itaq; torzores z torzores dicit̄ tur. Fulgeo fulsi fulsum: algeo alsi alsum: ardeo arsi arsi: ludo ludi lusū: mulgeo mulsi mulsum z mulctū. Salust. in iiii. histo. Deinde lenita iam ira postero die liberalibus v̄bis pmulcti sunt. Tergo terfi tersum. Excipiunt̄ vzo vsū vstum: gero gesti gestū faciētia supina. In xi vō p̄ferētia p̄teritū p̄fectū cuiuscūq; sint coniugatiōis xi in ctū ouertē tia faciunt̄ sup̄. vt luxi luctū: auxi auctū: frixi frictū: struxi structū: funxi fictū: punxi pictū: struxi strictū: z mixi ctū euphoniae cā n in sup̄. abijciunt̄: q̄uis z vinxi vinctū z tin xi tinctū: z pupugi punctū: z sanxi sanctū seruauerūt in su pino quoq; n. vñ vsus In xi p̄terita p̄ ctū fecere supina. Excipiunt̄ flexi z fluxi: q̄ in sup̄. quoq; seruauerūt x: vt fle xum fluxū: q̄uis vetustissimi z fluct⁹ pro flux⁹: z fluctur⁹ p̄ fluxur⁹ soliti sunt dicē: vñ z fluct⁹ z ipse mot⁹ aq̄rū. Sic etiā attēde q̄ figo facit fixi fixū: oniuo cōnuui vel cōnixi onixū vl̄ onictū: s; onixū nō est in frequēti vsu. Pecto pe ctis pexui vl̄ pexi pexū vl̄ pectū. necto nexui vel nexi nexū qd̄ ēt faceret̄ nectū nisi eēt̄ oīa hui⁹ v̄bi neco cas cui ctū. Plecto ctis xi ctū antiq̄ dicebat̄. nūc aut̄ plector z amplex torz dicim⁹ cōe cū suis cōpositis. Itē frigo gis facit frixi frixū vl̄ frictū. Frigeo ges aut̄ facit frigui: z caret̄ sup̄. fm̄ vsum. Fluxi aut̄ vt tactū ē fluctū vel fluxū facit. In gui vō faciētia p̄teritū q̄ neutralia sunt nō h̄nt in vsu supina: vt egeo gui: rigeo gui. Debēt aut̄ fm̄ analogiā in itū facē sic alia neutralia secunde coniugatiōis q̄ mutant̄ eo in ui diuisas. sicut superius dictū est.

De desinentibus in queo.

**In queo desinēs** vñ inuenit̄ secūde cōiu gationis in si terminās p̄teritū. s. torqueo torfi: z ex eo cōposita distorqueo distorfi extorqueo fi. Deliqueo autē facit deliq̄. Qui. methe. viij. Deliq̄t stagnū q̄ suo de noie fecit. z h̄z pares syl. i p̄nti z in p̄terito sic lagueo gui. liceo etiā licui facit. Supina fm̄ paulo ante expositā regu lā in sum p̄ferunt̄ torsum distorsum cōtorsum extorsum. Inueniunt̄ t̄i etiā in tū: z frequēti⁹. facit ḡ torqueo torfi torsum z tortū cū oib⁹ suis cōpositis: s; frequēti⁹ in tuz: vt tortuz distorū extorū. De desinētib⁹ in leo.

**In leo desinētia** si añ laliā cō sonantem ha buerint diunctā ei in eadē syl. z a pleo vel leo cō posita p̄ ui syllabā faciunt̄ p̄teritū p̄fectū o mutata in ui vt ipleo pleui: suppleo pleui: cui⁹ simplex verbuz nō legi. fleo fles fleui: oleo les leui: adoleo leui: exoleo leui: deleo leui: releo leui: q̄uis oleo leui z olui faciat: z filr̄ redoleo lui z leui qz nō mutāt̄ significatiōes. Varro ēt̄ adoluit̄ p̄ tulit̄ i li. iij. rhetoricoz: Postq̄ adoluerit̄ h̄ iuuēt⁹. Virg. in. xi. adoleuit̄ dixit̄: mox z matura adoluerit̄ etas. Passi sui quoq; p̄icipiū adult⁹ p̄ adolit⁹ platū ē. Obsoleoq; obsoleui facit. nō enī a soleo: qz fm̄ Salustiiū facit̄ p̄teritū p̄fectū solit⁹ sū vl̄ solui. s; ab obs z oleo cōponit̄ sic obsee nus ab obs z cano vel ceno. Exoleo quoq; exoleui facit. vñ exolet⁹ ta tū. Plau. Domi reliq̄ exoletā v̄ginē. i. grādē q̄ exoleuerat. Aboleo vō velut redoleo z aboleui z abolui fac̄ p̄teritū. vñ z aboletū z abolituz z abolitio d̄r. Adoleo at̄ cui⁹ simplex ē leo in vsu nō ē deletū: a delino delitū nas scit⁹: qd̄ z Prob⁹ z Lap̄ cōprobant̄ vsu quoq; adiuuante.

**Supina quoq;** fm̄ supradictā re gulā in ui syllabā p̄teritū terminātia faciunt̄: mutāt̄ enī ui in tuz: vt cōpleui cōpletuz: aboleui aboletū abolui abolituz. Deletū a deleo. vñ z letū ipa res q̄ delet vitā: s; mors q̄st̄ a leo sim plici fm̄ q̄ in vsu nō p̄ferit̄. Sic attēde d̄uz q̄ oleo fac̄ ole ui: z fm̄ h̄ oletuz facit sup̄. z facit etiā olui p̄teritū: z fm̄ h̄ olituz facit sup̄. vtrūq; p̄terituz z sup̄. retinet̄ cū oib⁹ suis cōpositis: vt redoleo redoleui vel redolui redoletuz vl̄ redolitū: abolui vl̄ aboleui aboletuz vl̄ abolituz ctuz vno t̄i syncopaf: vt adultuz p̄ adolituz. vñ adult⁹ p̄icipiū p̄ adolit⁹. Quidā t̄i dicunt q̄ q̄n̄ adoleo signat̄ crescē tunc facit adoleui z adultuz: s; q̄n̄ signat̄ cremare facit adolui adoli tum. S; vt tactum ē P̄ris. p̄bat q̄ in vtraq; significatiōe h̄vtrūq;. s. adolituz z adultuz adoleui adolui: z h̄ teneas. Alia vō oīa v̄ba in leo desinētia eo in ui diuisas transferē tia faciunt̄ p̄terituz: vt doleo dolui: caleo calui: palleo pal lui: excelleo excellui: qd̄ etiā excello inuenit̄.

**Supina quoq;** secunde coniugatiōis v̄ba q̄cumq; cōsonāte ante eo posita: eo in ui diuisas ouertētia faciunt̄ p̄terituz p̄fectum: vt habeo hui: rubeo hui: arceo cui: taceo cui: cas neo hui: tepeo hui: pareo hui: careo hui: ceseo hui: pateo hui liqueo hui: ex quo liq̄sco inchoa. Liceo quoq; licui facit. Excipiunt̄ h̄ iubeo iussi: sorbeo vl̄ ēt̄ sorbo vt Prob⁹ pla cet sorpsi vel sorbui facit. Lucan⁹ in. iij. Absorpsit̄ penit⁹ rupes z tecta feraruz. Licero p̄ murena: Difficultatē exor buit: mulceo mulsi z etiaz mulgeo facit mulsi fm̄ moder nos. Olim t̄i mulxi dicebat̄. Maneo māsi: neo neuui: her eo hest: luceo luxi: polluceo polluxi. Cōposita p̄dictoz ex cipiunt̄ p̄ter emineo z imineo q̄ faciunt̄ in ui diuisas.

De carentia supinorum.

**Supina in ui** qd̄ diuisas facientia p̄terituz neutralia des ficiūt̄ in frequēti vsu: vt canui stupui tepui horui parui egui. Deficit̄ etiā metui timui. Nā a carui videt̄ vl̄ carituz vel cassum posse dici: qz futuri t̄pis p̄icipiū caritu rus: z p̄teriti cassus inuenit̄. Quedā t̄i h̄nt supina ex p̄dis ctis neutr̄is in ui diuisas desinētib⁹ vt dixi supra vbi de

# Tertia pars de preteritis et supinis secunde coniugationis.

terminatū est de desinētib<sup>9</sup> in deo. Actiua enī plerūq; in  
 ui diuisas vocales in i cor. ouertētia assumunt tum: vt ha  
 beo habui habitū: inbibeo bui bitū: prebeo bui bitū: mo  
 neo nui nitū. Pauca autē ui diuisas in tū ouertunt: nisi cō  
 sonatiū nā phibeat: vt teneo nes nui tentū: doceo ces cui  
 ctum. Lenseo vō censui censum: qz in simplici dictione n  
 antecedēte st siue r seq nō pnt. In cōpositis autē pnt: vt cō  
 sto stas: insto stas. Iussi vō z māsi z mulsi z hesi fm pntū  
 ciatā regulā in si pferētūz pteritūz i in tum cōuertētia fa  
 ciunt sup. vt iussi iussum: mulceo mulsi mulsū: māsi mā  
 sum: hesi hesum: a sorbui sorbitū. a sorpsi vō sorptū debet  
 fieri sup. vt ab habui habitū: z a scripsi scriptū: quoz neu  
 trū adhuc in vsu nō inueni. i. nec sorbitū nec sorptū: ita di  
 cit Prif. Tñ in theologia vsualit cōpositū inuenit. s. ab  
 sorptū. Un ppha: Absorpti sunt iūcti petre iudices eoz. a  
 luceo quoq; luctū: z a polluxi polluctū exigit rō in xi ter  
 minātis pteriti: sed auctoritas deficit. Neui quoq; in ui  
 syllabā terminantiū seruat regulam in supino cōuertens  
 ui in tum: vt neui netum. Dic attēde qz torreo facit torui  
 tostum: z etiā torritum inuenit. Misceo miscui mixtūz.  
 Misereo autē deponēs facit miser<sup>9</sup> sum: z miseret imp  
 sonale miserū est: z reoz ratus sum.

## De preteritis z supinis tertie coniugationis.

**In principio** tertie coniugationis  
 pmo pōt qri de his

trib<sup>9</sup> vbis aio inquit meio: cui<sup>9</sup> coniugationis sint?  
 Ad h<sup>9</sup> dico qz aio est qrtē coniugationis: qz impatiuus termi  
 nat in i. Un Neui<sup>9</sup>: An nata est spōsa pregnās vel ai vel  
 nega. Itē pdu. secundā psonā pntis indicatū modi ais.  
 Desinit vō in i pdu. impatiū<sup>9</sup>: h<sup>9</sup> Persi<sup>9</sup> videbat eā coris  
 pere vt dicit mgr Bene. Et est semp in h<sup>9</sup> vbo i duplex cō  
 sonās sequēte vocali: vt aio aiunt: h<sup>9</sup> sequēte cōsonāte voi  
 calis est: vt ait. Est autē aio defectiuū: qz nō inuenit totū  
 in vsu. Un dicit Prif. in. x. li. vbi agit de pteritis qrtē con  
 iugationis. Aio cui<sup>9</sup> declinatio in vsu frequēti nō est qrtē cō  
 iugationis eē ostēdit ab impatiuo in i termināte. Et notā  
 dum est in h<sup>9</sup> vbo qz pares hnt syl. tres psonē. s. aio ais ait:  
 qd in alijs hmōi coniugationis vbo nō inuenies: qz oia in io  
 desinētia tertie vel qrtē coniuga. vna syl. minores hnt pma  
 psonā secundā z tertiā: vt facio facis z audio audis. Sed  
 in h<sup>9</sup> vbo pme psonē penul. postioē pducit aio. Secunde  
 vō z tertie penul. cor. z sic qd amittit pma psona aio in syl  
 labis recuperat in pib<sup>9</sup>. z sola pma psona i h<sup>9</sup> loco cōsonā  
 tis. vñ tertia psona pluralis aiunt: qz solet a pma fieri filr i  
 cōsonantē habēs pdu. penul. Inuenimus tñ tertiā psonā  
 pteriti ait: qñ a pma psona ai aisti ait: q in vsu nō sunt. vñ  
 neq; pteriti pfecti neq; plusq; pfecti neq; futuri subiūcti  
 ui in h<sup>9</sup> vbo declinatio inuenit. Pōt igit etiā ait pns pro  
 pterito accipi. Inquit fm vsū defectiuū est z tertie con  
 iugationis. vñ vsus: Tertia vult inqt: qrtāq; sumit ait. z scri  
 bit inqt z ait p t: qz nulluz vbu desinit in d. Et dicit Prif.  
 in. x. li. qñ in principio: qz in io antecedēte u vnu inuenio  
 inquit: qd plerūq; artūz scriptozes in vsu nō eē putāt: sed  
 inuenit apud auctozes inquit qd qd quiunt quiisti quiat  
 Ex quo apparet fm analogiā futurū ei<sup>9</sup> inquit debē dici  
 Terēt<sup>9</sup> quoq; impatiūū ei<sup>9</sup> inque ptulit in phormione:  
 Tunc autē antiphonē video ab sese amittere inuitū eam  
 inque. Ergo fm analogiā tertie coniuga. inuenit tota decli  
 natio fere vbi hui<sup>9</sup>. Sup. vō ab eo nō inueni: neq; qz solet  
 ab eo nasci. Meio autē est tertie coniuga. z defectiuūz. Un  
 dicit Prif. E antecedēte io vnu inuenio tertie coniuga. meio:  
 in quo filr illoco cōsonātis est: vt meio. Et vt dicit Hug. h<sup>9</sup>  
 vbu in pterito pfecto z plusq; pfecto oīno deficit: z etiā p  
 cōsequēs in his q ab istis veniunt. z deriuat a mingo gis.  
 Et scias qz meio h<sup>9</sup> i cōsonātē p totū: vñ oportet qz in secun  
 da psona z in qbusdā alijs sit i cōsonās an vocalē. z ē defe  
 ctiuū: vt dicit mgr z bene. In cio antecedente a breui mu  
 tant eā in e pdu. z abiecta o pduc. p i faciūt pteritū pfectū  
 vt facio feci: iacio ieci. Ex his cōposita cū pōne qzuis in  
 pnti mutāt a in i: tñ pteriti regulā seruat q est in simplici

bus: vt efficio effeci: pficio pfecti. Itē dixi cū pōne cōpo  
 sita mutare a in i: qz si cū alta pte cōponant seruat a: vt ca  
 lefacio calefecit: stupefacio feci: tremefacio feci: tepefacio  
 feci. Abicio quoq; abieci facit: conicio ieci: iniicio inie  
 ci: proiecio pieci. Inuenit tñ simplex icio cis tā penul. lō  
 ga qz breui facit sup. in ctum: vt ictum: h<sup>9</sup> nō est in vsu nisi  
 pteritiū pteriti tps ictus. Alia vō i ante cio habētia eādē  
 in e ouertūt z cio i xi: vt aspicio asperi: aspicio cōsperi ex  
 cō z specio cis: qd nō est in vsu. Illicio illexi: pellicio lexi.  
 Inuenit etiā allicio allexi. Inuenit etiā fm antiquos al  
 licui. Excipit tñ elicio elicui: puto ideo ne si elixi diceret  
 mus necessario participiū electus fieret: z eēt dubitatio  
 significationis. Itē specio sperxi z licio lexi: que non sunt  
 in vsu nisi in compositione.

**Epina** ex illis quidē q habēt a ante cio  
 fiunt a pnti io conuersa in ctum

vt facio factum: iacio iactūz. In oī enī vbo siue in  
 penul. siue in antepenul. sit a: a seruat in sup. qzuis mutet  
 in pterito pfecto: vt facio feci factū: capio cepi captū: cado  
 cecidi casum. Et ex his cōposita q in pnti mutant a in i: vt  
 facio inficio: capio uncipio: in sup. in e cōuertunt: vt factū  
 infectum: captum inceptūz. Alia vō q cōponunt a vbis in  
 go desinētib<sup>9</sup> qzuis mutāt a in i in pnti: tñ in sup. imuta  
 bilē seruat eā: vt ago exigo exactūz: frāgo infringo infra  
 ctum: tāgo attingo atactūz: pango impingo impactū. q vō  
 in xi termināt pteritū xi in ctum cōuertunt z faciunt sup.  
 vt supra dictūz est: vt aspicio asperi aspectum: illicio illexi  
 illectum. Elicio vō elicui elicium facit.

## De desinentibus in dio.

**In dio** desinēs vnu inuenio fodio fodi:  
 z ex eo cōposita pfodio di: effo  
 dio di qd penl. pteriti pdu. necessario fm pdictā  
 regulā quā ostēdim<sup>9</sup> qz si minuant pntis syllabe in pteri  
 to pdu. penul. nisi p syncopā vel apocopā pferat: vt cieo  
 cij: repio repperi p repperiui. z faciūt pdicta i dio desinē  
 tia pteritū subtracta o a pma psona pntis: vt fodio fodi.

**Epinū facit** in sum geminata s: vt  
 fodio fossūz. Oīa enī  
 vba q i ti faciūt pteritū pfectū: in sū faciūt sup. vt  
 pādi pāsum: tetēdi tetensū: sedi sessūz. Excepto dedi: qz  
 pme est coniuga. q pma cōiugatio nunq; in sum facit sup. z  
 ex eo cōpositis q in tertiā trāseunt coniugationē: z a penul.  
 simplicis supini in i ouertunt: vt do dedi datū: pdo pdidi  
 pditū: vēdo di vēditū: credo di creditū: cōdo di ditū. Odi  
 autē vbu defectiuū olim faciebat osum: a quo descendit h<sup>9</sup>  
 oloz olozis z exosus z perosus. Odi vō est qrtē coniuga. z  
 facit odiui pteritūz. Propheta: Lum his q oderunt pacē  
 erā pacificus. Itē idem: Odiui ecclesiā malignantium.

## De desinentibus in dior.

**In dior** quoq; deponētia in sum faciūt  
 supinū: vt ingredior ingressum  
 ordeoz orsum: inde orsus: qzuis sit quarte coniu  
 gationis.

## De desinentibus in gio.

**In gio** filr produ. penul. z ablata o extre  
 ma faciūt pteritū pfectū: vt fugio  
 fugi: refugio refugi: supinū o in tum cōuertit: vt  
 fugio fugitum: cōfugio confugitum penul. cor.

## De desinentibus in pio.

**In pio** ca antecedēte mutata a in e pdu.  
 z abiecta o pductaq; i faciūt pte  
 ritū pfectū: vt capio cepi. Ab eo cōposita in pnti  
 quidē mutāt a cor. simplicis in i breuē: pteritūz vō inte  
 grum manet: vt incipio incepti: suscipio suscepti. Supinūz  
 tā ei<sup>9</sup> qz oīuz in pi vel pñ vel mi terminatiū pteritū pfectū  
 pferē p ptum: vt cepi captūz: incepti inceptūz: cōcepi cōcep  
 ptum. Olim enī cipio fuit in vsu a quo nihilominus cepi  
 ceptus defectiuum. Item rupi ruptum: scalpsi scalptum:  
 compsi comptū: prompsi promptū: dempsi demptū: emi  
 emptum: ademi ademptū. Rapui quoq; raptūz facit: filr  
 z ex eo cōposita corripui correptū: arripui arreptū. Lu vō

ante pio habentia o in ui syllabā ouertūt ⁊ pdu. penul. in pterito: vt cupio cupiui vl cupij. ⁊ ex eo cōposita cōcupio cōcupiui vel cōcupij. Vterustissimi autē ⁊ etiā fm q̄rtā cōiugationē solebant pferre h̄ v̄bū. Lucreti? Effringere vt arta nature Priam? terrarū claustra cupiret. In ui diuisas faciēs pteritū vnū inuenio supradicte terminatiōis rapio pui: ⁊ ex eo cōposita eripio pui: surripio pui. Nam surpui p syncopā ri ptulerunt q̄dā poetarū. Vñ Hora. in iij. carminū. Que me surpuerat. Sapiō tā sapiui vel sapij q̄ sapiui ptulisse auctores inueniunt. Supi. autē a cupiui ⁊ sapiui fm supradictā analogiā mutata ui in tū: vt cupitū ⁊ sapitū facit penul. pdu. ad modū q̄rte. Facit etiā sapitū penul. cor. inq̄ntū descēdit ab hoc pterito sapiui.

De desinentibus in rio.

**N**rio vnū inuenit. s. pario peperit. Vetus-  
tissimi tñ fm q̄rtā iuga. h̄ ptulisse inueniunt. Enni? Qua parere solet genus pēnis cōdecoratū. S3 Tereti? in phormione. Neq; parere iam diu h̄ p etatem potest. Esai. lxxj. Qui alios parere facio: supinū partū debet eē. vnde ⁊ part? ⁊ parturio meditatiū. S3 vide q̄ antiq̄ dicebāt paritū. vnde pariturus ra rū. Stati? in. xij. thebaidos: Atq; hosti veniat paritura marito. Lū suis cōpositis autē redit ad q̄rtā iugationē: ⁊ facit pteritū in ui diuisas: vt aperio aperui apertū: ⁊ scribis p vnū p. subtrahit enī sic b̄ ⁊ e operio: pter reperio reperi: cōperio cōperi: ⁊ cū oib? cōpositis h̄z ante tū in supino: vt aperio apertū: comperui compertū.

De desinentibus in rior.

**N**rior desinētia deponētia vt orior et ⁊ morior tā fm tertiā q̄ fm q̄rtā iugationē declinauerunt auctores: orior oreris vel oriris: morior reris vel riris. Vñ Lucan? in. iij. Non gratis moris iugulo q̄ puocat hostē. Lucius in. iij. Lōturbare animā potis est quicūq; moris. Eoz supina ortū ⁊ moritū sunt q̄uis orturus ⁊ orturus inueniant participia futuri t̄pis: s3 pteriti ortus nō oritus dicit. Hora. epi. li. ij. Nil orturū alias nil ortū tale fatētes. A morior quoq; notādū q̄ cū moriturus fm analogiā facit futurū participiū. mortuus tñ facit pteritū geminata u quod in nullo alio participio inuenies pro mortus vel moritus: q̄ proportio magis exigebat. Dic attēde q̄ orior oriris nūc est q̄rte iugatiōis: s3 adhuc tenet de tertia iugatiōe. oris penul. cor. Ecclē. j. Oriē sol ⁊ occidit. ⁊ participiū pteriti t̄pis ortus sum: ⁊ in sup. ortū: q̄ inuenit etiā ortū: inde oritur? Morior autē olim fuit q̄rte ⁊ etiā tertie coniugatiōis: sed nūc tñ tertie apud modernos: facit tñ irregulariter mortuus: sed supinū mortū: inde moriturus. Potior autē facit potitus: q̄ olim fuit tertie coniugationis.

De desinentibus in tio.

**N**tio desinens p si facit pteritū geminata s̄q̄tio q̄si: q̄ teste Lbarisio in vsu nō est. Percutio cussi: incutio cussi supinū fm regulā in si terminatiū pteritū pfectū in sum exit si mutata in sum quassum. vnde frequētatū q̄ssio sas: silr pcessum incussum. Nā vsi vsū ⁊ torfi tortū vel torsum: ⁊ etiā gessi gestū excipiunt: ⁊ q̄ q̄rte iugationis in si termināt pteritū pfectū: vt fartio farsū fartū: haurio hauri hauritū: fartio farsū fartū. P̄ v̄o ante si posita sic supra dictus est per ptū facit sup. vt dema p̄si ptū: promo prompsi promptū: nubo nupsi nuptum.

De desinentibus in tior.

**N**tior deponēs tā tertie q̄ q̄rte cōiugationis vnū inuenit. s. potior ris. Virgi. in. iij. Enei. Fas oē abrupit polidorū obrūcat ⁊ auro. Uī potif. Scdm tertiā iugationē cor. penul. Lucili? v̄o in. v. Deficit alma ceres: nec plebes pane potif. fm q̄rtā iugationē pductā ptulit penul. Infinitū tñ fm q̄rtā semp inuenit supinū in itū desinit penul. pdu. potitū. nunc autē est tñ q̄rte coniugationis.

De desinentibus in uo diuisas.

**N**uo diuisas quacūq; antecede-  
consonate desinētia mutāt o in i: vt acuo acui: imbuo bui: spuo spui: metuo tui: arguo gui. Excipiunt struo struxi: fluo fluxi: pluo plui: sed p syncopā fm vsū pferit plui. Vngo autē coquo ⁊ linquo nō vident in ui diuisas terminare in quibus u vim l̄re amittit. vñ in guo q̄dē syl. terminātia huius scemodi seruat regulā in go terminator: sic ⁊ q̄ in quo finit rōnē sequunt in cō desinentiū. Dicim? igit vnguo vixi: lingo lixi: pingo pinxi: ⁊ linquo liqui ⁊ vinco vici. Jūgo quoq; iuxi: vñ ⁊ iux sic a duxi dux. extinguo etiaz extunxi: cui? simplex stingo raro est in vsu.

**U**pinam in uo diuisas terminatiū i pteriti in tū ouertunt ⁊ pducūt u penul. vt actū acutū: imbui imbutū: annui annutū: argui argutū: vnde ⁊ participiū argut? et futurū argutur? ⁊ deriuatiū ex h̄ v̄bo argutor tar. Inuenit tñ in vsu etiā arguitur? pro argutur?. Excipit ruitū vl ruitū q̄ u corripuit: vel q̄ i suauit. Nā fm futuri participiū. i. ruiturus debet ruitū esse. Scdm pteriti v̄o participiū debet rutum dici penul. cor. a spuo ⁊ metuo ⁊ pluo fm analogiaz sputū ⁊ metutū vel metuitū ⁊ plutū a pluui velut adiutum ab adiui deberet facere: sed in vsu ea nō inueni. Alia v̄o supradicte terminationis verba extremaz syllabā pteriti in ctū conuertunt: vt struo struxi structū: vnguo vixi vinctū: linquo liqui lictū: excipit fluxū quod seruat in supino: ita dicit Pris. Dic attēde q̄ fm modernos desinentia in ui diuisas faciunt supinū i pteriti mutata in tū: vt acui acutū pter ruo rui ruitū. Sed in cōpositiōe amittit i in supino: vt obrutū erutū dirutū penl. cor. Struo autē facit struxi structū: fluo fluxi fluxū. vl fm antiquos fluitū. vñ fluito tas ⁊ fluct? ctus ctui ipse mot? aquarū. Pluo plui plutū: cōpluo cōplui cōplutū. vñ pars terre cōpluta est. Fruor autē facit fruct? siue fruit?. Metuo caret supino fm vsū. Spuo autē spui facit sputū: et nuo nui nutū vt vult Dug.

De desinentibus in quor.

**N**quor deponētia mutant eam in cu  
assumentia tum faciunt supinū: vt loquor locutū: sequor secutū.

De desinentibus in uo.

**N**uo u loco consonantis posita in l quidē desinēte penul. o extremā in i conuertunt ⁊ faciunt pteritū: vt soluo solui: caluo calui. Vnde Salusti? in. ij. histo. infinitū passiuū ptulit calui pro decepisti. vocali v̄o naturaliter longa uo antecedente: uo in xi cōuertit in pterito perfecto: vt viuo vixi. Supinū i in tū ouertētia faciunt: u necessario in vocalem redeūte: vt solui solutū: volui volutū: sic deberet etiā calui calutū facere: q̄ tñ in vsu nō inueni: ⁊ puto calūniā ex h̄ eē deriuatū. vixi autē in xi terminatiū regulā seruat in supino: mutat enī xi in ctū: vt vixi victū.

De desinentibus in bo.

**N**bo desinentia verba vocali longa antecedente bo in p̄si conuertentia faciunt pteritū: vt scribo scripsi: nubo nupsi. Nunq; enim b ante s in principio syllabe potest inueniri: sed p: vt pseudulus ipse. Alia v̄o o in i mutāt in pterito: vt bibo bibi. Quidius in. vij. methamorpho. Ubera que ebiberāt auidi lactantia nati Lambo quoq; lambi facit. Lucili? in. xxij. Jocundasq; puer qui lamberat ore placētas. Inuenitur autē in libro Judi. ca. vj. lambuerint. Quod auctoritati ascribimus: vl poti? credo q̄ l̄ra scriptoz vitio sit corrupta: ⁊ vera l̄ra sit lambuerint. Silr scabo facit scabi. Lucilius in. ix. Scaberat vt porcus contritus arboze costis. Excipit cumbo cū suis cōpositis: qz simplex nō est in vsu siue prime siue tertie iugationis: vt incubo incubis: quod etiā incubo bas proferē qz incubui facit pteritū. Accumbo accūbis: vel

De desinentibus in bo.

**N**bo desinentia verba vocali longa antecedente bo in p̄si conuertentia faciunt pteritū: vt scribo scripsi: nubo nupsi. Nunq; enim b ante s in principio syllabe potest inueniri: sed p: vt pseudulus ipse. Alia v̄o o in i mutāt in pterito: vt bibo bibi. Quidius in. vij. methamorpho. Ubera que ebiberāt auidi lactantia nati Lambo quoq; lambi facit. Lucili? in. xxij. Jocundasq; puer qui lamberat ore placētas. Inuenitur autē in libro Judi. ca. vj. lambuerint. Quod auctoritati ascribimus: vl poti? credo q̄ l̄ra scriptoz vitio sit corrupta: ⁊ vera l̄ra sit lambuerint. Silr scabo facit scabi. Lucilius in. ix. Scaberat vt porcus contritus arboze costis. Excipit cumbo cū suis cōpositis: qz simplex nō est in vsu siue prime siue tertie iugationis: vt incubo incubis: quod etiā incubo bas proferē qz incubui facit pteritū. Accumbo accūbis: vel

accubo accubas accubui. Et nunc quidē simplex eorum. i. cu-  
bo cubas prime est coniugationis. Vetusissimi tamen et hanc omnia  
quae in uis diuisas faciunt preteritum perfectum in prima coniugatione  
et etiam secundam tertiam solebant declinare.

**Epina** uero in praesenti quidē terminantium pre-  
teritum perfectum praesenti in praesenti conuertunt  
ut scripsi scriptum: nupsi nuptum. In bis uero assumunt  
tum: ut bibi bibitum: lambi lambitum. Et notandum quod quae omnia  
in si terminantia preteritum: sicut supra ostendimus in sum  
terminant supinum: exceptis quarte coniugationis uerbis h  
quoque que per vel in ante s habuerint: si in tum conuertunt: ut  
nupsi nuptum: scalpsi scalptum: dempsi demptum: sumpsi sumptum  
In quibus etiam per euphoniam caetera interponitur quod etiam in pre-  
terito quibusdam placuit ascribere. Sic attende quod cumbo  
bis cum suis compositis: quod simplex non est in usu facit in  
tum diuisas et in supino habet i breue ante tum: ut discumbi  
bo discubui discubitum: et remota u et addita tum Inueni-  
tur etiam increbuit defectiuum quod non habet praesens: quod non  
reperitur increbo increbis: uel increbeo bes. Sed quidam di-  
cunt quod sumis per preterito increpui.

De desinentibus in bor.

**Nbor** deponetia mutant bor in praesenti et fa-  
ciunt supinum: ut labor lapsus. Nul-  
la autem alia caetera est mutandi b in praesenti s uel t: in prin-  
cipio syllabe positus nisi euphoniam caetera: quare mutat b in p  
ut scribo scripsi scriptum: nubo nupsi nuptum.

De desinentibus in co.

**Nco** naecedente abiecta n et o in i uersa  
faciunt preteritum penult. quoque pdu. ut  
vinco uici: conuico uici. Et quod q est idē elemen-  
tum quod c: idē linquo facit liqui: sicut vinco uici: abiecta n: ut  
supra dictum est in uo diuisas. u enim non impedit n: quod perdit  
uim littere.

De desinentibus in sco.

**Nsco** desinentia mutant sco in ui sylla.  
nisi sint inchoatiua. Illa enim caret  
preterito perfecto: ut quiesco quiesci: pasco pasci: cres-  
co creui. Lerno etiam facit creui abscisco abscisci: consuesco  
consueui uel consuetus sum. Charisius tamen etiam consueo ponit.  
Excipit conquinisco conquaxi quod in xi desinit. Est autem con-  
quinisco caput inclino. Excipiunt praeterea eiusdem ter-  
minatiois copesco copescui: dispesco dispescui: quod ponit  
Apuleius in dialo. Quum etiam habitacula summa ab infimis  
tanta intercapedine fastigij dispescant per distent. Excipit  
praeterea disco didici posco poposci: et ex eis composita que  
similiter faciunt preteritum: ut dedisco dedidici: deposco depo-  
posci. Et notandum quod ab inchoatiuo scisco: composita primi-  
tiui quod est scio habuerunt preteritum. Secundum uero rectam proportio-  
nem debent eorum quoque perfecta ascio et descio esse. Sic atten-  
de quod glisco non est inchoatiuum et deberet facere gliui  
glitum: sed non inuenitur preteritum nec supinum in frequenti  
usu. Omnia tamen que preteritum perfectum in ui sylla. terminant  
adiectiua: frequenter inuenimus per secundas et tertias per-  
sonas syncopam penult. pati syllabe: cum ab u loco consonantis  
incipit: ut amaui amauius uel amasti: amauius ama-  
uisti uel amasti amauerunt uel amarunt. neo neui ne-  
uisti uel nesti neuit neuius neuisti uel nestis neuerunt  
uel nerunt. Ideo autem addimus in ui adiectiua: quod si in  
positione sit u consonans: syncopam pati non potest: ut lauo  
laui lauius non possumus dicere lasti nec pro lauius las-  
tis: nec pro lauerunt larunt. Similiter faueo faui fauisti  
nemo dicit fasti: nec pro fouisti fosti: nec pro soluisti sol-  
sti. Sed inuenio Horatium auctoritate fecisse concisionem in  
quibusdam quibus positio uerbi habeat u consonantem: ut mo-  
ueo moui mouisti: ex quo summoses posuit Horatius pro  
sumouisses in primo sermonum: Huc hominem si uelles tra-  
dere disperiam ni sumos oes. Item comouit per comouit: rit.  
idem Horatius ponit in secundo sermonum: At ille qui nec  
me comouit melius non tangere clamo.

De desinentibus in co.

**Nco** uero desinentia uocali naturaliter lon-  
ga antecedente in xi syllabam faci-  
unt preteritum: ut dico dixi: duco duxi. R anteces-  
dente co unum inueni: parco quod et peperci et parsi facit pre-  
teritum. Ico praeterea penult. breui profertur in presenti: tes-  
te capro: sed producit eam in preterito perfecto: et mutat  
o finale in i: ico ici. unde ictus. Lucanus tamen etiam in  
presenti produ. i penult. Ex iii corpus procellit et icit. Hoc  
tamen uerbum non est in usu: ut dixi supra in cio: quia dici-  
tur icio uel ico. Sic attende quod coquo coquis: quibus habe-  
at penult. breue et scribas per q non per c. tamen uideat desinere in  
co: quod tum ad sonum: quod u amittit uim littere: facit preteritum  
co mutato in xi: coquo coxi.

**Epina** in ci quidē terminantium preteris-  
tum in ctu auertitur: ut uici uictum: con-  
uici conuictum. eandem seruant regulam etiam liqui licitum: et  
ex eo composita sicut quod non est in usu in simplicitate ad diffe-  
rentiam huius uerbi linguo linguis: quod facit licitum: sed cum co-  
positis bene est in usu: ut reliquum relictum: dereliquum ctm. Nec mirum.  
quod post q u posita uim littere amittat in ci desinentium regulam  
sequi. Qui uero in ui syllabam praefertur preteritum perfectum mutant eam  
in tum ita quod nihil aliud addit uel mutat et faciunt supinum: ut  
requieui requetum. uenit participium futuri temporis sit requetur. Sue-  
sco in uerbum quod etiam huius suppletionem sicut sum. Cresco creui  
tum ascisco ascisci tum: descisco descisci tum: nosco noui tum. Sicut  
ex eo compositum: ut ignosco ignoui tum. unde et participium  
futuri temporis ignoturus est. Quidam tamen contra regulam a presenti  
hoc deriuatum praetulerunt ignosco ignoturus. Notandum tamen  
quod cognosco in notum: et agnosco noui notum in frequentiori  
usu faciunt supinum per o penult pdu. quae uetustissimi ser-  
uabant analogiam sequentes i cor. adhibentia: uenit Iuena-  
lis in primo: Agnitus accipiet iubet a pracone uocari. Sa-  
lustius tamen secundum analogiam in. ij. historiarum. Neque iner-  
mes ex prelio uiros quenque agnoturus: Patuimus secundum uerbum  
quod praetulit: In turba oressi cognita agnota est soror. Pas-  
sco pasci seruauit in supino. s. solum pastum. Compesco  
compescui: depesco depescui: posco poposci et disco didi-  
ci a presenti tempore faciunt supinum mutatione o in i correpta  
etiam additione tum: ut posco poposcitum: compesco com-  
pescitum: disco discitum: huius in frequenti usu non sunt dicta  
supina.

De desinentibus xi.

**Nxi** finientia preteritum perfectum faciunt su-  
pinum secundum supra dictam regulam: dixi di-  
ctum: duxi ductum. Perperci uero uel parsi parsum fa-  
cit supinum secundum in si terminantium regulam. uenit perur  
participium futuri. Senesco inchoatiuum est: nam posituum eius  
seneco inuenitur in usu com. A seneco igitur non a senesco fit pre-  
teritum seneci. Salustius in primo historiarum. Nisi quum li-  
ra belli desenuisset. Idem etiam Salustius participium prete-  
riti temporis ex eo praetulit quibus sit neutra in. iij. Oes inquit qui  
bus etas senecto corpore animus militaris erat. De supi-  
nis uerbis in scoz desinentium teneas ita. Deponetia in scoz  
desinentia in antepenult. quidē syllaba a uel i uel e corre-  
ptas naturaliter habentia faciunt supinum in ctu et preteris-  
tum siue participium in ctus: ut pacisco pactum pactus: depas-  
cisco depactum proficisco profectum profectus. Expergisco  
uero quod a pergo est experrectum facit quod. s. pergo compo-  
nitur ex pergo et rego quod facit rectum quibus uetustissimi  
etiam expergitus dicebant. Nascisco etiam nactus facit  
absque n: sicut et pangor pactum: fingor fictum: tangor tactum  
Sciendum quod sunt uerba que seruant n in participiis prete-  
riti siue supinis: ut iungor iunctus: pungor punctus: uin-  
cor ctus: fungor ctus: emungor ctus: extinguor extinctus:  
tingor tinctus: plangor planctus: angor anctus: quod autem  
corripiunt antepenultimas pacifor et nascifor et proficifor  
et expergifor ex compositis siue primitiuis eorum potest  
dinosci: Pacifor depescifor proficifor a facio: expergis-  
for a pergo gis. Nascifor uero a nancio est: quod in usu fuit  
uetustissimis. Excipiuntur defescifor defessum faciens

sup. et participium preteriti temporis defessus. Nam ex eo quod est deficio defectus fit participium preteriti. Excipiunt et duo composita quae quibus in anpenul. i. habent correpta: in tuum non in tuum faciunt super. Lominiscor comentum adipiscor adeptum. Nam a reminiscor super. vel participium preteriti vel futuri in usu non inueni: quibus ratio habet quoque remedium: quod comentum exigit dici. Alia vero a predictis in scor definentia c in tuum faciunt supina: ut irascor iratum vlciscor vltum nascor natum obliuiscor oblitum: vescor vesce ris non habet super. nec persequens participium preteriti temporis.

De definentibus in do.

**Do** definentia si penul. nali longam habuerit: do in si uertentia faciunt preteritum perfectum: ut ludo lusi: rodo rosi: ledo lesi: rado rasi: vado vasi: euado enasi: illido illisi: claudio vel cludo clausi vel clusi. inueniunt etiam claudio: sed et claudio per claudio inueniunt: Ledo cessi geminat s in preterito. Excipit cedo cecidi. Lucan<sup>9</sup> in. iij. Donec veterunt castra cecidit. Pedito pepedi. Hora. in. j. sermo. Nam displosa sonat quantum vesica pepedi. ab eo quod est fido preteritum non inueni. Virgi. in. v. Enei. compositum protulit. Subsidiunt vni tumidumque sub axe tonanti. Accipit tamen preteritum mutuo a sedeo sedes et facit sedi: cudo facit cudi. et videtur Virg. sic protulisse in primo Enei. At primum filicis scintilla excubuit achates: Succipitque ignem folijs. Excudit enim tam pnis quam preteritum potest intelligi: sed quia suscepit subiunxit melius preteritum intelligit: Idem etiam Seruius in comentario Enei. comprobatur his verbis: Excudit aut feriendo eiecit: quod cudere est ferire. vni et incus dicitur: quod illic aliquid cudadimus. i. feriamus. Inueniunt etiam cudi apud antiquos. Sciendum autem quod ei frequenter cuso cusas est: ex quo componitur incuso as: et recuso as: et excuso as: accuso as. strido autem facit preteritum stridi. Ad do quoque verbo quod simplex est prime coniugationis: composita cum prepositione tertie coniugationis sunt: et primum tui seruatur preteritum perfectum duplicata dicitur: quibus penl. in illo e habebat: ut do dedi: reddo reddidi: podo pdidi: podo pdidi. Lredo quoque ab eo componitur quasi cretum do: et vedo vendido: et codo compositum a do: et ex eo abscodo: itaque omnia idem preteritum perfectum seruatur credidi vendidi coddidi abscondidi. Plautus in carbonaria sine ipsa ara aurum abscondidi. facit etiam abscondo abscondi. Nam vero ante do habita o in i mutatur in preterito perfecto: et si ante n u vel i habuerint amittunt n: ut fundo fudi: scindo scidi. Vetusissimi tamen est scindi. proferebant: quod solum quoque in usu esse putat Asinonius in arte quam constantinus impator scripsit: sed errat. Nam Lucan<sup>9</sup> l. iij. scidit ponit: Quia mare tellure subito aut obruit undis: Aut scidit et medias feci sibi litorea terras. Statio l. viij. thebaidos: Oraque pectoraque viridescidit horrida veste. Scaevola in more antiquo dixit. In boie satis fortiter paulo vestras scicidistis colus. Nemo in testicularia: Imo quos scicidim<sup>9</sup> conscindam atque abijciam. Et videtur hi rationabiliter protulisse: ne minorum sit temporum preteritum quam pnis: quod rarissime inueniunt. Fundo quoque fidi facit: sed quodam fidi dicendum putauerunt. sed Virg. in. viij. Et media aduersi liquifaculo tpa plumbos: Diffidit ac multa porrectum extendit arena. Letera vero seruatur n: ut pando di: descendo di: scando di: accendo accendi. Excipiunt duplicata principalis syllaba: quae non solum o in i uertunt: sed syllaba assumunt pendo pependi: tendo tetendi: tundo tutudi penul. a plerisque cor. a quibusdam autem etiam propter supradictam rationem. i. ne vincatur in compositis ab eo temporibus syllabarum a praei preteritum. sed sine modernos tutudi cor. penul. in simplicitate et compositione: ut cotudi. Lado quoque cecidi facit: ne si cadi dicamus nomen esse putetur. Locomposita tamen ei non duplicat penul. syllaba: ut extedo extedi: preteritum quodam de quibus supra dixi ubi egi de generalibus formis preteriti perfecti. Excipit etiam dimidio quod diuisi facit preteritum Rudo dis cor. prima: facit tamen rudi o in i mutata. Frendo frendis caret preterito et supino: quodam tamen dicunt frendui.

**Supina** illa quodam quae a do componunt mutatur o in i cor. et assumunt tu: ut reddo redditum: credo creditum: podo pditum: abscodo abscoditum: facit et abscodum. Alia vero omnia do in su uertunt: ut ludo

lusum: rado rasi: cedo cessi: defendo sibi: tundo tussi: cudo cussi: Lado quoque casus facit: ca tamen penul. pdu. In omni enim supino et participio preteriti temporis producit a penul. syl. Excepti datus et status et status et status. Tendo autem facit tesus: quod etiam facit tentum: et utriusque retinet cum suis compositis: ut extensum et extentum retentum et retensum. vni ostendo ab eo compositum facit ostensum et ostentum. Ostentum quoque quoniam monstrum signat nomen est participiale: quoniam factum dictum et visum ab ostendo futura dictum. Excipiunt quodam. i. strido: et inueniunt strido et strideo tam tertie quam secunde coniugationis. Hora. Stridere secreta diuisos aure susurros. cor. penul. protulit. Statio vero eandem productam protulit in. viij. Nil stridere domi. Preteritum ei perfectum dicitur sine analogia in do vel in deo definentium: et penul. vel anpenul. nali longam habentium in si terminari: ut rado rasi rideo rasi: sed puto euphoniae causa non esse in usu strisi sed stridi: et caret supino. Siedo dis etiam caret preterito et supino. preteritum enim non est in usu dubitationis vel alternitatis causa. debuit enim fidi esse sed utimur preterito ubi sedeo. i. sedi. per ei preterito. vni fido fidis sedi dicimus. Preteritum utimur supino ubi sedeo. i. sessus per ei supino: et dicimus fido sedi sessus sine modernos. Pedito pedis pepedi etiam caret supino sine usu et producit primam praei pedito: et penul. preteriti. vni quodam: Veres post mortem pedet amore suo. Illud etiam sciendum quod ante do habita quae amittunt n in preterito amittunt eadem in supino et geminat s si sit penl. breuis in preterito. ut fundo fidi fissi: scindo scidi scissum. si vero producat vni s habet: ut fundo fudi fusu. Locomposita vero terminationes simplicium sequuntur. Ledo etiam cessi et pado pandi passum faciunt quibus etiam a patior et a pateo passum dicimus. vni expando dis di expansum. vni Virg. in. iij. At per archises passis de litore palmis. In theologia in frequenti usu est expansus per n. Vni: Expansis manibus in cruce: sed vitio scriptorum hoc corruptum puto. De hoc verbo edo scias quod sic vult Priscianus vnum anomalum inuenit edo es est. Vetusissimi tamen edo edis edit dicebant cor. syllaba prima: supinum ei tam esum quam estum usus exigit dici. Virg. in. viij. Et postibus hesit adesis. Licero per cluentio: Clericus potius comestum quam epotum inuenias. Ex hoc etiam patet quod comedo quod est compositum a con et edo: et mutat n in m: et transit ad secundam syllabam comestum et comestum inuenit. Sic attende quod a comedo comestum fit comeso sas: et inde comestatio per vnum m et vnicum s. Edo autem anomalum facit esum vel estum sic edo edis in eodem sensu: et tunc facit infinitiu<sup>9</sup> edo es est esse. Nam edere venit ab hoc verbo edo: edo edis. i. comedo: quod sepe inuenit reglare tertie coniugationis. Tamen edo. i. manifesto facit edidi: et tunc componitur a do das. Item ea quae componuntur a cado non habent super. preteritum occido occasum. Item pindo pinxi pistum facit. Item rudo rudis rudi non habet super. Et rudere proprie asinorum: cuius prima corripitur ut dicatur in suo loco: quibus a Persio producat causa metrica necessitatis: Llamat: ut achaiide pecuaria rudere credas.

De definentibus in go.

**Go** antecedente r: si non sint a regendo sive rego composita: go in si uertentia faciunt preteritum perfectum: ut mergo si: spargo si: tergo si: dicitur etiam tergeo terges: vergo versi: quod raro in usu est. alia vero in xi uertunt go praei et faciunt preteritum: ut rego rexi: cingo cingi: tingo tungi: ango anxi: pingo pinxi. A regendo composita quibus in praei syncopa penl. patiantur: tamen in preterito perfecto causa euphoniae eadem seruatur: ut pgo prexi: surgo surrexi: porriigo porrexi: Nam porriigo et corriigo et arrigo e in i conuertentia aptissime seruatur sine proportionem simplicis declinationem. Excipiunt sex: frango ago lego pango tango pingo: de quibus dicimus quod frango cum omnibus suis compositis facit fregi: ut confringo confregi: pfringo pfregi: ago etiam facit egi cum suis compositis: ut exigo exegi: subigo subegi: pdigo pdegi: cogo coegi: ambigo ambegi: tamen antiqui dicebant ambigui: dego facit degi: et sic composita de frango et ago sequuntur simplicium declinationem: et sic seruatur simplicium preteritum: ut colligo collegi: relego relegi: quod differentie causa non mutauit le in li: quibus etiam perago a imutabilem seruauit: et dego per syncopam et euphoniae causa protulit.



Excipiunt a lego tria cōposita mutantia simplicis signifi-  
cationē q̄ nō faciūt in gi: sed in xi. et sic nō retinēt simpliciter  
p̄teritū. s. negligo xi: intelligo intellexi: q̄d antiq̄ interlego  
interlexi. p̄ferēbāt: diligo dilexi. vñ vsus: Si lego nō mu-  
tat nisi di: nec iūxeris inter. Pango aut̄ q̄d antiq̄ dicebāt  
pago p̄pacisco: in trib⁹ significationib⁹ h̄z tria p̄terita.  
Nā pango. i. cano facit panxi: et tūc caret supino. Pango  
i. facio pactum facit pepigi. et pango. i. iūgo facit pegi. vñ  
cōpūgo cōpegi: et impūgo impegi. vñ versus: Panxi dic  
cecini: cōiungo dic bñ pegi: Quā pactū facio: dicitō tūc pe-  
pigi: tango terigi facit: sed ab eo cōposita nō duplicāt pri-  
mā syllabā: vt ctingo cōtigi: attingo attigi. In quib⁹ nos  
tandū q̄ penul. p̄teriti cor. p̄ntis vō p̄ducit. Pungo aut̄  
pupugi vel punxi facit: sed pupugi p̄tinet ad stimulū seu  
punctiōz. Punxi aut̄ ad p̄ctū q̄d fit in aliq̄ rōne. cū suis  
autē cōpositis nō geminat nisi repungo q̄d facit repupugi:  
et expungo expunxi. Dicim⁹ aut̄ q̄d repūgo repupugi  
et repunxi: vt capro vi def. Quā enī q̄s nō pupugit talionez  
i. vicē a nobis redditā oīdim⁹: repupugi dicim⁹. q̄n vō  
de rōne vel kalendario loq̄mur repunxi dicim⁹. Itē sicut  
supra dictū est in uo diuisas in guo syllabā terminantia:  
sicut q̄ h̄nt u añ o in eadē syllaba seruant regulā in go ter-  
minatoz sicut et q̄ in quo finiunt rōnē sequunt̄ in co de-  
finitū. vñ extinguo mutat guo in xi: et facit extinxi: cui⁹  
simplex stinguo in raro vsu est. Silr vnguo: guo in xi mu-  
tat: et facit vnxi: sed h̄z u tñ in p̄ma p̄sona: in alijs nō ad-  
differētiā hui⁹ noīs vnguis. vñ a p̄ma p̄sona q̄dā dicāt  
vnguētū: et alij a sc̄da vnguētū sed cōiter scribit̄ p̄ u. Lin-  
go nō h̄z u: tñ facit tinxi. Linguo liguis videt̄ h̄re u i p̄ma  
p̄sona: sicut h̄ nomē lingua in alijs p̄sonis nō h̄z u. Lan-  
go clangui etiā inuenit̄.

**U** pina in si faciētia p̄teritū p̄ sū p̄ferūt.

Mutat enim e in um: vt mergo  
merfi merfū: spargo sparfi sparfū: tergo vt tergeo  
terfi terfū. Alia vō oīa q̄ termināt in gi vel in xi p̄teritū fa-  
ciūt supinū in ctū: mutant enī in go ctū: vt rego rectū: iūgo  
iunctū: tingo tinctū: lego lectū: pungo punctū: ago actum.  
Dic attende q̄ pango. i. cano panxi caret supino. In alijs  
significationib⁹ facit pactū. Fringo aut̄ fringis frixi facit  
frictū s̄m analogiā: et etiā frixū: figo figis fixi fixum facit  
Frigeo aut̄ frigēs sc̄de coniugatiōis facit frigui. et caret su-  
pino s̄m vsū. Abijciūt tñ in sup. n. euphonie cā: h̄ q̄ i penl.  
a h̄nt vel i: in p̄nti vt frango fractū: pango pactū: tango ta-  
ctū: fringo fictū: pingo punctū: stringo strictū: ringo rictū.  
Excipiunt cingo ctū: tingo ctū: stingo stinxi ctū. Et ex eis  
cōposita succingo succinctus. Extinguo q̄d u añ o h̄z sicut  
suū simplex p̄ totū extinctū. Ango quoq̄ d̄rie cā seruauit  
n in supino anctū: nā ab ago actū fit. Sed istud supinum  
anctū nō ē in frequēti vsu: nec anctus p̄cipiūz. q̄dā tñ ēt  
anctus eius p̄cipiūz. ptulerūt: et oīa in cōpositiōe seruant  
integras simplicis l̄ras in supino: q̄uis i alijs modis mu-  
tent̄: vt rego rectū: p̄go et porrigo p̄rectū et porrectus: ago  
actū: cogo coactū: abigo abactū: tango tactū: ctingo cōta-  
ctū: frango fractū: defringo defractū: pango pactū: impin-  
go impactū. Et possum⁹ h̄ estimare d̄rie cā i plerisq̄ fieri  
ne si p̄ictū et abictū et defrictū et impictū dicerem⁹ alias  
significatiōes monstrare putarem⁹. Lucan⁹ in. v. Impas-  
cite cessere fores. i. impulse. Ex dictis p̄z q̄ ea q̄ in simplici-  
tate h̄nt a in p̄nti vel e: retinēt eandē in supino facta cōpo-  
sitiōe: vt frango fractus: cfringo cōfractus. Itē rego rectū  
porrigo porrectus. Patet etiā q̄ cōposita p̄dicta seruant  
supina suoz simplicium. Ambigo dego satago nō habēt  
supinum in frequēti vsu.

De desinentibus in gor.

**M** gor deponētia mutant eā in ctum et fa-  
ciunt supinuz: vt fungor ctum.

De desinentibus in bo.

**M** bo desinētia mutant bo in xi: et faciūt p̄-  
teritum: vt vebo vxi et traho traxi  
Et s̄m supradictā regulā in xi terminatiuz p̄teris

tū p̄fectuz p̄ ctū p̄ferunt sup. mutant enī xi in ctū: vt vectus  
tractum.

De desinentibus in lo.

**M** lo desinētia p̄ntis p̄ lui exeunt in p̄terito  
o mutata in ui diuisas: vt alo alui: co-  
lo colui: molo molui: cōsulo cōsultui: oculo occur-  
lui. Excipiunt duplicatiā l: q̄ si a muta incipiāt geminat̄ i  
p̄terito p̄ncipalē syllabā. et si nō: seruāt vbiq̄ eandē voca-  
lē positā post mutā: vt pello pepuli: fallo fefelli: tollo tetu-  
li: p̄ quo nunc in vsu frequēti est sustuli. a tulo quoq̄ q̄d  
veterib⁹ in vsu fuit tetuli dicebat̄. In compositiōe tñ ge-  
minat̄ p̄ncipalē syllabā: vt refello refelli: cōpello cōpuli  
suffero etiā facit sustuli: sed in alia significatiōe. Alia quo-  
q̄ eiusdē terminationis o in i ouertunt: vt vello velli: sed  
etiā fultū d̄r: et in frequēti vsu cello ceculi: q̄d mō nō est in  
vsu: a quo deriuat̄ celtus et culpa. cū suis autē cōpositis ē  
in vsu: vt pcello pculi: excello vel excelleo exculi vel excel-  
lui. Dic tñ attēde q̄ excelleo les est neutri: sed excello les  
actiuuz: sicut alo alis trāsit in secundā: et tunc est neutriuz:  
vt coaleo les. i. cresco: et deberet facere excelleo les p̄teritū  
in lui: vt calleo les callui s̄m p̄portione sc̄de coniugationis  
Ab excello excellis d̄z exculi p̄terituz esse sicut pcello pculi.  
Scias etiā q̄ psallo facit psalli: fallo fallis facit falli q̄d  
inuenit̄ q̄rte coniugationis: fallio falliui in eodem sensu.  
De hoc tñ in quarta coniugatione dicam. Inuenit̄ etiam  
salio salui vel salij vel salui.

**U** pina in tum quidē exeunt q̄ nascunt̄  
ab vnā l̄ h̄ntib⁹ vt oculo ocul-

tuz: colo cultum: cōsulo cōsultum. ab alo autē tam  
altus q̄ alitus d̄r. volo quoq̄ anormaluz volui facit p̄ter-  
rituz ex quo nomē participiale nascit̄ vultus: quō ex colo-  
tus: ex oculo tus. Dic attēde q̄ molo lis nō h̄z sup. in fre-  
quenti vsu ad differentiā hui⁹ noīs multuz. Possem⁹ tñ  
dicere molituz: sicut volo volituz: q̄d deberet facere vultū  
sicut p̄z p̄ nomē p̄cipiale vult⁹ q̄d s̄m p̄ris. nascit̄ ab eo  
et tamē est iā in vsu apud theologos. Que vō duplicant  
l p̄ suz faciunt sup. vt falso falsuz: pello pulsuz: vello vultuz:  
excello excelsuz: pcello pculsum: fallo falli falsum: a psallo  
psallis supinuz nō inueni. a tollo etiā deficit sup. sed p̄ eo  
vtimur sublatuz. refello etiā nō h̄z sup. Dic attēde q̄ ea q̄  
nascunt̄ ab vnā l̄ h̄ntib⁹ mutant o in tum: vt colo cultū. Et  
mutat̄ aliq̄n vocalis p̄ntis in u in sup. Que vō nascunt̄ a  
duas l̄ h̄ntib⁹ mutant lo in sum: vt pello pulsuz: et mutant̄ et  
aliq̄n vocalē p̄ntis in u in supino: vt patuit.

De desinentibus in mo.

**M** mo desinētia si vocalis longa anteces-  
dat mo o in p̄si ouersa p̄ferunt p̄-  
teritum: vt sumo sumpsi: promo prompsi: demo  
dempsi. como p̄si. Dec autē in tum ouertētia faciunt sup  
vt sumo p̄si ptuz: p̄mo p̄mpsi p̄mptuz: demo dempsi ptū  
como compsi ptum. alia vō desinētia in mo antecedente  
vocali nāliter breui p̄ ui diuisas exeunt in p̄terito: vt vom-  
mo vomui: gemo gemui: fremo fremui: tremo tremui: et  
mutat̄ o in ui diuisas. Excipiunt emo emi: et p̄mo pressi:  
et in ui quidē diuisas terminantiuz supina fiunt in tuuz  
cōuersis cor. penul. quō in oib⁹ q̄ ex huiusmodi p̄teriti  
nascētia i h̄nt añ tuuz: vt vomui mituz: gemui gemituz: fre-  
mui mituz: tremui mituz. Emi vō emptuz facit q̄d iō assū  
psit p̄: q̄ nō pōt in añ tum sine p̄: inueniri euphonie cā: vt  
sumpt⁹ compt⁹ p̄mpt⁹. Pressi s̄m in si terminantiuz re-  
gulā in um ouertens facit sup. vt pressi pressum.

De desinentibus in no.

**M** no o vel g antecedentib⁹ p̄ ui diuisas fa-  
ciunt p̄terituz: vt pono posui: et ab  
eo cōposita: vt suppono sui: cōpono sui. Antiq̄ tñ  
et ponui ptulisse inueniunt̄: gigno genui facit p̄terituz: p̄  
quo geno vetustissimi inueniunt̄ protulisse: cuius infini-  
tiuz passiuuz. Lucreti⁹ in. iij. ptulit geni. a canēdo quo-  
q̄ cōposita siliter p̄terituz p̄fectuz in ui diuisas faciunt  
succino cinui occinui: Quidā tñ et occano occanui ptule-  
runt Lano autē in simplicitate geminat̄ p̄: eritum et facit

cecini quum deberet facere canui qd non facit ad differen-  
tia huius verbi caneo canes nui. Ad antecedente no: no in  
psi ouersa faciunt preteritum pfectuz: vt tēno tēpsi. Alia vo  
oia in no desinētia p ui cōiunctas pferūt preteritū pfectū:  
vt sino sinui: sterno strauī: cerno creui. i. video. Cresco et  
facit creui. sperno quoq; facit spreui: lino lūi: vel magis  
differentie cā ad nomē lini leui: qd a leo quoq; simplici  
nascit: qd in vsti nō est. Ex quo deleo deleui. vñ z letū dī  
qd delet vitā. i. mors. vetustissimi tñ lini in preterito pti  
lisse inueniunt. Dic attende qd fm cōem vsū modernorū  
lino facit leui litū. Et scias qd lini est vocatiuus huius p  
prij nominis linius lini.

**Supina** in ui qdē diuisas terminatiū p  
teritū subtracta u: z addita tū p  
ferunt cor. penl. vt posui sitū: genui tū: a cano tū  
cōposita primitiui seruiant in supino terminationē in tū.  
Lantū enī z succentū dicimus: q̄uis in ipso vbo a in i cō  
uertit ex eo cōposita. sed in supino iterū i in e transferūt:  
vt succino succentū: occino occentū. Dic attende qd predi  
cta in ui diuisas facientia preteritū hñt i añ tū in supino: vt  
genui genitum. Preter cōposita ab h verbo cano q̄ hñt e  
ante tū: vt succentū accētū pcentū. Igit̄ vt ex dictis liquet  
qd succentoz toris: z pcentoz toris dici dz p e non p i. Que  
aut̄ desinūt in psi preterita faciūt in ptū supina: si in tū ouer  
tentia: vt tēno tēpsi tēptū: cōtēno cōtēpsi ptū. In ui vo syl  
labā desinentia mutant eā in tū fm pdictā regulā: vt suui  
sitū: strauī stratū: creui cretū. Ergo quoq; lini vel lūi litū.  
vñ Virgi. in. iij. geoz. Et paribus lita corpora guttis. Et  
sciendū qd tā litū q̄ sitū z itum z quitū z scitū satuz corri  
piūt penul. qd in alijs supinis q̄ a preteritis in ui syl. termi  
nantib⁹ nascunt nō inueniūt: vt amauī amatū: neuī netū:  
cupiui pitū: muniui nitū. Lucan⁹ in. viij. Illita tela dolis  
ne martē comin⁹ vnq; a cieo cōposita vel cio tā corripie  
tia q̄ pducētia penl. in supino inueniunt: vt excito penl.  
breui vel longa fm qd citū corripiat vel pducatur primā.

De desinentibus in po.

**Pro** desinens in antecedēte vnū inuenio  
vt rūpo: qd subtracta m z o in i cō  
uersa facit preteritū penul. pdu. tā in simplici q̄ in  
cōpositis ab eo: vt rūpo rupi: abrupo abrupi: corrumo  
corrupi. E vo breuem in penul. habentia mutant o in ui  
diuisas in preterito: vt strepo pui: preter clepo clepis clepsi  
cleptū: a quo deriuat etiā clipeus: z h z h clepsis. i. fur. R  
vo vel l ve e pdu. añ po hñtia o in psi ouertentia faciunt  
preteritū: vt scalpo psi: sculpo psi: sarpo psi: repo psi: serpo  
psi. scopo aut̄ scopis facit scopui z caret supi.

**Supina** in pi qdē terminatoz fiūt muta  
ta i in tū: vt rupi ptū. In ui vo se  
patas: subtracta u z addita tū: vt strepui pitū. In  
psi aut̄ exeūtia fm pdictā regulā mutata si in tū: vt scalp  
ptū: sculpsi ptū: repsi ptū: serpsi ptū.

De desinentibus in ro.

**Pro** finita p ui syllabā termināt preteritū  
vt tero triui: q̄ro q̄siu: sero seris ui.  
Nā sero as a sero abiecta o serui ratū facit a se  
ro seris seui facit: tñ cōposita q̄nq; mutant significatiōē  
simplicis p ui sepatas pferūt preteritū o in ui cōuersa: vt  
desero p derelinquo deserui. Insero p imitto inserui. Si  
enī de arboze dicā insero inseui facit: z p̄cipiū insit⁹ nō  
insertus. Virgi. in. ij. geoz. Mutatāq; insita mala ferre  
pirū. Vetustissimi tñ in simplici serui ptulisse inueniunt  
ordinari z p seui. i. p imisi z seminari. Enni⁹ in p̄ceptis  
vbi vidit athenā loliū crescere inter triticū seligit secernit  
aufert sedulo vbi operā quā toto studio seruit. Dicat qd  
qd sero ris q̄n ptinet ad insitionē vel et ad semē facit seui  
sed qd ptinet ad imissionē facit serui. vñ vsus: Arbozis ē  
serui: sed ptinet ad sata seui. excipiunt. iij. Nā inueniunt  
duo verba desinētia in ro: q̄ duplicant s añ i in preterito:  
gero gessi: z vzo vsi. verro aut̄ fm Seruiū versi facit: fm  
Larisiū at verri p duo r: qd z vsus cōis cōprobat. Curro

etiā repetita priore syl. cucurri facit preteritū qd in cōposi  
tione inuenit apud quosdā auctoz geminationē prime  
syl. seruās. Apud alios aut̄ minime: vt Virg. in. iij. Enei.  
Decurrere iugis alia de pre parentes: Lesar ad virgiliū:  
Excucurristi ex neapoli. ita dicit Paul. fm aut̄ modernos  
Curro in cōpositione geminat tñ preteritū cū pre: vt pcur  
ro pcurri. Et pungo cū re: vt repungo repupugi.

**Supina** eoz q̄ in ui syllabā termināt pre  
teritū mutatione ui in tū pferunt  
fm pdictā regulā: vt triui tritū: quesui quesitū:  
Seui aut̄ mutat e in a breuē: vt seui satū. In cōpositione  
aut̄ satū mutat a in i breuē: vt insitū: ositū: obsitū: vt insita  
mala. serui facit sertū. vñ deserui desertū: inserui insertū:  
z exerui exertū. Que vo duplicant s añ i mutāt si in tū in  
supino: vt gessi gestū: vsi vstū. Duplicantia vo r ante o in  
p̄nti ro in sū cōuertentia faciunt supinū: vt curro cursum  
verro verri versū: z silr vergo versi: z verro verti faciūt su  
pinū versum. De desinentibus in so.

**Pro** desinētia o in i cōuertentia: assumūt  
ui cōiunctas z faciūt preteritū pfectū:  
vt arcesso arcessiui: lacecco laceccui. Salusti⁹ in  
ij. historiariū: Argentū mutū arcessiuit. Lacecco laceccui:  
sicut z Probus dicit: z videt̄ mibi meli⁹ dicere q̄ laceccū  
pticipiū enī passiuū laceccitus. Laper tñ laceccū dicit esse:  
vt faceccū. z probat exemplū Luciliū quo vsus est in. xiiij.  
Nā vetus ille cato laceccisse appellari qd cōscius non erat  
ipse sibi. Sed pot̄ laceccisse p syncopā esse. platū in syllabe  
vt cupisse petisse dicimus p cupiuisse z petiuisse. Salu  
stius in. iij. historiariū: Igit̄ legiones pridie in monte po  
sitas laceccui. Facecco vo z capecco z viso q̄ possumus  
desideratiua dicere: sigt̄ enī facecco desidero facere: capel  
so desidero capere. Et viso desidero videre frequē. enī nō  
p̄nt esse qd p̄me cōiugatiōis sint: Nec eadē fm Diomedē  
z Lharisiū o in i cōuertētia: faciūt preteritū pfectū: facecco  
faceccū: capecco capeccū: viso visi: silr queso quesū. Probus  
tñ quesui dicit z melius q̄uis quoq; primitiuū eius. i.  
quero q̄siui facit preteritū pinso pinsui facit preteritū.

**Supina** eoz in fitū exeunt: vt arcessitū la  
cessitū: capeccitū: fm in ui desinē  
tiū regulā ui in tum mutata: A pinso aut̄ pistū dz  
esse. vñ pistoz nomē verbale: vt pastū pastor: vstum vstor  
gestū gestor. ita dicit Paul. Dic attende qd desinētia in so  
hñt preteritū z supinū ad modū q̄rte cōiugatiōis: vt lacec  
so sis fitū situz: pter viso qd facit visi in preterito: z caret su  
pino: z facecco faceccū: z capecco capeccū q̄ faciunt fm quos  
dā faceccuz z capeccuz. Nos enī dicim⁹ qd hñt supinū ad  
modū q̄rte cōiugatiōis faceccituz z capeccituz: q̄si ab istis  
preteritis faceccui: z capeccui: vñ dicim⁹ qd faceccū z capel  
sum nō sunt voces significatiue. Adhuc excipit̄ queso qd  
pprie facit quesui quesituz: lz inueniat̄ quesū: sed h pre  
terituz mō accommodat̄ a suo primitiuo: qz nulluz desideriuū  
notat: vt q̄ro siui situz: quero q̄bz quesum⁹ z nō plus. Et  
vide qd pot̄ ibi esse ut more antiquoz q̄ dicebāt quesum⁹  
volum⁹: q̄uis rō erigat dici quesum⁹ volumus: sicut legis  
mus. Adhuc excipit̄ pinso pinsui pistuz: qd est desiderat  
iuū hui⁹ verbi pindo pinsi pinsuz pinsu: u in o fit pinso  
pinsis. Lenso autē censis inuenit̄ tertie cōiugatiōis: qd  
fm quosdā facit censui censituz penul. cor. sed censio cen  
sis censui censituz est q̄rte cōiugatiōis: z penul. pdu. nā  
censeo censet̄ scōde cōiugatiōis facit censum. Nos vo dici  
mus sequētes magistrū Bene. qd censo censit̄ censit̄ ter  
tie cōiugatiōis potius est deriuatiuū. vñ facit preterituz z  
supinū ad modū q̄rte penl. pdu. vñ p3 qd in li. numeroz  
semp recensiti sunt: dz in penul. pdu. Inuenit̄ etiā incer  
so incersis. i. prouebo: z descendit ab h verbo incieo es: a  
quo incito incitas: z tunc facit preterituz z supinū ad mo  
dū q̄rte: vt incerso siui situz: sicut dī accedo accessu: arceo  
arcesso: accio accerso: quod antiqui dicebant accersio. vñ  
Actuum. x. Accersi symonē. sed hoc verbū non est in fre  
quenti vsu nunc: sed vtimur hoc verbo accerso sis tertie

coniugationis accersui accersitū qđ idē sūt. De forma tione aut verborū in so desinentiū: dicem<sup>9</sup> infra in species bus verborū deriuatiuorū: qñ determinabimus de verbo desideratiuo. Itē nota qđ ista qñq; vba lz sint tertie cō ingatiōis: nec tñ desideratiua: hñt nibilominus pterita z supina ad modū q̄rte cū suis cōpositis. s. peto tui petiti: q̄ro sui sitū: cupio pui pitū: tero triui tritū: stero triui tri tū. vñ cōtrit<sup>9</sup>: sapio pui pitū facit: z sapio pui pitū facit: z sapio pui z tūc facit supinū sapitū penul. cor.

De desinentibus in to.

**Mo** desinentia varias hñt formas. In to nāq; cācedēte inuenio: pecto cui<sup>9</sup> preteritū pexui vel pexi facit: silr a necto xui z xi. Flecto vō flexi facit: z plecto ctis xi. Antiq̄ aut plector cū oibus suis cōpositis cōe dixerūt. vñ plector z amplector z ampleus vicim<sup>9</sup>. E breui añcedēte in to desinentia duo inueni: peto petiui: z mero messui. Rañcedēte silr inueni duo: sterto sterti: z verto verti. Semiata vō t añ o vñ in ueni: vt mitto misi: z in sto vñ: sisto cui<sup>9</sup> pteritū qñ acti uā hz significatōz tā in simplici q̄ in cōposito deficit. Quā vō absolutā z silem sto vbo cōe cū eo hz pteritū: vt resisto vel resto restiti: sisto z esto stiti: sisto z esto pstiti.

**Epina** eorū q̄ in xui vel in xi pteritū ter mināt: p xū exeūt: vt nexui nexū: qđ etiā faceret nectū: nisi esset differētia hui<sup>9</sup> vbi neco cas cui cū: pexui vel xi xū: flexi flexū. Silr faciūt supina q̄ in cor desinūt deponētia: amplector amplexū: qđ tñ nūc cōe est. Petiui vō fm analogiā in ui terminantiū: pteritū: petitiū facit penul. pdu. silr messui messū: sed censui censū. misi duplicat s i supino: missū. a stertui supinūz nō inueni: nec a sisto: vt dicit Prif. Dic attēde qđ sisto i. sto accipit mutuo steti statū: sed sisto qñ est transitiuūz facit statui statutū fm quosdā. z hui<sup>9</sup> opinionis est Du. vel dicamus cū alijs qđ tūc nō hz pteritū: z hui<sup>9</sup> opiniōis fuit magister Bñ. z h̄ etiā videt velle supra Prif. verto aut facit verti versū: sic vgo z verro: z sic vsū ē supinū triū vborū. Itē scias qđ sisto est vbu simplex: qz nulla cōiunctio pōt cōponi cū vbo. Nequeo enī cōponi ex nō z queo.

De desinentibus in tor.

**Mo** deponētia exeūtia nulla añceden tia cōsonāte: tor in sum cōuertūt: vt vtor vsūm: nitor nisum. facit etiā supinū nixū: vñ nixus z nixus p̄cipia pteriti de nitor niteris.

De desinentibus in ro.

**Mo** duo inueniunt: o in ui diuisas cōuer tentia in pterito: vt texo textui: nexo nexis vel nexas nexui. Supina alterū p̄tū: alterū p̄tū finiūt: vt textū nexū. ita dicit Prif. in. x. li. z in. xi. li. dicit de participio. Ex quoz añcedēte vñ inuenio in tus vt textui text<sup>9</sup>. Ex p̄dictis v̄bis videt qđ Prif. mixt<sup>9</sup> dicebat scribi p s: qđ aliq̄ doctores volūt: s; Du. dicit qđ misceo mi lces facit miscui mixtū p r: z cōit ita scribit. inde mixtio.

De preteritis quarte coniugationis z supinis.

**Uarte** coniugatiōis vba oia actiua v̄l neu tralia in io desinūt: exceptis eo z queo z veneo: z cōpositis ex eis: vt dicit Prif. in x. li. In cio igif desinētia duarū excedētia numerū syllas bari: simplicia n añcedēte cio: cio in xi cōuersa faciūt pter ritū pfectū: vt vincio vixi: sancio sanxi. Vetusissimi tñ etiā sanxiui z sanxiij p̄ferebāt: qđ mō nō ē. Si aut nō habuerint añ cio: cio in si mutata faciūt pteritū: vt fartio farsū: rautio rausū: fartio farsū: fultio fulsi: qđ z Probo pla cet: z vsus ē: q̄ms alij dñe cā posuerūt fulxi: suffultio suf fulxi. Alia vō oia supradicte coniugatiōis vba scōe p̄sone p̄ sentis abiecta s finali: z addita ui dissyllaba: pteritū p̄f cū faciūt: qđ tñ etiā subtracta u cōsonāte: z cor. i. penul. lz p̄ferre vt scio scis scium vel scij. z ab eo composita: vt ascio ascui v̄l ascij. silr cio cis: qđ z cieo cīs dñ cij vel ciui: z ab eo cōposita: cōcio cōcis cōciui vel cōcij: audio audiui vel audij: mollio molliui vel mollij: munio munui v̄l munij

seruio seruiui vel seruij: eo iui vel ij: queo qui vel qui: ve neo veniui v̄l venij: suffio suffiui v̄l suffij: qđ q̄uis a neu tropassiuo cōponat: tñ qz significatōz mutauit: mutauit etiā declinationē. Virgi. in. iij. geoz. At suffire thimo ce rasq; recidere manes. Suffire dicit fm rectā q̄rte cōiuga tionis declinationē: qñ simplex eius fieri est: excipit hau rio hausi. iuenit tñ hauriui vel haurij. Varro in. xxiij. ad Liceronē: Quā in diē haurierit. sepio sepsi: sensio sensi: ves mio veni: aperio aperui: qđ videt a pario eē cōpositū: qđ vetustissimi nō solū fm tertiā sed etiā fm q̄rtā coniugatiōz declinabāt. vñ Enni<sup>9</sup>: Qua parere solet genus p̄nis cōdes coratū. Igif cōposita ex eo si principalē syllabā purā. nec ex itegra p̄positiōe habuerint: iō in ui cōuertūt in pterito vt apio apui: operio opui: coopio coopui. Repio vō du plicauit p i pterito: q̄ppe diminuta vna syllaba: repio rep peri. silr est pteritū a cōperio cōperi. Ex dictis p̄z qđ cōpo sita a pario oia faciūt pteritū in ui diuisas: pter repio rep peri: si cōperio cōperi. Sūt aut alia ex pio cōposita deponē tia: expioz operioz: quoz p̄cipia expt<sup>9</sup> z optus oñdūt a pario esse cōposita: cui<sup>9</sup> p̄cipiū ptus est: salio salui vel salij z salui saltū. Virg. in. ij. geoz. Mollib<sup>9</sup> in p̄tatis vñ ctos salire p vtres. In quibusdā tñ codicib<sup>9</sup> inuenit etiā se ltere scriptū. Lucan<sup>9</sup> in. iij. Infiluit solo nociturus pon dere puppim. Qui. in. xi. metha. Lū sepe assiluit defense menibus vrbis. Idem in. iij. fastoz: Per flāmā saluisse pecus saluisse calones. Statius in. ix. thebaidos: Excussi salierūt cuspide dentes. Lambio cābis ponit Lbaris<sup>9</sup>: z eius pteritū campsi. vñ z cāpsio cāpsas solebant vetustissi mi dicere. Enni<sup>9</sup> in. x. Leucaten campsan. Aio cui<sup>9</sup> decli natio in vsu frequenti nō est: q̄rte cōiugatiōis esse oñdit ab impatiuo in i termināte: z pdu. penul. in aim<sup>9</sup> sicut in audiuim<sup>9</sup>: sed penul. de inq̄mus cor. qñ sit tertie coniuga tionis: sicut legimus. vñ vsus: Tertia vult inq̄: q̄rtaq; sus mit ait. de h̄ plen<sup>9</sup> dixi in principio tertie cōiugationis.

**Epina** in xi terminātia fm supradictaz regulā in cū exeūt: xi mutata in ctum: vixi vincū fit: sanxi sanctū fm modernos. Inuenit apō vetustissimos sancui sancitū. vñ Lucreti<sup>9</sup>: qđ porro neq; sancitū qđē extat. In xi vō pteritū finiētia: l vel r añcedentibus mutāt eā in ctū in hac cōiugatione z faciūt supinū: vt farsū fartū: fulsi fultū: farsū fartū. vñ fartoz res z fartozes. z ex his cōposita cōfertio cōfertū: refertio refertū. Alia vō in si desinētia supradictā regulā seruāt. i. generalē i si desinētiū: mutāt enī si in sū: vt sensi sensū: rausū rautū. Daurio ris hausi haustū dñe cā assūpsit t: q̄uis z aspiratione differat. sepsi vō septū fm p̄portionē in su pradictis expositā facit: mutat enī si in tū: veni aut vētū: z apui apertū facit: sicut z pario partū. Et oia ex his cōposi ta: vt aduenio aduentū: cōuenio cōuentū: cōperio cōpertū z experioz exptū: z hñt r añ tū oia cōposita a pario. Alia vō oia q̄ tā in ui syllabā q̄ in i termināt pteritū p̄fectū: in itū faciūt supinū penul. pdu. tā in hac q̄ in alijs coniuga tionibus: vt audiui vel audij auditū: accersui vel accersij accersitū: cupiui vel cupij cupitū: petiui vel petij petiuit. Excipiunt in eo desinentia z dissyllaba tertie z scōe cōiu gatiōis q̄ penul. supini cor. vt eo iui vel ij itū: adeo adiui v̄l adij aditū: ptereo pterui v̄l pterij pteritū: perio perui vel perij peritū penul. cor. Inuenit perio peris perui pe ritū qđ non est in vsu. i. instruere: docere. vñ peritus ta tū penul. pdu. vñ qđā: Non vadit peritū q̄ vult audire peritū. Itē queo qui vel qui quietū: sino sui vel sij sitū: lino li ui vel potius leui litū. Inuenit etiā z lij qđ in rarissimo vsu est. Nec etiā lini vtimur ad differentiā hui<sup>9</sup> vocatiui liui<sup>9</sup> liui: sed in frequenti vsu est lino leui litū. Lico quoz q; ciui v̄l cij citū cor. penul. qñ vō a cio cis q̄rte cōiugatio nis est pdu. eā. vñ qđā: A cieo citū nō venit imo citū. Po no quoz q; antiq̄ ponui dixerūt: nūc in frequenti vsu po sui facit pteritū: positū in supino cor. penul. Veneo quoz q; fm analogiā venitū deberet facere a veni: ui in tū cor. penul. pro quo magis venū in vsu est. Ideo aut dicimus

dissyllaba in tui desinentia scōe vel tertie coniugationis in supino vel participijs preteriti tps penul. cor. qz dissyllaba siue sint q̄rte coniugatiōis penl. pdu. vt scio scit: siue vltra duas syllabas alteri<sup>9</sup> quoqz coniugatiōis pdu. penul. vt arcessiui arcessit: cupiui cupit: nisi a dissyllabis sint cōposita: vt insitus: illitus. Lucan<sup>9</sup> in. viij. Illita tela dolis nec martē cōmin<sup>9</sup> vsqz. silr imposit<sup>9</sup> ppositus. Preterea notā dū q̄ sepelio sepeliui vl sepelij sepultū: in frequētiōri vsu ē supinū. Antiquissimi etiā sepelitū dicebāt: z sic seruabāt analogiā ui in tū mutātes. Ambio z ab eo cōpositū soluz mutāt e in i: itaqz in io q̄dē desinētū regulā seruāt in pticipio z in supino q̄ppe pdu. penul. ambit<sup>9</sup> ta tū. In noīe siue vocabulo rei differentie cā in eo terminantiū regulā seruās cor. penul. i. ambit<sup>9</sup>. Qui. in. j. methamor. Iussit z ambite circū dare litora terre. Lucan<sup>9</sup> in. j. Letalisqz ambit<sup>9</sup> vbi ānna venali referēs certamiā cāpo. Salio quoqz salui vel salij salui saltū facit. Virgi. in. xi. Ac medias inter cedes exultat amason. Solent enī frequētatiua plerūqz a supinis vel participijs preteriti tps nasci: z scribit p vnū l salio qū: cor. primā z ē neutru: z triplicat p̄teritū ē i cōpositiōe: vt insilio insiliui insilij insilui: psilio psiliui p filij psilui: salio fallis falliui p duo l: vel fallij p syncopaz fallitū. Itē inuenit fallo fallis falli fallere falsū tertie coniugationis in eodē sensu. i. fale d̄dire: z scribit p duo l qū faciat supinū in sū vt vel vultū. nā si scriberet p simplex l: faceret supinū in tū: vt colo cultū: vt supra dixi in p̄terit<sup>9</sup> tertie coniugatiōis venientib<sup>9</sup> a desinentibus in lo. Sisemia: Sic in eandē paludē multi pisciū falliendorū cā a nauib<sup>9</sup> semionustis cōmeāt. A fallio falliendorū dixit: nō fallēdorū Salusti<sup>9</sup> in. iij. historiariū: Parte cōiupta reliq̄ cadatuz ad diurnitatē vsus fallerēt. fallerēt dixit a fallo: nō a fallio. Silr z Lucilius in. ix. Sallere murenas mercē in frigidaria ferre. Inde ē etiā futuri tps p̄cipiū falliturus z fallurus. Inuenit etiā psallo psallis psalli psallere p ps z duo l: z caret supino tertie coniugatiōis. Paul<sup>9</sup> ad Lborin. Psallā spū psallā z mēte. vñ vsus: Salio fallo cibū: fallio pede: cantica psallo. Sallo facit falli: falliui fallio: psallo. Dat psalli salui salio salijqz salui. Sallo facit falsū: fallitū fallio: saltū. Dat salio: psallo tñ manet absqz supino. Dic attende qz cābio cābis facit cāpsi cāpsū. vñ cāpsō cāpsas antiq̄ dixerūt. Itē vsualit̄ or cāpsor cāpsoris. Itē singultio singultij facit singultiui singultū. Amicio cis ciui amiscire facit amictū: z cor. penul. amicis: sed vltimā pdu. desinit enī in is p̄ductā sic audis z alia vba q̄rte coniugatiōis sed amicis nomē pdu. penul. vñ vsus: Si nudos amicis xpi potieris amicis. vñ pz q̄ amicif pdu. penul. sic audif. Dicere. xliij. Sicut pastor amicif. Qui. v. metha. Ipse sibi ablatis fuluis amicif in alis. Itē veneo venis veniui: venū est cōpositū ex venū z ex eo is: sed nō ex venū: in quātū est eius supinū. Inuenit etiā venū oīs ge. z i declinabile vt h̄ res est venū. i. venalis: z ita est de cōponētib<sup>9</sup> illius verbi. Est z venū supinū eiusdē vbi: vt frumētū mittif venū. i. ad vendendū: z sic venū est figure decōposita: sed in prima acceptiōe est figure simplicis. Potior etiā facit poticus: q̄d olim fuit tertie coniugatiōis: largior largit<sup>9</sup>: ptior partiris ptit<sup>9</sup>. Ozior oziris est q̄rte coniugatiōis: sed ad huc tenet de tertia ozif: z p̄cipiū p̄teriti tps ozif sū: z supinū ozitū: q̄d inuenit etiā ozitū: inde oziturus. Mozior autez fuit q̄rte coniugatiōis: sed nūc est tertie: facit tñ irregularit̄ moztū: sed supinū moztū: z inde moztur<sup>9</sup>. Metior autē facit mēsus z metit<sup>9</sup>: inde mēsur<sup>9</sup> z metitur<sup>9</sup>: sed mentior facit mentit<sup>9</sup> mentiēs. Metoz teris passiuū de meto tis facit messus. Nota etiā qz sicut dicit Du. in fine de eo is: oīa vba q̄rte coniugatiōis olim faciebāt futurū indicatiui i bo vel in boz. vnde ad huc in theologia inuenitur qz propheta dicit in psal. Deus repulisti. Deus locutus est in sancto suo letabor z partiboz siccimā: z conuallem tabernaculoz metiboz. Et in puer. ca. j. Et imprudētes odibūt sciam. Ecce ptiboz z metiboz z odiboz q̄rte coniugatiōis desinūt in boz in futuro indicatiui: sed h̄ antiq̄tas absoluit:

z solū duo vba q̄rte coniugatiōis faciūt futurū illud in bo s. eo z queo: z cōposita ab eis excepto ambio q̄d nō facit in bo sed in am: ambia. si autē inuenit in bo: fit fm antiq̄tate. In cōpositis tñ inuenit illud futurū in bo: z etiā in am: vt transibit z transiet: peribit z periet. vñ in Luca. Celū z terra transibūt: vba autē mea nō transient. Nec de formatione p̄teriti perfecti z supinis verboz dicta sufficiant. Amodo de formatione alioz tempoꝝ videamus.

De formatione personarū a se inuicem.

**Prima** persona p̄teriti tps indicatiui modi a nullo format. Scōda autē persona p̄teriti tps indicatiui modi format a p̄ma h̄ mō. In p̄ma coniugatione q̄dē o mutāt in as: vt amo amas. In scōda autē coniugatione eo mutāt in es p̄ductā: vt doceo doces. itaqz necessario vna syllaba minor est q̄ p̄ma persona: vt moneo mones. In tertie coniugatione o mutāt in is nisi desinat in eo: vt lego legis. si vō desinat in io o mutāt in s: vt facio facis: fugio fugis. In q̄rta coniugatione siliter o mutāt in s: vt audio audis: munio munis: nisi desinat in eo: nā tūc e mutāt in i: z o in s: vt eo is: queo q̄s. Tertia autē persona generalit̄ format a scōda: s mutata in t: vt amas amat. Ex h̄ pz qz ait in q̄t neq̄t scribūt p t: nō p d. Nullū enī verbū tertie personā in d̄minat. Prima autē persona pluralis format a tertie singulari remota t z addita mus: vt amat amant<sup>9</sup> in oī coniugatione. Scōda vō pluralis fit a scōda singulari interposita ti: vt doceo doces docetis. Tertia pluralis fit a tertie singulari in prima z scōda persona coniugatione: interposita n: vt amat amant: docet docent. In tertie vō z in q̄rta coniugatione format a prima persona singulari: o mutata in unt: vt lego legunt: in q̄o in q̄unt: aio aiunt: eo eunt. Prima persona singularis p̄teriti imperfecti indicatiui format a scōda persona p̄teriti indicatiui modi singularis numeri in prima z scōda z etiā in q̄rta desinētibus in eo: remota s z addita bā: vt amas amabā: doces docebā eo is ibā. In tertie vō coniugatione z etiā in q̄rta in nō desinētib<sup>9</sup> in eo format a prima persona p̄teriti indicatiui modi: o mutata in e pdu. z addita bam: vt lego legebā: audio audiebā: q̄d videt fallere in munibā z polibā: p muniebā z poliebā: sicut dicā in munio munis. Scōda vō persona fit a prima: m mutata in s: vt amabā amabas. Tertia fit a scōda: s mutata in t: vt docebas docebat. Prima persona pluralis format a tertie singulari: t mutata in mus: vt amabat amabam<sup>9</sup>. Scōda vō persona pluralis format a scōda singulari interposita ti: vt amabas amabatis. Tertia vō format a tertie singulari: interposita n: vt amabat amabant. Prima persona singularis futuri indicatiui modi format a scōda persona p̄teriti indicatiui modi in prima z scōda z in q̄rta etiā coniugatiōe desinētib<sup>9</sup> in eo remota s z addita bo: vt amas amabo: doces doces bo: z eo is ibo. Tñ cōposita ab eo inueniunt in bo z in am futurū facere: vt transibo trāseā: p̄teribo p̄tereā. In tertie vō coniugatione z in q̄rta in nō desinētib<sup>9</sup> in eo format a prima persona p̄teriti tps indicatiui modi: o mutata in am vt lego legā: audio audia. Scōda persona fit a prima h̄ mō. Si prima futuri desinat in bo: o mutatur in is: vt amabo amabis: si desinat i am mutāt in es: vt legā leges. Tertia format a scōda: s in t mutata: vt amabis amabit. Prima persona pluralis format a tertie singulari: remota t z addita mus: vt amabit amabimus. Scōda persona pluralis format a scōda singulari: interposita ti: vt amabis amabitis. Tertia pluralis format a tertie singulari: interposita n: si desinat futurū in am: vt leget legent: audiet audiet: trāsiēt trāsiēt. Si vō desinat futurū in bo: format a p̄ma persona singulari: o mutata in unt: vt amabo amabūt: docebo docebūt: trāsiēbo trāsiēbūt. Olim tñ vba q̄rte coniugatiōis faciebāt futurū indicatiui in bo vl in boz: vt supra dixi qū egi de p̄teritis verboz q̄rte coniugationis in fine.

**Secunda** persona p̄teriti tps imperatiui format a secūda persona presentis tps indicatiui modi singularis numeri: remota s: vt amas ama: doces doce: audis audi. In tertie tñ coniu

gatione remota s: z i mutata in e: vt legis lege. Quedam tñ pferunt p apocopa: vt dic duc fac z fer. Tertia psona impatiui ē filis tertie psonae pñtis tps subiūctiui: vt ama amet: qū amē amet. z sic in oī coniugatiōe: z format a pma indicatiui h mō: In prima coniugatiōe o mutata in et: vt amo amet. In alijs coniugatiōib⁹ o mutata in ar: vt doceo doceat. lego legat: audio audiat. Itē pma psona pluralis format a tertia singulari: remota t z addita mus: vt amet amemus: doceat doceamus zc. Scda psona pluralis format a scda singulari: addita te syllaba: vt ama amate: doce docete: audi audite. In tertia tñ coniugatiōe mutat e in i cor. z addit te syllaba: vt lege: e i i mutata: z addita te fit legite. Tertia psona pluralis fit a tertia singulari interposita n: vt amet amēt. Scda psona singularis futuri impatiui format a scda pñtis impatiui addita to: vt ama amato: doce doceto: audi audito. In tertia tñ coniugatiōe e mutata i i breuē z addit to: vt lege legito. tertia psona ē filis scde: vt amato tu amato ille. Prima vō plural futuri impatiui ē filis pme psonae pluralis pñtis ipatiui: vt amem⁹ doceam⁹: legam⁹: audiam⁹. Scda psona plural format a scda singulari addita te: vt amato amatote: doceo doceote: legito legitote: audito auditote. Tertia psona pluralis futuri tps impatiui format a tertia psona pluralis numeri pñtis indicatiui modi addita o: vt amant amāto docent docento: legunt legunto: audiunt audiunto.

**Rima** psona singulari pñtis optatiui mōi format a scda psona presentis impatiui modi addita rē: vt ama amare. Scda psona format a pma psona pñtis optatiui modi: m mutata in s. vt amarem amares. Tertia psona format a scda s mutata in t: vt amares amaret. Prima psona pluralis format a prima singu. addita us: vt amare amarem⁹. Scda psona pluralis fit a scda singulari interposita ti syllaba: vt amares amaretis. Tertia pluralis format a tertia singu. interposita n: vt doceret docerēt. Pma psona futuri optatiui singularis format a prima psona pñtis tps indicatiui singularis numeri h mō. In pma qdē coniugatiōe o mutata in em: vt amo amē. In oībus alijs coniugatiōib⁹ o mutata in am: vt doceo doceā: lego legā: audio audiā: eo eā. Scda psona format a pma futuri optatiui m mutata in s vt amē ames. Tertia psona format a scda s mutata in t: vt ames amet. Prima psona futuri optatiui pluralis format a prima singulari addita us: vt amē amemus. Scda psona pluralis a scda singu. interposita ti: vt ames ameti. Tertia psona pluralis format a tertia singulari interposita n: vt amet amenti: legat legant.

**Abiunctiuus** in pñti tpe est per oia filis futuro optatiui. Preteritū enī imperfectū subiunctiui est simile pñti z preterito imperfecto optatiui.

**Infinitiuus** format a secūda psona impatiui addita re: vt ama amare: audi audire. Futur vō infinitiui fit p suppletionē supini cū h infinitiuo ire: vñ p suppletionē pncipij futuri tps terminati in tū cū h infinitiuo esse: vt infinitiuo amatū ire vel amaturū esse. Nūc de his q̄ format a pterito pfecto indicatiui modi videamus.

**Rima** psona pteriti plusq̄pfecti indicatiui modi format a suo pterito pfecto: i mutata i e cor. z addita rā: vt amari amariuerā: cucurri cucurrerā. Scda psona format a prima: m mutata in s: vt amariuerā amariueras. Tertia fit a scda psona: s i t: vt docueras docuerat. Prima psona pluralis format a tertia singu. remota t z addita mus: vt amariuerat amariueram⁹ penul pdu. Scda psona pluralis format a tertia singu. addita is: vt amariuerat amariuerat. Tertia pluralis format a tertia singu. interposita n: vt amariuerat amariuerāt.

**Rima** psona pteriti pfecti z plusq̄pfecti optatiui modi format a prima pteriti pfecti indicatiui mōi addita s z sem: vt ama

ni amariueram⁹: cucurri cucurrisset. Scda aut psona format a sua prima: m mutata in s: vt amariueras amariuerisset. Tertia format a scda s mutata in t: vt amariueras amariuerisset. Prima psona pluralis format a tertia singu. remota t z addita mus: vt amariueras amariuerisset amariuerisset amariuerisset. Scda psona pluralis format a tertia singu. addita is: vt amariueras amariuerisset amariuerisset amariuerisset. Tertia psona pluralis format a tertia singu. interposita n: vt amariueras amariuerisset amariuerisset amariuerisset.

**Rima** psona singulari pteriti pfecti subiunctiui format a prima psona pteriti pfecti indicatiui modi: i mutata i e cor. z addita rim: vt amari amariuerim: pependi pependerim: acui acuerim. Scda psona format a sua prima: m mutata in s vt amariuerim amariueris: lauerim laueris. Tertia format a scda: s mutata in t: vt laueris lauerit. Prima psona pluralis format a tertia singu. sui: remota t z addita mus: vt amariuerim amariuerimus: cucurrerit cucurrerim⁹ penl. cor. Scda psona pluralis format a tertia singu. addita is: vt amariuerit amariueritis: lauerit lauerit. Tertia pluralis format a tertia singu. interposita n: vt amariuerit amariuerit amariuerit. Et nota regulā generalē q̄ sicut dicit Pril. in. viii li. pteritū pfectū subiunctiui retinet sonatē pteriti pfecti indicatiui. Idē ē fac futurū subiunctiui. Preteritū plusq̄pfectū coniunctiui ē filie pterito pfecto z plusq̄pfecto optatiui.

**Rima** psona futuri subiunctiui format a pterito pfecto subiunctiui: remota im z addita o: vt amariuerim amariuerero: cucurrerit cucurrerero penul. cor. Scda format a sua prima o mutata in is: vt lauerit laueris: pependero pependeris penul. cor. Tertia fit a scda psona: s in t: vt amariueris amariuerit. Prima psona pluralis format a tertia singu. sui: z remota t z addita mus: vt amariuerit amariuerimus. Scda psona pluralis format a tertia singularis sui: addita is: vt amariuerit amariueritis penul. cor. Tertia pluralis format a tertia singu. sui interposita n: vt lauerit lauerint. Ex p̄dictis p̄ q̄ futurū subiunctiui est filie pterito pfecto subiunctiui p oia excepta psona prima singularis numeri.

**Preteritū** pfectū z plusq̄pfectū infinitiui format a pterito pfecto z plusq̄pfecto optatiui: remota m: vt amariueram amariuerissem amariuerisset amariuerisset: legissem legissem iuissem iuissem zc.

De formatione temporum passiu.

**Assiu** pma psona format a pma psona acti pñtis indicatiui modi: addita r: vt amo amor. Scda vō psona format a scda actiui interposita ri: vel remota s z addita re: vt amari amariueris vel amare. In tertia tñ coniugatiōe mutata in actiuo etiā i in e: vt legis legeris vel legere. Tertia vō psona passiu format a tertia actiui addita ur: vt amari amariueris: docet docet. Prima psona pluralis pñtis indicatiui modi format a prima psona actiui pluralis us in ur mutata: vt amari amariueris amariueris. Scda format a scda actiui pluralis tis mutata i mini: vt amari amariueris: docetis docemini: legitis legimini: auditis audimini. Tertia vō passiu format a tertia actiui pluralis addita ur: vt amari amariueris.

**Rima** psona pteriti imperfecti passiu indicatiui modi format a pma psona singulari pteriti imperfecti actiui: m lra mutata i r: vt amari amariueris amariueris. Scda psona passiu format a scda actiui: interposita ri: vel remota s z addita re: vt amari amariueris amariueris vel amariueris amariueris. Tertia vō passiu format a tertia actiui addita ur: vt amari amariueris amariueris. Prima vō psona pluralis passiu format a prima pluralis actiui: us in ur mutata: vt amari amariueris amariueris. Scda format a scda actiui: tis mutata in mini: vt amari amariueris amariueris: docetis docemini. Tertia psona format a tertia psona actiui addita ur: vt amari amariueris amariueris: audiebant audiebantur.

**Uturi** indicatiui passiuī prima psona format a prima psona futuri indicatiui actiuī addita r si futurū desinat in bo: ambo ambor: docebo docebor. Si autē futurū actiuī desinat in am: format a futuro actiuī: in mutata in r: vt legam legar audia audiar. Scda psona passiuī format a scda actiuī h mō: Si futurū actiuī desinat in bis: i mutata in e: interponit ri: vel remota s & addita re: vt amabis amaberis vel amabere: docebis doceberis vel docebere. Si enī futurū actiuī desinat in es in scda psona tūc interponit ri: vel remota s & addita re: vt leges legeris vel legerere: audia audi es audieris vel audiere penul. pdu. Tertia autē psona passiuī format a tertia actiuī addita ur: vt amabit amabit: leget leget: audiet audiet. Prima vō psona pluralis passiuī format a pma pluralis actiuī us mutata in ur: vt amabimur amabimur: legemus legemur. Secūda format a scda actiuī tis mutata in mini: vt amabitis amabimini: docebitis docebimini: legetis legimini: audietis audiemini. Tertia psona passiuī format a tertia actiuī addita ur: vt amabūt amabunt: docebūt docebunt: legent legentur: audient audientur.

**Operatiuus** presentis passiuī format ab impatiuo pnti actiuī & a scda psona addita re: vt amare amare: audi audire. Tertia psona format a tertia actiuī addita ur: vt amet amet: doceat doceat: legat legat: audiat audiat. Prima psona pluralis passiuī format a prima pluralis actiuī us mutata in ur: vt amemus amemus. Secūda format a scda actiuī te mutata in mini: vt amate amate: docete docete: legite legite: audite audite. Tertia vō psona format a tertia actiuī addita ur: vt amet amet: doceant doceant: legant legant: audiant audiant.

**Uturum** impatiui passiuī in secūda & tertia persona singu. qz filis sunt: format a scda psona impatiui futuri actiuī addita r: vt amato amator tu amator ille: doceto docetoz legito legitoz: penul. coz. audito auditoz penul. pdu. Prima autē psona pluralis futuri impatiui passiuī est filis prime psonae pluralis pntis impatiui & passiuī: vt amemur: doceamur: legamur: audiamur. Scda psona pluralis futuri impatiui passiuī format a scda pluralis futuri impatiui actiuī tote mutata in minor: vt amatote amaminor: docetote doceminoz: legitote legiminoz: auditote audiminoz. Tertia autē format a tertia pluralis futuri impatiui actiuī addita r: vt amanto amantoz: docento docentoz: legunto leguntoz: audiunto audiuntoz.

**Statiuus** passiuī in prima psona presentis format a prima psona pntis sui actiuī in mutata in r: vt amare amare: Scda psona passiuī format a scda actiuī pntis optatiui modi interposita ri: vel remota s & addita re: vt vtinā amares amareris vel amare: doceres docereris vel docerere: legeres legereris vel legerere: sicut reperires reperireris vel reperirere penul. pdu. Tertia psona passiuī format a tertia actiuī addita ur: vt amaret amaret. Prima psona pluralis optatiui passiuī format a pma psona pluralis optatiui actiuī us mutata in ur: vt amaremur amaremur. Scda format a scda actiuī tis mutata in mini: vt vtinā amaretis amaremini: doceretis doceremini: legeretis legeremini: audiretis audiremini. Tertia autē format a tertia singu. actiuī addita ur: vt amarēt amarent. Futurū optatiui passiuī in prima psona format a prima psona futuri optatiui actiuī in mutata in r: vt vtinā amē amere: doceā docear. Scda psona format a scda futuri actiuī interposita ri: vel remota s & addita re: vt vtinā ames amere: doceā docearis vel doceare: vtinā audiam audias audiaris vel audiare penul. pdu. Tertia psona passiuī format a tertia psona actiuī addita ur: vt vtinā amet amet: doceat doceat. Prima vō psona pluralis passiuī format a prima pluralis actiuī us mutata in ur: vt vtināz

amemur amemur: doceamur doceamur. Secūda psona format a scda pluralis actiuī tis in mini: vt vtinā amemini amemini: doceatis doceamini: legatis legamini: audiatis audiamini. Tertia psona format a tertia actiuī addita ur: vt vtinā ament ament: doceant doceant.

**Abiunctiuus** presentis passiuī est filis futuro optatiui passiuī: vt vtinā vel quā amere amere. Preteritū imperfectū subiunctiuī est filis pntis & preterito imperfecto futuri optatiui: vt vtinā vel quā doceret doceretur.

**Infinitiuus** passiuī format ab infinitiuo actiuī e mutata in i: vt amare amari: docere doceri: audire audiri. In tertia tñ coniugatione format ab infinitiuo actiuī remota re: & e mutata in i: vt legere legi. Futuro infinitiuī caret vbi passiuū sic & vbi actiuū: hz tñ p ipso suppletionē supini cū h infinitiuo iri: vt futuro amatū iri. Infinitiuū autē deponēt & vbi cōis p dicto mō format ab infinitiuo suo.

**Reteritis** perfectis & preteritis plusquamperfectis oibus & futuris subiunctiuī carent vba passiuā: & hntia laturā passiuā: hnt tñ p ipsis suppletionē p participia preteriti tps: cū sū es est: vt amatus sū vel sui erā vel fuerā: essem vel fuisset: fui vel fuerim: ero vel fuero: erūt p unō p i: vel fuerūt: amatū esse vel fuisse. Nec de tpsibus & modis vborū dicta sufficiant. A modo de speciebus vborū videamus.

De formis verborum.

**Pecies** vborū sicut dicit Priscianus in viij. li. sūt due primitiua & deriuatiua. q̄ fere in oibus inueniuntur tribus orōnis. Est igitur primitiua q̄ primā positionē ab ipsa nā accipit: feruo lego: domo: facio: garrulo: albo. Deriuatiua ē q̄ a positione deriuat: vt feruesco: lecturio: domito: facefco: garrulo: albico. Sūt igitur deriuatiuoz diuerse spēs: inchoatiua: meditatiua: frequētatiua: desideratiua: diminutiua. Inueniuntur preterea alia spēs q̄ pōt dici moralis siue imitatiua: vt patrisso. Repit etia alia spēs q̄ pōt dici apparitiua.

De verbo inchoatiuo.

**Inchoatiuū** verbū est desinens in sco: significās initium actus vel passionis sui primitiuū: vt caleo calefco q̄ etiā plerūq; a neutris absolutā vel intrinsec? natā significantib? passionē deriuant: quoz primitiuoz pleraq; sūt scde coniugationis: vt rubeo rubefco: palleo pallefco: marceo marcefco: arceo arcefco: luceo lucefco: pateo patefco. Jō autē dicim? pleraq; qz inueniuntur etiā ex alijs vbis inchoatiua sed raro: vt cupio cupesco: sentio sentifco: labo labafco: integro integrasco. Sicut hio hifco: amo amafco: misereor miseresco: sed hoc magis a misereor res est quo vetustissimi sūt vsi: ex quo impersonale ē miseret & miseref. Nā a misereor qd est deponēs nec inchoatiuū in o desinens: nec impersonale posset nasci. Vtuo viuifco: inde reuiuifco. Uespaasco quoq; videt q̄si a vespa as verbo deriuari: vel pōt deriuari a vespa vespere. Formant autē inchoatiua a scda psona pntis antiq̄ indicatiui modi sui primitiuī addita co: vt labo labas labafco: feruo ues feruesco: cupio pis cupifco: scio scis scifco: excipit hio as qd hifco nō hifco facit. vñ debifco debifcis: & inde debifcens: Vetusissimi tñ fatifco & fessus dicebāt: ex quo defifcoz & defifsus: qd qdā a fateor esse deriuatū volūt. Sic attēde qz verba inchoatiua sūt tertiē coniugationis: sicut meditatiua sūt q̄rte & caret preteritis perfectis inchoatiua: qz videlicet preteritū perfectū sūt terminū rei verbi: sicut inchoatiua initiuū. Itē scias qz quedā vba desinūt in sco q̄ nō sūt inchoatiua vt desco deui: pasco paui: discō didici: posco poposci: suefco sueni suetus. Nec ponit Priscianus in viij. li. Et in ix. ponit qdā alia de quib? dixi in preteritis tertiē coniugationis desinētū in sco. Preterea ista nō sūt inchoatiua sicut in sco desinēt s. nosco noui: ignosco ignoui: cognosco cognoui: agnosco agnoui agnitū: dinosco dinoui: depesco depescui. Et

quedam alia a predictis composita: et forte quedam alia que nunc non occurrunt memorie quod poteris agnoscere ad preteritum. Nam inchoatiua caret preteritis perfectis nisi forsitan ascisco et concupisco: que modo non significant inchoationem. vnde habent preteritum suorum primitiuorum. ascisci et concupisci. Nam ascisco non est in usu. Concupisco nunc valet quantum concupio: vnde concupiscentia et non concupiscentia. Et scias quod secundum Priscianum frequentatiua frequenter faciunt ex se passiuua. nam inchoatiua et meditatiua magis sunt neutra.

De meditatiuo verbo.

**EDITATIUM** verbum est vbi desinit in i urio

significans meditationem actionis vel passionis sui primitiui. Descendunt autem ista ab actiuis vel neutris. Foris autem ab ultimo supino addita rio: ut lectu lecturio: esu esurio: mictu micturio: partu parturio: amatu amaturio: nuptu nupturio: dictatu dictaturio. et sunt quarte coniugationis: quod inchoatiua tertie: et cor. u. ante r. ut parturio parturis: lecturio lecturis: esurio esuris. Et secundum Priscianum nullum verbum quarte coniugationis habet u cor. ante rio nisi meditatiuum: quod cor. u. Ex hoc patet quod scaturio ris cum non sit meditatiuum non cor. u. ante r. sic nec prurio ris. imo pdu. Errauit autem Uindocinensis cum dixit: Et scaturizantes lesus abhorret aquas. Laret autem meditatiua preteritis perfectis: quod videlicet preteritum perfectum signum terminum rei: sed ista meditationem actionis vel passionis. Est enim meditatio quasi media rei actio. et sunt meditatiua neutra: ut in pluribus sicut inchoatiua. Queri potest de hoc verbo esurio ris: quod cum sit meditatiuum ut dicit Priscianus. habet tamen preteritum sicut videtur in euangelio Mat. Esuriui etenim et non dedistis mihi manducare. Et tamen etiam secundum Priscianum meditatiua verba carent preteritis perfectis. Ad hoc respondet Hug. quod licet ars grammatica ita exigat: potest tamen aliter dici et inueniri in diuina pagina quam non coartat regulis grammaticorum. sed forte Priscianus ibi nondum legerat: Esuriui et non dedistis mihi manducare: quis legam? ipsum fuisse sacerdotem: sed amore Iuliani apostotasse: ita dicit Hug. Alij dicunt cum quibus ego: quod esurio in quantum est verbum meditatiuum caret preterito perfecto: ut bene dixit Priscianus. Aliquod tamen esurio ris est verbum neutrum et absolutum: et nullam meditationem notat: ut esurio. i. fameo. et sic sumitur in euangelio: ut esuriui. i. fame habui vel famui: et sic habet preteritum perfectum. Item dico quod licet theologia non subdat regulis Donati vel grammaticis tanquam ancilla: tamen vti regulis grammaticis tanquam domina ad imperium suum: quod Sapientia edificauit sibi domum: et excidit columnas septem. i. septem liberales artes. Nec putandum falso est quod theologie periti videntur latinitatibus contra veritatem artis grammaticae: cum Augustinus Ambrosius Hieronymus Gregorius fuerint boni grammatici. Verum tamen est quod theologi videntur aliquando aliotheca: ut Sermonem quem vos audistis non est me: sicut et ipsi grammatici. Vnde Virgili. Urbem quam statuo vestra est. Aliquod videntur methaplasmo: moysi pro moyses. Sed aliquod videntur tropo: ut Turbat est herodes et omnes hierosolymita cum eo: et mortui sunt qui querebant animam pueri. Et hoc etiam licet doctoribus theologie: quia etiam secundum Donatum barbarismus est vna pars orationis vitiosa in communi sermone: In poemate methaplasimus. i. in ore sapientis: quod ut dicit Quidam si fuit errandum causas habet error honestas. Lex etiam humana dicit Non omnium quae a maioribus tradita sunt ratio reddi potest. Hoc autem quod dicit Hug. quod multos sequentes habet quod theologia non coartat sub regulis grammaticorum videtur posse haberi ex verbis Gregorij: qui ita dicit in epistola super Job in fine epistolae Queso inquit ut huius operis dicta percurreres in his verborum folia non requiras: quod per sacra eloquia ab eorum tractatoribus infructuose loquacitatis leuitas studiose conpescis: dum in templo dei nemus plantari prohibet. Et cuncti proculdubio scimus: quod quotiens in folijs male lete segetis culmi proficiunt minori plenitudine spicarum grana turgescunt. vnde et ipsam loquendi arte quam magisteria discipline exterioris

insinuatur seruare desperi. Nam sicut huius quoque epistolae tenor enunciat: non methacismi collisionem fugio: non barbarismi confusionem deuito: situs motusque: etiam prepositionum casus seruare contendo: quod indignum vehementer existimo: ut verba celestis oraculi restringam sub regulis Donati: neque enim hec ab vllis interpretibus in scripture sacre auctoritate seruata sunt. Ex quo nimirum quod nostra expositio oris dignum profecto est: ut quasi edita soboles specie sue matris imitemur. Nec omnia Grego. Sed intellige verba Grego. sicut dixi: quod videlicet non restringunt verba sacri oraculi tanquam ancilla sub domina sub regulis Donati: sed sicut domina theologia vti artium veritate. Item Grego. et alij sacri doctores non seruunt semper doctrinam quam tradidit Donatus in li. qui dicit barbarismus. Non enim semper vitant in dictis suis methacismum: labdacismum: iotacismum: collisiones et huiusmodi que sunt quasi folia: sed magis faciunt vim in sententia. vnde ipsemet Donatus quasi multa vitia numerauit in ca. de barbarismo ita dicit: Nos autem cauenda hec omnia vitia prelocuti controuersiam de nomine perstinacibus relinquamus. Multi enim faciunt vim in folijs et ornatu verborum potius quam in sententia et veritate: quod sancti doctores deuitant.

Nunc de verbo frequentatiuo.

**FREQUENTATIUM** verbum est in to

ro desinens: signans frequentationem actionis sive frequentiam actus sui primitiui. Et verba frequentatiua faciunt frequenter de se passiuua. Nam inchoatiua et meditatiua magis neutra sunt. Deriuant autem frequentatiua plerumque a supinis mutatione extreme syllabe u in o: ut scriptu scripto dictu dicto: cursu curso: domitu domito: nexu nexo: flexu flexo. Si autem sint prime coniugationis verba ea a quibus descendunt et habeant penultimam a in i cor. et u in o: ut impatu impito: rogatu rogito: volatu volito. Ideo autem dicuntur plerumque a supinis ea deriuari: quod in genitio terminatis preteritis a primis secunda persona abiecta s et addita to faciunt frequentatiua: ut lego legis legito: fugio fugis fugito: ago agis egi agito: cogo cogis coegi cogito penultimam cor. vnde mergo: quod merui facit: superiorum seruat regulam. i. a supino fit frequentatiuum merui meruo fas. Quero quod rito differentie causa facit: quod queso quesito facit. Scitor scitaris notandum quoque et sciscitor taris: quod a primitiuo actiuo deponetia sunt nata: quod videlicet a scio scis scitu: u in o fit scitor taris. et a scisco scis venit sciscitor taris: s finali mutata in tor sciscis sciscitor: Noscio quoque noscito facit. dicit etiam noto notas. De quo filius est notandum quod cum a notu primam producere sit deriuatum: cor. tamen penultimam. nec mirum cum composita a notus est quod mutant o in i cor. ut agnitus cognitus: tamen ignotus seruauit o longam. Sunt tamen quaedam deficietia in supino quod raro faciunt frequentatiua: ut ab egreo egresco et egroto: et sunt omnia frequentatiua prime coniugationis: et seruunt significationem primitiuorum: quod videntur videntur quaedam ex his in alium sensum transire: ut traho trahito: cogo cogito: dico dictu dicto. sed si quis attentius inspiciat non penitus absistit hec a primitiuorum significatione. Notandum etiam sector ctaris: quod differentie causa puto per syncopam u penultimam. platane putef nomen si secutor dicerem: cum supinum primitiuum ei secutu sit. Raro tamen deriuationes huiusmodi specierum fiunt a verbis in o desinentibus: quod videlicet fere omnia descendunt a verbis actiuis et neutris. Multa etiam alia verba frequentatiua inueniuntur que formantur a secunda persona primis que non enumerat Priscianus. sic patebit in quinta parte. Dic attende quod supina seu participia verbalia deriuata a verbis quarte coniugationis vel a verbis tertie que habent preteritum et supinum ad modum quarte: ut auditu et cupitu: omnia produciunt i ante r. exceptis his que componuntur a supinis correptis: ut auditu nequitu imitu partitu. Et quicquid dicitur de supinis dicendum est de verbis libris et frequentatiuis eorum: ut domitu domitor: et domito domitas penultimam cor. Excepto ambitu supino quod produciuntur: et similiter ambitus participium: sed hic ambitus ambitus corripit penultimam.

De desideratiuo verbo.

**Desideratiuū** verbū est verbum desinens in so: signis desiderationē actionis vel passionis sui p̄mittiui: vt viso visis. i. cupio videre. inde visens. i. cupiēs videre. Veniunt h̄mōi v̄ba ab actiuis vel neutris. Formant̄ enim q̄dā ab vltimo supino u mutata in o: vt visu visi viso visis inde inuiso sis penul. pduc. Quedā aut̄ formant̄ a secūda p̄sona singulari p̄ntis indicatiui mutato i q̄d p̄cedit vltimā consonantē in e et addita so: vt capio capis capesso: facio facis facecco. Quedā formant̄ a secūda p̄sona p̄ntis indicatiui addita so: sicut ea q̄ formant̄ a verbis secūde coniugationis: vt arceo arces arcesso. Inueniunt̄ t̄n̄ instantia in quibusdā sicut in desideratiuis q̄veniūt a cōpositis de cio cis. Nā vt dicit̄ Aug. cieo et cio componunt̄ pad: et dicit̄ accio acciui accitiui: et accio acciui accitiui. i. aduocare: appellare. S; antiq̄ in tali cōpositione solebāt mutare d in r dicentes aruolare arceo. S; nos dicim̄ aduolare accio mutates in cōpositione d in c sequēte c. Sic ergo dicit̄ accio accis s̄m̄ modernos: arceo arcis s̄m̄ antiquos i eodē sensu. Et ab vtroq; istoz descēdit v̄bū desideratiuū in so. Ab arceo antiquo deberet dici arcesso sis: s; qz arcesso descēdit ab arceo: ideo causa differētie mutatuū est primū s in r: in eo q̄d descēdit ab arceo cis antiquo: et dicit̄ arcerso sis. Itē ab accio cis moderno deberet descēdere regularit̄ arcesso sis: sed qz accedo dis accessu descēdit s̄m̄ arcesso: iō causa differētie in eo q̄ venit ab accio mutatuū est primū s in r: et dicit̄ accerso sis. Inueniunt̄ ergo arcerso ab arceo cis. Itē arcesso ab accedo accessu. Inueniunt̄ adhuc aliud v̄bū desideratiuū ab arcesso sis: et est quarte coniugationis in eadem significatione cum eo: et habet r in antepenul. syl. arcesso sis. Vñ Actu. x. Arcessi symonē. Et sunt v̄ba desideratiua tertie coniugationis: habent t̄n̄ p̄terita et supina ad modū q̄rte. T̄n̄ arcesso inueniunt̄ q̄rte coniugationis olim: sed moderni vtunt̄ arcesso sis tertie coniugationis: q̄d idē est cū illo antiquo v̄bo arcesso sis q̄rte coniugationis. De v̄bis desideratiuis dixi supra vbi determinati de p̄teritis tertie coniugationis desinentiū in so.

De verbo diminutiuo.

**Diminutiū** v̄bū est verbum desinens in lo: signis diminutionē actionis sui p̄mittiui. Deriuant̄ aut̄ huiusmodi v̄ba a v̄bis neutris vel actiuis. Formantur v̄o a prima p̄sona p̄ntis indicatiui modi mutato eo q̄d sequit̄ cōsonantē a q̄ incipit secūda syllaba in illo: vt sorbeo sorbillo: vel in ulo: garrigo garrulo. Caluo t̄n̄ facit caluillo p̄ caluillo: ex quo caluina: et facit calui caluillu sicut solui solutū: s; istud supinū calutū nō est in vsu.

De verbo morali.

**Morale verbum** siue imitatiuū est v̄bū signis morē rei sui p̄mittiui: vt patriſſo. i. morē p̄ris gerit̄ v̄l imitor. Deriuant̄ aut̄ h̄mōi v̄ba q̄nq; a noīe: q̄nq; a v̄bo. Formant̄ v̄o aliquā ab ablatō singulari mutato e q̄d sequit̄ consonantē vltime syllabe in is et addita so: vt patre patriſſo. vel mutato o in is et addita so: vt greco greciſſo. vel mutato o vel a in oz: vt philospho philosphoz philospharis: et poeta poetoz poetaris. Et vt dicit̄ Prif. in. j. maio. sepe pro 3 solem̄ s̄ geminatuū ponē: vt patriſſo fas.

De verbo apparitiuo.

**Apparitiuū** v̄bū est v̄bū desinens in co signis apparitionem actionis rei sui p̄mittiui. Descēdit aut̄ h̄mōi v̄ba a v̄bis actiuis vel neutris: et formant̄ a secūda p̄sona p̄ntis indicatiui extrema parte vltime syllabe mutata in i cor. et addita co: vt vello vellico: fodio fodis fodico: albo albas albico cas. i. appareo albere. Horatī in. v. carminū: Nec prata canis albicant̄ pruinis. Itē nutrio nutris nutrico et nutricoz. Vñ Licero in. ij. de natura deoz: Dia q̄ sicut mēbra et partes suas nutricat̄ et cōtinet.

De verbis impersonalibus.

**Impersonalia** oia vt dicit̄ Prif. scia. in. viij. li. vt ab actiuis vel a neutris deriuant̄: vt amo amaf: sto stat: placeo placet. Et scias qz verba impersonalia nō descēdit a v̄bis imp̄fectis: nec a v̄bis passiuis cōib̄ deponentib̄: nec a verbis anormalis nisi ab istis duob̄ fero et edo: nec a defectiuis: vt odi: noui: cepi: memini: nec ab alijs defectiuis: vt ait et inqt̄: nec a verbis neutropassiuis: vt gaudio fio et. nec a verbis excepte actionis: vt pluit tonat. nec a verbis significantib̄ passionē innatā: vt palleo rubeo. nec a verbis significantib̄ passionē illatā: vt vapulo venio. nec ab hoc verbo facio cis cū suis cōpositis q̄n nō recipiūt passiuū: vt benefacio: calefacio: tepefacio: malefacio. vñ nō est dicēdū A me benefacit̄: a me tepefacit̄. Vide etiā in libeo. Sunt etiā q̄dā impersonalia actiue vocis: q̄dā passiue: inter q̄ est differentia hec: qz impersonalia actiue vocis p̄nt̄ cōstrui cū infinitiuis verborū: vt placet mihi legere. Sed impersonalia passiue vocis non. vñ male dicit̄ A me legit̄ Virgiliū. Itē scias qz sunt q̄dā verba impersonalia nō simpliciter s; ex adiuncto q̄ sequunt̄ cōstructiones illorum verborū impersonaliū quibus adiunguntur. s. incipit: debet: solet: desinit: potest: et vult: vt Socratis incipit interesse legere: Socrate incipit docere legere: Socrate incipit penitere peccare: A socrate incipit legi: et sic de consimilibus. Numeri. xxi. Ledere cepit populum itineris atq; laboris.

**Nota** qz differentia est inter infinitiuū verbi impersonalis passiue vocis: et infinitiuū passiuū vt vult Prif. in. ij. mino. qz infinitiuū vbi impersonalis ad p̄fectā cōstructionē indiget ablatō: infinitiuus v̄o passiuū nō. Itē qz infinitiuū vbi impersonal cōstruit̄ cū ablatō intrāsiue: infinitiuū v̄o passiuū trāsiue. Itē qz infinitiuus vbi impersonalis resoluit̄ in actiuū: infinitiuū aut̄ passiuū in passiuū. Itē qz infinitiuus verbi impersonal nō cōstruit̄ cū accusatiuo: infinitiuū v̄o passiuū sic. Scias etiā qz si verbum passiuū cōstruit̄ cū ablatiue cōsiderādū est vtrū ille ablatiuus denotet causam efficientē vel aliā. Si enī efficientē denotat tunc debet poni cū prepositione: vt diligoz a platone. Si enī denotet materialem vel aliā p̄ter efficientē: non debet poni cū prepositione. vñ male dicit̄ verberoz a baculo: vel spoliuz a prebēda: qz sequeret̄ iam qz posset fieri conuersa locutio: vt diceret̄ Prebēda spoliat me: quod est contrariū rationi.

**Ant alia verba** vt dicit̄ Prif. in. viij. li. q̄ ex verbalib̄ nascunt̄ noīb̄ vel participijs: vt a rego rex: a rege regno: a duco ductus: a quo ducto. a lego lect̄ a quo lecturio et lectito. Et sciendū qz frequēter apud grecos ex noībus dignitatū solent deriuari verba q̄ actū vel administrationē ipsi dignitatis signat̄. Apud latinos aut̄ dignitatū noīa pleraq; ex verbis vel noīb̄ nascunt̄ q̄ faciunt verba: vt consul a consulendo: dictator a dictando: questor a questu: edilis ab edibus: pretor a p̄eundo: ductor a ducendo: imperator ab imperādo. Ergo rex q̄d solū a regēdo nascit̄ peperit ex se aliud verbum regno. A villico noīe etiā villico cas: vñ villico: caris dicebāt antiq̄. A metalloz quoq; noīb̄ solent nasci v̄ba: vt ab aurū auro ras: ab es eris ero eras. vñ aurat̄ et eratus. Et a multis quoq; alijs noīb̄ inuenim̄ verba deriuari: vt a cornice cornico: et a frutice fruticor. Perfus: Nescio quid tecū graue conuicaris inepte. Et a philosopho quoq; philosophoz pharis: et ab architecto architectoz ctaris. A p̄e patro patras et patriſſo: a greco greciſſo: a spuma spumo: ab vnda vndo das abundo inundo: ab aqua aquoz aquaris: a frumento frumentoz taris: a pabulū pabuloz laris: antiquus antiquo antiquas: heres ab heredo: a grec̄ grecoz greca:



ris: a vespero vesperasco: a luce luceo: a nocte pernoco: a mare vel marit<sup>o</sup> marito tas: ab byeme byemo mas: a fortuna fortunatio nas: a bacho bacho: bachar: a limpho limpho: limpharis. Artium vero nomina tam apud grecos plerumque quam apud nos omnia post verba naturaliter sunt accipienda: ut post doceo doctor: post profiteor professor: post suo tutor: post scribo scriptor: post oro orator. Et sunt fere omnia professionum nomina apud latinos verbalia: et in ore definit. Nam grammaticus et philosophus et architectus et sophista et poeta greca sunt. Itaque ex nominibus ipsis habent verba apud grecos. Vnde nos quoque philosophorum architectorum poetorum in usu habemus. Omnia quoque que ex ipso actu agentibus imponuntur ex verbis nomina: non ex nominibus verba profiliunt: ut amo amator: monio monitor: curro cursor: lego lector: impero similiter imperator: consulo consultor: duco ductor. Ab adverbis etiam et prepositionibus inveniunt deriuatiua verba: ut pendine pendino nas. Cras ex quo crastinus et praestino nas. Intra vel intro: hinc intro intras. Supra vel super supero superas.

De gerundijs.

**Gerundia siue** supina nascuntur a verbo: et quodammodo verba sunt. et ideo de eis aliquid dicemus.

Simpliciter autem gerundia nomina sunt secundum Priscianum. Vnde dicit Gerundia autem mihi nomina esse videntur. Gerundia autem siue supina nascuntur a verbo actiuo passiuo neutro impersonali deponenti communi. Sed que nascuntur ab actiuo resoluuntur in actiuum: ut venio causa legendi. id est legam. Que veniunt a passiuo resoluuntur in passiuum: ut Frigidus in pratis cantando rumpit anguis. id est dum cantat. Que veniunt a neutris resoluuntur in neutra: ut venio causa dormiendi. id est dormiam. Que veniunt ab impersonali resoluuntur in impersonale: ut venio causa a me amandi. id est a me ametur. id est ego amem. Consimile inuenitur in Lucano: Magnus timor tegit in audiendo. id est dum ab aliquo audit. Que veniunt a deponentibus resoluuntur in deponens: ut venio causa loquendi. id est loquar. Que veniunt a communibus retinentur significationem et constructionem actiuam et passiuam: ut venio causa criminandi te id est vt criminer te. vel venio causa criminandi a te. id est vt criminer a te. Item gerundium ponitur pro articulo greco et infinitiuo: et ideo eandem constructionem habet quantum ad casum quam habet infinitiuus. Vnde si gerundium descendit a verbo actiuo regit accusatiuum ante se et post se. Ante se sicut infinitiuus intransitiue. Post se transitiue: ut magistrum legendum est virgilius id est magistrum dignum est legere virgilius. Si descendit a passiuo regit ante se accusatiuum: et post se ablatiuum cum prepositione: ut magistrum honorandum est ab omnibus id est magistrum dignum est ab omnibus honorari. Si descendit a verbo impersonali non recipit alium casum quam suum verbum: ut a me curritur: et a me currendus est id est a me dignum est curri.

De hoc infinitiuo iri.

**De hoc infinitiuo** iri scias quod quoniam ponitur in suppletionem verbi impersonalis requirit ante se ablatiuum cum prepositione a vel ab: ut verum est a me amatum iri. id est verum est quod ego amabo. Sed si ponatur in suppletionem verbi personalis requirit accusatiuum ante se. id est verum est me amatum iri. id est verum est quod ego amabor. Job. xxij. Et putabas te te nebras non visurum: et ipse tu aquarum inundantium non oppressum iri. id est quod non opprimereris: vel quod non opprimedus esses.

Nota hic quod hoc verbum est quoniam ponitur cum gerundijs est impersonale. Nam scire debes quod hoc verbum est potest esse verbum impersonale in quattuor locis. scilicet quoniam signat statum: ut bene est mihi. Quoniam signat contingentiam: ut est quoniam elementum in duo diuiditur: est. id est contingit. Quoniam claudit in suppositum ita quod nullo modo intelligatur extra: ut ita est de sorte ut de eo dicitur. Quoniam ponitur cum gerundijs vel participijs verborum impersonalium: ut a me legendum est: a me lectum est. De hoc verbo sum infra dicam cum agam de figuris: in capitulo de euoy

tatione. Hec dicta de verbo sunt.

De participio.

**Participia et infinita** verba ad similitudinem optatiuorum temporum habent coniuncta presentis et preteriti imperfecti et preteriti perfecti et plusquamperfecti ut dicit Priscianus in xi. libro: Participium autem presentis et preteriti imperfecti nascitur a prima persona preteriti imperfecti in omni coniugatione biam mutata in ns: ut amaba amans: doceba docens: legeba legens: muniaba muniens. Exceptis in eo definitibus quarte coniugationis verbis que mutant biam in ens: ut ibam iens: quibam quies: preteriba preteriens. Hec etiam habent per obliquos casus pro se et: ut tens euntis: quiens quiuntis: preteriens pretereuntis: abiens abeuntis: rediens redeuntis: transiens transeuntis: subiens subeuntis. Inuenitur etiam muniaba et poliba pro muniaba et polieba. scilicet participia ab integris sunt muniaba et polieba: inde poliens et muniens. Participium autem futuri temporis definit in rus format ab ultimo supino addita rus: ut amatu amaturus: locutu locuturus. Participium enim preteriti perfecti et plusquamperfecti temporis formatur similiter ab ultimo supino: ut amatu: addita s fit amatus. et definit ista participia in tus: ut amatus: in ctus ut lectus: vel in sus ut visus: vel in xus ut nexus. Mortuus autem in us definit. Participium autem futuri temporis definit in dus fit a genitiuo participij temporis presentis: tis finalis in dus contra: ut amans amans amandus: preteriens pretereuntis pretereundus: transiens transeuntis transeundus. Verbum commune habet omnium temporum participia. Nam habet participium presentis et preteriti imperfecti in us: et futuri in rus in quantum significat actionem. predicta enim duo participia actionem signant: Unde est quod verba actiua predicta duo participia habent. Item verbum commune habet participium preteriti et futuri in dus in quantum signat passionem. Participium enim in dus semper signat passionem. Et inde est quod verbum deponens istud participium non habet: sed alia trium temporum participia habet. Participium autem in tus signat passionem et etiam actionem aliquam. inde est quod verbum deponens habet istud participium: ut loquor locutus. Et inde etiam est quod istud participium signat actionem et passionem in verbo communi. Et ideo utraque constructionem retinet actiuam. scilicet et passiuam: non quidem in vna platione: quia incongrue dicitur Sum criminatus te a te: sed diuersis prolationibus. Vnde congrue dicitur Ego sum criminatus te: et ego sum criminatus a te. Participium autem in dus semper passionem signat: et ideo etiam in verbo communi constructionem transitiue passiuam retinet: ut sum criminandus a te. Participium autem futuri in rus et presens in ns signat actionem semper: et ideo in verbo communi constructionem retinet actiuam: ut sum criminans te: et criminaturus te. Nota hic quod participium transit in nomen quattuor modis. scilicet in comparatione: ut doctus doctior doctissimus nomen est. Non enim comparatur participium sicut nec verbum. Item in compositione quoniam componitur cum dictione cum qua non componitur suum verbum: ut impotens indoctus. Non enim dicimus impotens vel indocens. Item temporis amissionem: ut amandus venit. id est dignus amari. Non enim signat tempus: sicut cum dicitur amandus. id est vt ametur. Item constructionem: quoniam. scilicet non retinet constructionem sui verbi: ut amans illius nomen est: amans illum participium est. Scire insuper debes quod participium presentis temporis vel preteriti perfecti nominaliter positum nullam aliam prepositionem quam in potest recipere per compositionem quam suum verbum: ut impotens et indoctus. Et hoc ideo quia in exiliter imutat: sed alie prepositiones violenter: et ideo participium transiens in vnum nominis nullam prepositionem per se recipit ad sui compositionem preter in: que est nominibus appropriata. Vnde participium futuri temporis nominaliter positum eam non recipit: quia sapit naturam sui verbi causa infinitiuus per quem exponitur: ut docendus. id est dignus doceri. et ita nihil est dicendum. Iste est indocendus: sicut nihil est indoceri. ergo in